

DAŇ Z PRÍJMOV

Daňová strata ako súčasť opatrení v oblasti dane z príjmov počas obdobia mimoriadnej situácie

Ing. Miroslava Brnová / 2

Platenie preddavkov na daň z príjmov fyzickej osoby počas pandémie

Ing. Silvia Jambrichová / 6

Platenie preddavkov na daň z príjmov právnickej osoby počas obdobia pandémie

Ing. Lucia Vanková / 14

PRÁVO PRE EKONÓMOV

Status mladistvého zamestnanca v pracovnoprávných vzťahoch

JUDr. Dušan Čurila, Ph.D. / 22

Zmluva o tichom spoločenstve

JUDr. Dušan Čurila, Ph.D. / 24

PROBLÉMY Z PRAXE

Novely zákona o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením COVID-19

Ing. Božena Jurčíková / 26

Finančná podpora FO, SZČO a jednoosobových s. r. o., ktoré v čase pandémie zostali bez príjmu

doc. Ing. Mgr. Renáta Pakšiová, PhD. / 44

Zmeny zákona o dani z príjmov na základe noviel s účinnosťou postupne od roku 2020 (4. časť)

Ing. Peter Horniaček, Ing. Viera Mezeiová / 50

NAŠA PORADŇA

Otázky a odpovede

/ 61

SERVIS PODNIKATELOM

Kalendár daňových a odvodových povinností

/ 63

Daňová strata ako súčasť opatrení v oblasti dane z príjmov počas obdobia mimoriadnej situácie

Národná rada Slovenskej republiky dňa 22. 4. 2020 schválila zákon č. 96/2020 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v znení zákona č. 75/2020 Z. z. (ďalej len „zákon č. 96/2020 Z. z.“).

Cieľom zákona č. 96/2020 Z. z. je v súvislosti s pandémiou vírusu Sars-Cov-2 zavedenie ďalších mimoriadnych opatrení vo finančnej oblasti. Medzi tieto opatrenia patrí aj špeciálna možnosť odpočítania daňových strát vzniknutých v rokoch 2015 až 2018 v daňovom priznaní roku 2019 podľa podmienok určených týmto zákonom a § 30 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v z. n. p. (ďalej len „ZDP“).

Podľa článku II. zákona č. 96/2020 Z. z. tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia, t. j. od 25. 4. 2020.

Je potrebné upozorniť, že aj keď citované zákony súvisiace s mimoriadnou situáciou riešia určené oblasti, stále platia aj ustanovenia zákona o dani z príjmov, pričom v prípade, ak niečo nie je upravené v lex korona zákonoch postupuje sa podľa systému zavedeného v zákone o dani z príjmov. Uvedené je upravené v § 37 ods. 1 zákona č. 67/2020 Z. z., podľa ktorého sa na ustanovenia tohto zákona vzťahujú osobitné predpisy, napr. zákon o dani z príjmov a iné predpisy, ak tento zákon neustanovuje inak.

Špeciálny postup odpočítania daňových strát zákonom č. 96/2020 Z. z. je upravený v § 24b, pričom stále **ide len o možnosť daňovníka zvoliť si odpočítanie daňovej straty a nie jeho povinnosť**.

Upozornenie! Ak by pre daňovníka bolo výhodnejšie uplatniť pravidlá odpočtu daňovej straty uvedené v § 30 ZDP, môže postupovať v súlade s týmito pravidlami.

Nemôže však použiť súčasne odpočet daňových strát podľa § 30 ZDP a podľa § 24b zákona č. 96/2020 Z. z.

Z uvedeného dôvodu sa upravnúje poučenie k tlačivám daňových priznaní, kde je nastavený spôsob vyplnenia už schválených a zverejnených tlačív daňových priznaní za zdaňovacie obdobie roka 2019 vo vzťahu k odpočítavaniu daňových strát v nadväznosti aj na § 24b zákona č. 96/2020 Z. z. (uvedené ďalej).

V súlade s § 24b ods. 1 zákona č. 96/2020 Z. z. neuplatnené daňové straty vykázané podľa zákona o dani z príjmov za zdaňovacie obdobie ukončené v rokoch 2015 až 2018 môže najviac v úhrnnej hodnote 1 000 000 € odpočítať:

- od základu dane z príjmov daňovník, ktorý je právnickou osobou, alebo
- odpočítať od základu dane z príjmov (čiastkového základu dane z príjmov) z príjmov podľa § 6 ods. 1 a 2 ZDP (príjmy z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti) da-

ňovník, ktorý je fyzickou osobou,

ak posledný deň lehoty na podanie daňového priznania k dani z príjmov za zdaňovacie obdobie uplynie v období od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020.

Nárok na odpočet daňovej straty má daňovník vo výške jej časti, ktorá ešte nebola uplatnená v predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach, pričom daňovník odpočítava tie časti neuplatnených daňových strát vykázaných za zdaňovacie obdobie ukončené v rokoch 2015 až 2018, na ktorých odpočítanie mu vzniká nárok podľa zákona o dani z príjmov, t. j. nie tie časti daňových strát, na ktorých odpočítanie daňovníkovi zanikol nárok z dôvodu vykázania nedostatočnej výšky základu dane v predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach.

Príklad č. 1:

Daňovníkovi, ktorého zdaňovacím obdobím je kalendárny rok, 31. 8. 2020 uplynul posledný deň lehoty na podanie daňového priznania k dani z príjmov právnických osôb za zdaňovacie obdobie 2019 (vláda vyhlási skončenie pandémie napr. v auguste 2020, t. j. uplatní sa lehota podľa § 21 ods. 1 zákona č. 67/2020 Z. z.). V tomto zdaňovacom období vykázal základ dane vo výške 25 000 €. V akej výške si môže v tomto zdaňovacom období odpočítať daňovú stratu z predchádzajúceho zdaňovacieho obdobia, ak za zdaňovacie obdobie

DAŇ Z PRÍJMOV

2015 vykázal daňovú stratu vo výške 200 000 € a v zdaňovacích obdobiach 2016, 2017 a 2018 daňovník vykázal základ dane vždy nižší ako 50 000 €, t. j. mohol si uplatniť len časť z pomernej časti daňovej straty príslušnej k roku odpočítania (napr. v roku 2016 vykázal základ dane 40 000 €, t. j. môže si uplatniť len stratu do výšky 40 000 € a zvyšných 10 000 € už nemôže nikdy uplatniť, a to ani v roku 2019 podľa § 24b zákona č. 96/2020 Z. z.)?

Daňovník si v roku 2019 nemôže uplatniť nárok na odpočet troch štvrtín daňovej straty resp. ich časti, ktoré prevyšujú vykázaný základ dane v príslušných rokoch 2016 – 2018. Nárok na ich odpočítanie podľa § 30 zaniká, a preto si môže v daňovom priznaní k dani z príjmov právnických osôb za zdaňovacie obdobie 2019 daňovník odpočíta len poslednú štvrtinu daňovej straty vykázanej za zdaňovacie obdobie roka 2015, a to len do výšky vykázaného základu dane, t. j. vo výške 25 000 €.

□ □ □

Príklad č. 2:

Daňovník vykázal za zdaňovacie obdobie roku 2017 daňovú stratu vo výške 10 000 €. Za zdaňovacie obdobie roku 2018 vykázal základ dane z príjmov podľa § 6 ods. 1 a 2 ZDP vo výške 5 000 € a v súlade s § 30 ods. 1 ZDP v daňovom priznaní k dani z príjmov fyzických osôb za rok 2018 odpočítal 1/4 daňovej straty vykázanej za rok 2017, t. j. odpočítal sumu 2 500 €. Za rok 2019 vykázal daňovník základ dane z príjmov podľa § 6 ods. 1 a 2 ZDP vo výške 11 000 €. Akú výšku daňovej straty vykázanej za rok 2017 môže daňovník odpočítať v daňovom priznaní za rok 2019?

V súlade s § 24b ods. 1 zákona č. 96/2020 Z. z. môže daňovník odpočítať v daňovom priznaní za rok 2019 neuplatnenú daňovú stratu vykázanú za rok 2017, na ktorú má zákonný nárok ešte odpočítať, t. j. môže odpočítať celú zostávajúcu sumu neuplatnenej straty vo výške 7 500 € (zostávajúce tri štvrtiny, ktoré by uplatňoval postupne v roku 2019 – 2021, ak by vykázal dostatočný čiastkový základ dane z príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti).

□ □ □

V súlade s § 37 ods. 1 zákona č. 67/2020 Z. z. sa na ustanovenia tohto zákona vzťahujú príslušné ustanovenia zákona o dani z príjmov, ak tento zákon neustanovuje inak. Uplatnenie odpočtu daňových strát vykázaných za zdaňovacie obdobia ukončené v rokoch 2015 až 2018 podľa § 24b zákona č. 96/2020 Z. z. nie je pre daňovníka povinné.

Aj keď § 24b zákona č. 96/2020 Z. z. ustanovuje za účelom zmiernenia následkov pandémie osobitný spôsob odpočtu neuplatnených daňových strát za zdaňovacie obdobia ukončené v rokoch 2015 až 2018, daňovník môže pri odpočítavaní daňovej straty postupovať aj podľa § 30 ZDP, ak je to pre neho výhodnejšie, a to napr. v prípade, že si môže uplatniť stratu (1/4 straty) v sume vyššej ako je 1 mil. eur.

Ak sa daňovník rozhodne odpočítať daňovú stratu podľa podmienok vymedzených v § 24b zákona č. 96/2020 Z. z., nemôže si súčasne uplatniť od-

počet daňovej straty podľa § 30 ZDP a naopak.

Daňovník, ktorý pred účinnosťou zákona č. 96/2020 Z. z. podal daňové priznanie za rok 2019 a daňovú stratu vykázanú za zdaňovacie obdobia rokov 2015 až 2018 odpočítaval podľa § 30 ZDP, môže po účinnosti zákona č. 96/2020 Z. z. podať opravné, resp. dodatočné daňové priznanie za rok 2019 a uplatniť odpočet daňovej straty vykázanej za zdaňovacie obdobia rokov 2015 až 2018 podľa § 24b zákona č. 96/2020 Z. z.

V prípade fyzických osôb, rovnako postupuje aj dedič alebo osoba podľa § 35 Zákonníka práce, pričom tento postup sa uplatní v prípade daňového priznania za zomrelého daňovníka, ktorého posledný deň lehoty na podanie uplynie v období od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020, čo môže byť daňové priznanie k dani z príjmov fyzických osôb za rok 2019 ako aj daňové priznanie k dani z príjmov fyzických osôb za rok 2020.

Daňovník, ktorého zdaňovacím obdobím je hospodársky rok, môže v súlade s § 24b ods. 2 zákona č. 96/2020 Z. z. uplatniť odpočet daňovej straty podľa tohto zákona v daňovom priznaní k dani z príjmov právnických osôb za zdaňovacie obdobie končiace najskôr 31. 10. 2019. Uvedená úprava odpočtu daňovej straty sa nevzťahuje na zdaňovacie obdobie daňovníka, ktorý má hospodársky rok a ktorého posledný deň lehoty na podanie daňového priznania pripadol na rok 2019, ale po využití možnosti predĺženia lehoty podľa § 49 ods. 3 ZDP mu posledný deň lehoty na podanie daňového priznania pripadol na rok 2020, napr. daňovník si nemôže

DAŇ Z PRÍJMOV

odpočítať úhrn daňových strát v daňovom priznaní za zdaňovacie obdobie od 1. 10. 2018 do 30. 9. 2019, ale tento odpočet si uplatní až v daňovom priznaní za zdaňovacie obdobie od 1. 10. 2019 do 30. 9. 2020 (odpočet úhrnu daňových strát nemôže byť uplatnený počas dvoch zdaňovacích období).

Príklad č. 3:

Daňovníkovi, ktorého zdaňovacím obdobím je hospodársky rok od 1. 11. 2018 do 31. 10. 2019, uplynie posledný deň lehoty na podanie daňového priznania k dani z príjmov právnických osôb 31. 1. 2020. Daňovník dosiahne základ dane vo výške 25 000 €.

Akú časť daňovej straty vykázanej za zdaňovacie obdobie hospodárskeho roka od 1. 11. 2017 do 31. 10. 2018 vo výške 50 000 € si môže daňovník odpočítať od základu dane podľa § 24b zákona č. 96/2020 Z. z.?

Daňovník si v súlade s § 24b zákona č. 96/2020 Z. z. môže v daňovom priznaní k dani z príjmov za zdaňovacie obdobie od 1. 11. 2018 do 31. 10. 2019 odpočítať časť daňovej straty do výšky dosiahnutého základu dane, t. j. 25 000 €.

Zákon č. 96/2020 Z. z. v § 24b ods. 3 ustanovuje postup pri odpočte daňových strát. Daňovník odpočítava daňové straty postupne od najskoršej vykázanej daňovej straty až po naposledy vykázanú daňovú stratu.

Príklad č. 4:

Daňovník vykázal za zdaňovacie obdobie roku:

- 2015 daňovú stratu vo výške 10 000 €;

- 2016 daňovú stratu vo výške 8 000 €;
- 2017 základ dane z príjmov vo výške 6 000 € a v súlade s § 30 ods. 1 ZDP odpočítal 1/4 daňovej straty vykázanej za rok 2015 a 2016, t. j. odpočítal sumu 4 500 € (2 500 € + 2 000 €) a
- 2018 daňovú stratu vo výške 11 000 €.

Za rok 2019 vykázal daňovník základ dane z príjmov vo výške 15 000 €. Akú výšku daňovej straty môže daňovník odpočítať v daňovom priznaní za rok 2019?

V súlade s § 24b ods. 1 zákona č. 94/2020 Z. z. môže daňovník odpočítať v daňovom priznaní za rok 2019:

- neuplatnenú daňovú stratu vykazanú za rok 2015 v sume 2 500 € [daňovník nemôže spätne uplatniť 1/4 vykázanej daňovej straty, ktorú nemohol v súlade s § 30 ZDP uplatniť v daňovom priznaní za rok 2016 (2 500 €) ani 1/4 vykázanej daňovej straty, ktorú nemohol v súlade s § 30 ZDP uplatniť v daňovom priznaní za rok 2018 (2 500 €)];
- neuplatnenú daňovú stratu vykazanú za rok 2016 v sume 4 000 € [daňovník nemôže spätne uplatniť 1/4 vykázanej daňovej straty, ktorú nemohol daňovník v súlade s § 30 ZDP uplatniť v daňovom priznaní za rok 2018 (2 000 €)];
- daňovú stratu vykazanú za rok 2018 do výšky základu dane z príjmov vykazaného za rok 2019 zníženého o daňové straty vykazané za rok 2015 a 2016 v sume 8 500 € (15 000 € – 2 500 € – 4 000 €).

V súvislosti s odpočtom daňových strát podľa § 24b zákona č. 67/2020 Z. z. v znení zákona č. 96/2020 Z. z., Ministerstvo financií Slovenskej republiky na zabezpečenie jednotného postupu pri vyplňaní daňových priznaní podľa zákona o dani z príjmov vydalo oznámenie, ktoré dopĺňa poučenia k dani z príjmov fyzickej osoby – typ B (MF/013999/2019-721) a k dani z príjmov právnickej osoby (MF/014001/2019-721) o presný postup na vyplnenie daňového priznania.

Poučenie k daňovému priznaniu k dani z príjmov fyzickej osoby – typ B (MF/013999/2019-721) – doplnenie v časti „Prehľad o vzniku daňových strát podľa § 30 zákona“.

V prípade, ak si daňovník odpočíta daňovú stratu podľa § 24b zákona č. 67/2020 Z. z. v znení zákona č. 96/2020 Z. z. nevyplnía **riadky 49 až 54**, ale odpočíta túto daňovú stratu priamo na **r. 55**, kde sa uvedie rozdiel medzi čiastkovým základom dane z príjmov podľa § 6 ods. 1 a 2 ZDP a uplatnenou daňovou stratou podľa § 24b zákona č. 67/2020 Z. z. v znení zákona č. 96/2020 Z. z. Daňovú stratu podľa § 24b zákona č. 67/2020 Z. z. v znení zákona č. 96/2020 Z. z. možno odpočítať maximálne do výšky čiastkového základu dane z príjmov podľa § 6 ods. 1 a 2 ZDP.

V prípade, ak si uplatní daňovú stratu podľa § 24b zákona č. 67/2020 Z. z. v znení zákona č. 96/2020 Z. z. zároveň rozpíše uplatňovanú daňovú stratu v oddiele XIII. – miesto pre osobitné záznamy, a to v členení:

DAŇ Z PRÍJMOV

5

Rok vykázania daňovej straty	Suma vykázanej daňovej straty	Suma uplatnenej daňovej straty na r. 55	Zostatok neuplatnenej daňovej straty pre jej douplätňovanie v budúcich zdaňovacích obdobiach
2015			
2016			
2017			
2018			
Úhrn uplatnených daňových strát na r. 55 najviac vo výške 1 000 000 €, ale max. vo výške čiastkového základu dane z príjmov podľa § 6 ods. 1 a 2 uvedenom na r. 47.			

Vzhľadom na skutočnosť, že daňovník sa môže rozhodnúť len pre jeden zo spôsobov odpočítania daňovej straty vykázanej v zdaňovacích obdobiach 2015 až 2018, buď bude mať vyplnené riadky 49 až 55, kde si uplatňuje daňovú stratu podľa § 30 ZDP alebo riadky 49 až 54 budú prázdne a bude vyplnený len r. 55, kde bude výsledná suma čiastkového základu dane z príjmov podľa § 6 ods. 1 a 2 ZDP znížená o úhrn daňových strát uplatnených v nadväznosti na § 24b zákona č. 67/2020 Z. z. v znení zákona č. 96/2020 Z. z.

Poučenie k daňovému priznaniu k dani z príjmov právnickej osoby (MF/014001/2019-721) sa dopĺňa v III. časti k Tabuľke D.

Ak sa daňovník rozhodne odpočítať daňovú stratu podľa § 24b zákona č. 67/2020 Z. z. v znení zákona č. 96/2020 Z. z., nevyplňajú sa údaje v tabuľke D. Odpočet tejto daňovej straty sa premietne v **riadku 500**, kde sa uvedie základ dane znížený o odpočet daňovej straty podľa § 24b zákona č. 67/2020 Z. z. v znení zákona č. 96/2020 Z. z. a v časti VII. – Miesto na osobitné záznamy daňovníka, kde sa uvedie rozpis odpočítaných daňových strát, a to v členení:

Zdaňovacie obdobie vykázania daňovej straty	Suma vykázanej daňovej straty	Suma odpočítanej daňovej straty v r. 500	Zostatok neodpočítanej daňovej straty, ktorú je možné odpočítať v budúcich zdaňovacích obdobiach
Úhrn odpočítaných daňových strát v r. 500 najviac vo výške 1 000 000 eur a max. vo výške základu dane uvedeného v r. 400			

Vzhľadom na to, že daňovník sa môže rozhodnúť len pre jeden zo spôsobov odpočítania daňovej straty vykázanej v zdaňovacích obdobiach 2015 až 2018, vyplňa sa buď tabuľka D, ktorej údaje sa prenášajú do r. 410 priznania, alebo sa vyplňa len r. 500, kde bude uvedená suma základu dane znížená o úhrn daňových strát odpočítaných podľa § 24b zákona č. 67/2020 Z. z. v znení zákona č. 96/2020 Z. z.

Ing. Miroslava Brnová

Platenie preddavkov na daň z príjmov fyzickej osoby počas pandémie

V zmysle § 34 ods. 1 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v z. n. p. (ďalej len „ZDP“) daňovníci, ktorí sú fyzickými osobami, platia preddavky na daň z príjmov fyzickej osoby (ďalej len „preddavky na daň“) v priebehu preddavkového obdobia, ktorým je obdobie od prvého dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty na podanie daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby (ďalej len „daňové priznanie“) za predchádzajúce zdaňovacie obdobie do posledného dňa lehoty na podanie daňového priznania v nasledujúcom zdaňovacom období.

Vychádzajúc z predmetného ustanovenia, v roku 2020 do posledného dňa lehoty na podanie daňového priznania za rok 2019 ustanovenej v § 49 ZDP v spojení s § 21 zákona č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v z. n. p. (ďalej len „zákon č. 67/2020 Z. z.“) daňovník platí preddavky na daň podľa poslednej známej daňovej povinnosti vypočítanej z údajov uvedených v daňovom priznaní za rok 2019 a od prvého dňa nasledujúceho po uplynutí tejto lehoty platí daňovník preddavky na daň podľa poslednej známej daňovej povinnosti vypočítanej z údajov uvedených v daňovom priznaní za rok 2019.

V príspevku sa budeme venovať opatreniam prijatým v oblasti platenia preddavkov na daň počas obdobia pandémie.

Poznámka: Obdobie pandémie je vymedzené v § 2 ods. 1 zákona č. 67/2020 Z. z. v súlade s ktorým týmto obdobím je obdobie od 12. marca 2020, kedy vláda SR vyhlásila mimoriadnu situáciu podľa § 8 zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v z. n. p. v súvislosti s ohrozením verejného zdravia II. stupňa z dôvodu ochorenia COVID-19 spôsobeným korónovým vírusom SARS-CoV-2 na území SR do konca kalendárneho mesiaca, v ktorom vláda SR mimoriadnu situáciu odvolá.

Zákonom č. 67/2020 Z. z. sa počas obdobia pandémie určuje v § 21 tohto zákona nová lehota na podanie daňového priznania za rok 2019, ktorou je koniec kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení obdobia pandémie. V dôsledku tejto úpravy, v nadväznosti na vymedzenie preddavkového obdobia v § 34 ods. 1 ZDP, **dochádza v roku 2020 k posunutiu začiatku nového preddavkového obdobia.**

Národná rada Slovenskej republiky dňa 22. apríla 2020 schválila zákon č. 96/2020 Z. z., ktorým sa v Čl. I mení a dopĺňa zákon č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v znení zákona č. 75/2020 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť dňom vyhlásenia, čo je 25. apríla 2020.

Zákonom č. 67/2020 Z. z. sa v súvislosti s pandemiou vírusu SARS-

-Cov-2 zavádzajú ďalšie mimoriadne opatrenia na zmiernenie následkov pandémie vo finančnej oblasti, pričom jedným z nich je opatrenie zavedené v § 24a ods. 1 až 3 zákona č. 67/2020 Z. z., ktoré sa týka neplatenia preddavkov na daň z príjmov. Prostredníctvom predmetného ustanovenia sa umožnilo daňovníkom, ktorí sú fyzickými osobami, **neplatiť preddavky na daň z príjmov** vypočítané podľa § 34 ZDP **splatné v období pandémie**, a to za predpokladu, že sú splnené podmienky ustanovené v § 24a ods. 1 až 3 zákona č. 67/2020 Z. z.

Potrebné je pripomenúť, že podľa § 37 ods. 1 zákona č. 67/2020 Z. z. na ustanovenia tohto zákona sa vzťahujú osobitné predpisy, ktorým je napr. zákon o dani z príjmov a iné predpisy, ak tento zákon neustanovuje inak. Znamená to, že pokiaľ ide napr. spôsob výpočtu poslednej známej daňovej povinnosti na platenie preddavkov na daň, zaokrúhľovanie preddavkov na daň, či splatnosť preddavkov na daň, uplatní sa právna úprava obsiahnutá v ust. § 34 ZDP.

V súlade s ust. § 24a ods. 1 zákona č. 67/2020 Z. z. preddavky na daň za obdobie, za ktoré má daňovník povinnosť platiť preddavky na daň vypočítané podľa § 34 ZDP a splatné počas obdobia pandémie, sa neplatia za obdobie bezprostredne nasledujúce po období, v ktorom daňovníkovi poklesli tržby najmenej o 40 %, a to v porovnaní s rovnakým obdobím predchádzajúceho kalendárneho roka. Neplatenie pred-

DAŇ Z PRÍJMOV

davkov na daň uplatňuje daňovník predložením vyhlásenia príslušnému správcovi dane podľa zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (ďalej len „daňový poriadok“) o tom, že spĺňa podmienku ustanoveného poklesu tržieb, a to najneskôr 15 dní pred uplynutím lehoty splatnosti preddavku na daň z príjmov podľa § 34 ZDP. Tento spôsob **sa prvýkrát uplatní na preddavky na daň splatné v mesiaci máj 2020.**

Vychádzajúc z cit. ustanovenia **pokles tržieb**, pri dosiahnutí ktorého sa neplatia preddavky na daň vypočítané podľa § 34 ZDP a splatné počas obdobia pandémie, u daňovníka, ktorý platí:

- **mesačné preddavky** na daň, sa **určí** na základe porovnania tržieb dosiahnutých v príslušnom kalendárnom mesiaci kalendárneho roka 2020 s tržbami dosiahnutými v rovnakom kalendárnom mesiaci kalendárneho roka 2019,
- **štvrtročné preddavky** na daň, sa **určí** na základe porovnania tržieb dosiahnutých v príslušnom kalendárnom štvrtroku kalendárneho roka 2020 s tržbami dosiahnutými v rovnakom kalendárnom štvrtroku kalendárneho roka 2019.

Ak tržby za obdobie príslušného kalendárneho mesiaca, resp. kalendárneho štvrtroka kalendárneho roka 2020, oproti tržbám za rovnaké obdobie (kalendárneho mesiaca, resp. kalendárneho štvrtroka) kalendárneho roka 2019 poklesli najmenej o 40 %, potom daňovník mesačný preddavok na daň, ktorý je splatný do konca nasledujúceho kalendárneho mesiaca kalendárneho roka 2020, resp. štvrtročný preddavok na daň splatný do konca nasledujúceho kalendárneho štvrt-

roka kalendárneho roka 2020, neplatí. Podmienkou však je, že v deň splatnosti tohto preddavku na daň obdobie pandémie trvá a daňovník príslušnému správcovi dane predloží najneskôr 15 dní pred uplynutím lehoty splatnosti príslušného preddavku na daň vyhlásenie o tom, že spĺňa podmienku ustanoveného poklesu tržieb (ďalej len „vyhlásenie o poklese tržieb“). Potrebné si je uvedomiť, že na lehotu na predloženie vyhlásenia o poklese tržieb sa nevzťahuje odpustenie zmeškania lehoty podľa § 4 zákona č. 67/2020 Z. z.

Vyhlásenie o poklese tržieb daňovník, ktorý má povinnosť doručovať podania finančnej správe elektronickými prostriedkami, podáva príslušnému správcovi dane elektronicky a daňovník, ktorý povinnosť takéhoto doručovania podaní nemá, môže v období pandémie postupovať podľa § 3 zákona č. 67/2020 Z. z., t. j. vyhlásenie o poklese tržieb môže príslušnému správcovi dane zaslať prostredníctvom elektronických prostriedkov, pričom nie je potrebné doručiť ho aj v listinnej podobe. **Odporúčaný vzor** tlačiva Vyhlásenie daňovníka v súlade so znením § 24a zákona č. 67/2020 Z. z., o splnení podmienky poklesu tržieb na účely neplatenia preddavkov na daň z príjmov vypočítaných podľa § 34 a § 42 je uverejnený na portáli finančnej správy.

Z ustanovenia § 24a ods. 1 zákona č. 67/2020 Z. z. vyplýva, že preddavok pre neplatenie preddavkov na daň počas obdobia pandémie podľa tohto ustanovenia je súčasné splnenie nasledovných troch podmienok:

- trvanie obdobia pandémie ku dňu splatnosti príslušného preddavku na daň,

- pokles tržieb daňovníka v ustanovenej výške,
- predloženie vyhlásenia o poklese tržieb príslušnému správcovi dane v ustanovenej lehote.

Ak sú splnené všetky predmetné podmienky, preddavok na daň splatný za príslušné obdobie (kalendárny mesiac, resp. kalendárny štvrtrok) sa neplatí, a ani **po skončení obdobia pandémie** sa nebude musieť **doplatiť**.

Príklad č. 1:

Na základe poslednej známej daňovej povinnosti vypočítanej (spôsobom podľa § 34 ods. 5 ZDP v znení účinnom do konca roka 2019 v nadväznosti na § 52zza ods. 19 ZDP) z údajov uvedených v daňovom priznaní za rok 2018 platí Marcel od prvého dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty na podanie daňového priznania za rok 2018 štvrtročné preddavky na daň po 700 €. V prvom štvrtroku 2020 Marcel dosiahol tržby z predaja tovaru vo výške 5 000 € a za rovnaké obdobie predchádzajúceho roka, t. j. za prvý štvrtrok 2019 jeho tržby dosiahli výšku 9 000 €. Daňové priznanie za rok 2019 Marcel do konca júna 2020 nepodá.

Je Marcel povinný zaplatiť preddavok na daň za druhý štvrtrok 2020, ak by obdobie pandémie skončilo v júli 2020?

Preddavok na daň za druhý štvrtrok 2020 je splatný do konca júna 2020, čo je v danom prípade počas obdobia pandémie. Marcelove tržby v prvom štvrtroku 2020 poklesli oproti tržbám, ktoré dosiahol v prvom štvrtroku 2019 o 44,44 % $[(9\,000 - 5\,000) / 9\,000 \times 100]$. Ak Marcel najneskôr 15 dní pred uplynutím splatnosti preddavku na daň za druhý štvrtrok 2020 predloží príslušnému správ-

DAŇ Z PRÍJMOV

covi dane vyhlásenie o poklese tržieb, nebude povinný predavok na daň za druhý štvrťrok 2020 zaplatiť.

Poznámka: V nadväznosti na ust. § 37 ods. 1 zákona č. 67/2020 Z. z. údaj o poklese tržieb sa zaokrúhľuje v súlade s § 47 ZDP matematicky, t. j. prepočet sa vykoná s presnosťou na dve desatinné miesta, pričom druhá číslica za desatinnou čiarkou sa upraví podľa číslic, ktoré nasledujú po nej tak, že zaokrúhľovaná číslica, po ktorej nasleduje číslica menšia ako päť, zostáva bez zmeny a zaokrúhľovaná číslica, po ktorej nasleduje číslica päť alebo číslica väčšia ako päť, sa zväčšuje o jednu.

Príklad č. 2:

Oskar podľa výšky poslednej známej daňovej povinnosti vypočítanej (spôsobom podľa § 34 ods. 5 ZDP v znení účinnom do konca roka 2019 v nadväznosti na § 52z za ods. 19 ZDP) na základe údajov uvedených v daňovom priznaní za rok 2018 platí preddavky na daň mesačne po 2 000 €. V apríli 2020 dosiahol Oskar tržby 5 200 € a v rovnakom období predchádzajúceho roka, t. j. v apríli 2019 dosiahol tržby 12 000 €. Znamená to, že jeho tržby za apríl 2020 oproti tržbám za apríl 2019 poklesli o 56,67 % $[(12\,000 - 5\,200) / 12\,000 \times 100]$. Daňové priznanie za rok 2019 Oskar do konca mája 2020 nepodal.

Je Oskar povinný zaplatiť mesačný preddavok na daň za máj 2020, ak vyhlásenie o predmetnom poklese tržieb predložil príslušnému správcovi dane 20. mája 2020?

Oskarovi síce v apríli 2020 tržby oproti tržbám za apríl 2019 po-

klesli až o 56,67 %, vyhlásenie o poklese tržieb však predloží správcovi dane až po uplynutí lehoty ustanovenej v § 24a ods. 1 zákona č. 67/2020 Z. z., nesplní teda jednu z podmienok na neplatenie preddavkov na daň podľa cit. ustanovenia. Odpustenie zmeškania lehoty na podanie vyhlásenia o poklese tržieb nie je prípustné. Znamená to, že mesačný preddavok na daň za máj 2020, splatný do 1. júna 2020, je Oskar povinný zaplatiť v ustanovenej lehote.

Poznámka: Mesačné preddavky na daň sú podľa § 34 ods. 3 ZDP splatné do konca každého kalendárneho mesiaca. Splatenosť mesačného preddavku na daň za máj 2020 pripadne na nedeľu, podľa § 27 ods. 4 daňového poriadku posledným dňom lehoty na zaplatenie tohto preddavku na daň je preto najbližší nasledujúci pracovný deň, čo je 1. júna 2020.

Príklad č. 3:

Na základe poslednej známej daňovej povinnosti vypočítanej (spôsobom podľa § 34 ods. 5 ZDP v spojení s § 21 zákona č. 67/2020 Z. z.) z údajov uvedených v daňovom priznaní za rok 2018, platí Olívia odo dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty na podanie daňového priznania za rok 2018 preddavky na daň mesačne po 1 400 €. V júni 2020 dosiahla Olívia tržby 1 000 € a za rovnaké obdobie predchádzajúceho kalendárneho roka, t. j. za jún 2019 dosiahla tržby 7 000 €. Dňa 8. júla 2020 predloží Olívia príslušnému správcovi dane vyhlásenie o poklese tržieb za jún 2020 oproti júnu 2019 vo výške ustanovenej v § 24a ods. 1 zákona č. 67/2020 Z. z. Do konca júla 2020 daňové priznanie za rok 2019 Olívia nepodá.

Bude Olívia povinná zaplatiť mesačný preddavok na daň za júl 2020, ktorý je splatný do konca júla 2020, ak by obdobie pandémie na základe vyhlásenia vlády SR skončilo 15. júla 2020?

Olíviine tržby dosiahnuté v júni 2020 poklesli oproti tržbám, ktoré dosiahla v júni 2019 o 85,71 % $[(7\,000 - 1\,000) / 7\,000 \times 100]$. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 67/2020 Z. z. obdobie pandémie trvá do konca kalendárneho mesiaca, v ktorom vláda SR odvolá mimoriadnu situáciu, čo v prípade skončenia obdobia pandémie 15. júla 2020, by bolo do konca júla 2020. Mesačné preddavky na daň za júl 2020 sú splatné do konca júla 2020, čo v danom prípade by bolo počas obdobia pandémie. Olívia by z uvedeného dôvodu mesačný preddavok na daň za júl 2020 neplatila.

V súlade s § 24a ods. 2 zákona č. 67/2020 Z. z. postup podľa § 24a ods. 1 cit. zákona o neplatení preddavkov na daň môže uplatniť aj daňovník, ktorý má určené platenie preddavkov na daň rozhodnutím správcu dane o platení preddavkov na daň inak podľa § 34 ods. 4 ZDP. Ak sa neplatenie preddavkov na daň podľa § 24a ods. 1 zákona č. 67/2020 Z. z. týka obdobia, pre ktoré určil rozhodnutím správca dane platenie preddavkov na daň inak, neuplatní sa platenie preddavkov na daň podľa tohto rozhodnutia za to obdobie, za ktoré sa uplatňuje postup podľa § 24a ods. 1 cit. zákona.

Príklad č. 4:

V marci 2020 určil správca dane Petre rozhodnutím podľa § 34 ods. 4 ZDP platiť preddavky na daň počas obdobia od 1. apríla

DAŇ Z PRÍJMOV

2020 do konca roka 2020, a to štvrtročne po 1 500 €. Petra dosiahla za prvý štvrtrok 2020 tržby 2 000 € a za porovnateľné obdobie roka 2019, t. j. za prvý štvrtrok 2019, jej tržby boli vo výške 8 000 €.

Petrine tržby v prvom štvrtroku 2020 poklesli oproti tržbám, ktoré dosiahla v prvom štvrtroku 2019 o 75 % $[(8\,000 - 2\,000) / 8\,000 \times 100]$, štvrtročný preddavok na daň za druhý štvrtrok 2020, splatný do konca druhého štvrtroka 2020, t. j. do konca júna 2020, Petra platiť nebude, a to za predpokladu že ku dňu splatnosti týchto preddavkov na daň bude trvať obdobie pandémie a súčasne, najneskôr 15 dní pred uplynutím splatnosti preddavku na daň za druhý štvrtrok 2020, Petra predloží príslušnému správcovi dane vyhlásenie o tom, že splnila podmienku poklesu tržieb ustanovenú v § 24a ods. 1 ZDP.

Pojem tržba na účely neplatenia preddavkov na daň podľa § 24a ods. 1 zákona č. 67/2020 Z. z. je vymedzený v § 24a ods. 3 cit. zákona. V zmysle predmetného ustanovenia u daňovníka, ktorý je fyzickou osobou, sa tržbou rozumie:

- výnosy podľa § 2 ods. 15 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení zákona č. 333/2014 Z. z. u daňovníka účtujúceho v sústave podvojného účtovníctva,
- príjmy z predaja výrobkov, tovarov a služieb po odpočítaní zliav u daňovníka účtujúceho v sústave jednoduchého účtovníctva, u daňovníka, ktorý vedie daňovú evidenciu podľa § 6 ods. 11 ZDP a u daňovníka, ktorý uplatňuje výdavky percentom príjmov a vedie evidenciu podľa § 6 ods. 10 ZDP.

Poznámka: Podľa § 2 ods. 15 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení zákona č. 333/2014 Z. z. na účely tohto zákona sa do čistého obratu zahŕňajú výnosy dosahované z predaja výrobkov, tovarov a služieb po odpočítaní zliav. Do čistého obratu sa zahŕňajú aj iné výnosy po odpočítaní zliav tej účtovnej jednotky, ktorej predmetom činnosti je dosahovanie iných výnosov ako sú výnosy z predaja výrobkov, tovarov a služieb.

Pre daňovníkov, ktorí nepodajú vyhlásenie o poklese tržieb podľa § 24a zákona č. 67/2020 Z. z., vláda SR na svojom rokovaní dňa 30. apríla 2020 schválila nariadenie č. 104/2020 Z. z. o rozsahu a osobitných podmienkach uplatňovania opatrení v oblasti dane z príjmov v súvislosti s pandemiou (ďalej len „nariadenie vlády SR č. 104/2020 Z. z.“), ktorým podľa § 2 ods. 2 zákona č. 67/2020 Z. z. ustanovila rozsah a osobitné podmienky platenia preddavkov na daň. V zmysle dôvodovej správy k predmetnému nariadeniu, ktoré nadobudlo účinnosť dňom jeho vyhlásenia, čo je 30. apríla 2020, jeho cieľom je umožniť daňovníkom platiť preddavky na daň za výhodnejších podmienok na základe podaného daňového priznania.

V zmysle § 1 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 104/2020 Z. z. daňovník, ktorý **nepodá vyhlásenie o poklese tržieb** podľa § 24a zákona č. 67/2020 Z. z. do lehoty na podanie daňového priznania za rok 2019 podľa § 21 zákona č. 67/2020 Z. z., platí preddavky na daň vypočítané podľa daňového priznania za rok 2019 podaného v období od 1. januára 2020 do skončenia obdobia pandémie podľa § 2 ods. 1 zákona č. 67/2020 Z. z., ak sú splnené tieto podmienky:

- posledný deň lehoty na podanie daňového priznania za rok 2019 uplynie počas obdobia pandémie a
- výška preddavku na daň vypočítaná podľa takto podaného daňového priznania za rok 2019 je nižšia, ako výška preddavku na daň vypočítaná na základe poslednej známej daňovej povinnosti uvedenej v daňovom priznaní podanom za zdaňovacie obdobie roka 2018.

V súlade s § 1 ods. 2 nariadenia vlády SR č. 104/2020 Z. z. tento postup sa **neuplatňuje na preddavky na daň, ktoré daňovník platí na základe rozhodnutia správcu dane o platení preddavkov na daň inak podľa § 34 ods. 4 ZDP.**

Z ustanovenia § 1 ods. 2 nariadenia vlády SR č. 104/2020 Z. z. vyplýva, že ak daňovník, ktorý je fyzickou osobou, daňové priznanie za rok 2019 podá v období od 1. januára 2020 do skončenia obdobia pandémie a podľa poslednej známej daňovej povinnosti vypočítanej na základe údajov uvedených v tomto daňovom priznaní mu vznikne povinnosť platiť preddavky na daň v **sume nižšej, ako podľa poslednej známej daňovej povinnosti vypočítanej z údajov uvedených v daňovom priznaní za rok 2018**, daňovník platí preddavky na daň na základe poslednej známej daňovej povinnosti vypočítanej z údajov uvedených v tomto „novom“ daňovom priznaní za rok 2019. Uvedené platí už pre platenie preddavkov na daň splatných ku dňu nadobudnutia účinnosti nariadenia vlády SR č. 104/2020 Z. z., čo je k 30. aprílu 2020.

Zo skôr uvedeného vyplýva, že tento spôsob platenia preddav-

DAŇ Z PRÍJMOV

kov na daň **sa neuplatní** na platenie mesačných, resp. štvrťročných preddavkov na daň (splatných za príslušný kalendárny mesiac, resp. splatných za príslušný kalendárny štvrťrok kalendárneho roka 2020), pre ktoré:

- daňovník podal vyhlásenie o poklese tržieb,
- daňovníkovi správca dane určil na základe rozhodnutia podľa § 34 ods. 4 ZDP platiť preddavky inak.

Na základe nariadenia vlády SR č. 104/2020 Z. z. sa daňovníkovi, ktorý podal daňové priznanie za rok 2019 od 1. januára 2020 do skončenia obdobia pandémie a ktorému z takto podaného daňového priznania vyšlo platiť preddavky na daň v nižšej výške ako podľa daňového priznania za rok 2018, resp. na základe takto podaného daňového priznania za rok 2019 nemusí platiť žiadne preddavky na daň, umožnilo, vychádzať pri platení preddavkov na daň z údajov uvedených v takto podanom daňovom priznaní za rok 2019.

Dňa 20. mája 2020 nadobudol účinnosť zákon č. 120/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v znení zákona č. 75/2020 Z. z. a zákona č. 96/2020 Z. z. Prostredníctvom právnej úpravy obsiahnutej v § 24a ods. 4 až 6 cit. zákona sa daňovníkovi, ktorý podal daňové priznanie za rok 2019 od 1. januára 2020 do skončenia obdobia pandémie a ktorému z takto podaného daňového priznania vyšlo platiť preddavky na daň v nižšej výške ako podľa daňového priznania za rok 2018 alebo na základe daňového priznania za rok 2019 ne-

musí platiť žiadne preddavky na daň, umožnilo vrátiť rozdiel v zaplatených preddavkoch na daň za ustanovených podmienok.

V súlade s ust. § 24a ods. 4 zákona č. 67/2020 Z. z., ak zaplatené preddavky na daň splatné od začiatku zdaňovacieho obdobia roka 2019 do konca kalendárneho mesiaca, v ktorom daňovník podal daňové priznanie za rok 2019 alebo do konca kalendárneho mesiaca, v ktorom uplynie lehota na podanie daňového priznania za rok 2019 podľa § 49 ods. 2 a 3 ZDP, ak daňovník do konca tejto lehoty daňové priznanie za rok 2019 podá, sú vyššie ako vyplývajú z výpočtu podľa daňového priznania za rok 2019 podaného v období od 1. januára 2020 do skončenia obdobia pandémie, použijú sa na budúce preddavky na daň alebo sa na základe žiadosti daňovníka vrátia. Na postup správcu dane pri vrátení preddavkov na daň na základe žiadosti daňovníka podľa prvej vety tohto ustanovenia sa použije § 79 daňového poriadku, s odchýlkami uvedenými v § 24a ods. 5 zákona č. 67/2020 Z. z.

V súlade s ust. § 24a ods. 5 zákona č. 67/2020 Z. z., ak daňovník podal daňové priznanie za rok 2019 podľa § 24a ods. 4 cit. zákona **do 31. marca 2020**, správca dane vráti rozdiel v zaplatených preddavkoch na daň podľa § 24a ods. 4 cit. zákona, a to v lehote do:

- 30 dní odo dňa podania žiadosti podľa § 24a ods. 4 cit. zákona, ak túto žiadosť daňovník podal po 30. apríla 2020,
31. mája 2020, ak daňovník podal žiadosť podľa § 24a ods. 4 cit. zákona do konca apríla 2020.

Príklad č. 5:

Na základe poslednej známej daňovej povinnosti vypočítanej (spôsobom podľa § 34 ods. 5 ZDP

v znení účinnom do konca roka 2018 v spojení s § 52zza ods. 19 ZDP) z údajov uvedených v daňovom priznaní za rok 2018, platí Rudolf od prvého dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty na podanie daňového priznania za rok 2018 preddavky na daň štvrťročne po 2 500 €.

Vo februári 2020 Rudolf podal daňové priznanie za rok 2019 (Rudolf podával daňové priznanie v lehote podľa § 49 ods. 2 ZDP). Podľa poslednej známej daňovej povinnosti vypočítanej (spôsobom podľa § 34 ZDP v znení účinnom od 1. januára 2020) z údajov uvedených v predmetnom daňovom priznaní má platiť preddavky na daň štvrťročne po 2 000 €.

Ako platí Rudolf preddavky na daň v roku 2020, ak v období od mája 2020 do skončenia obdobia pandémie nepodá za príslušné obdobie vyhlásenie o poklese tržieb podľa § 24a zákona č. 67/2020 Z. z., a ani na obdobie od 1. januára 2020 do lehoty na podanie daňového priznania za rok 2019 mu správca dane neurčí (neurčil) platenie preddavkov na daň inak podľa § 34 ods. 4 ZDP?

Posledný deň lehoty na podanie daňového priznania za rok 2019 podľa § 49 ods. 2 ZDP (do 31. marca 2020) uplynul Rudolfovi počas obdobia pandémie a výška preddavkov na daň podľa poslednej známej daňovej povinnosti vypočítanej z údajov uvedených v Rudolfovom daňovom priznaní za rok 2019 je nižšia (štvrťročne po 2 000 €), ako výška preddavkov na daň na základe poslednej známej daňovej povinnosti vypočítanej z údajov uvedených v daňovom priznaní za rok 2018 (štvrťročne po 2 500 €). Pri platení preddavkov na daň preto Rudolf postupuje podľa nariadenia vlády č. 104/2020 Z. z., pričom v ro-

DAŇ Z PRÍJMOV

ku v roku 2020 platí preddavky na daň nasledujúcim spôsobom:

- do konca marca 2020 platil preddavky na daň podľa poslednej známej daňovej povinnosti vypočítanej z údajov uvedených v daňovom priznaní za rok 2018, t. j. do konca marca 2020 zaplatil štvrťročný preddavok na daň vo výške 2 500 €, ktorý bol splatný do 31. marca 2020,
- od 1. apríla 2020 platí štvrťročné preddavky na daň po 2 000 € podľa poslednej známej daňovej povinnosti vypočítanej z údajov uvedených v daňovom priznaní za rok 2019. Uvedené preddavky na daň sú splatné do konca druhého kalendárneho štvrťroka (do 30. júna 2020), do konca tretieho kalendárneho štvrťroka (do 30. septembra 2020) a do konca štvrtého kalendárneho štvrťroka (do 31. decembra 2020) kalendárneho roka 2020. Platí to za predpokladu, že do lehoty na podanie daňového priznania za rok 2019 podľa § 21 zákona č. 67/2020 Z. z. Rudolf nepodá opravné daňové priznanie za rok 2019.

Lehota na podanie daňového priznania za rok 2019 uplynula Rudolfovi 31. marca 2020, pričom daňové priznanie za uvedené zdaňovacie obdobie podal Rudolf do konca marca 2020. Preddavky na daň na základe poslednej známej daňovej povinnosti vypočítanej z daňového priznania za rok 2018 (štvrťročne po 2 500 €) splatné od 1. januára 2020 do konca marca 2020 (čo je posledný deň lehoty na podanie daňového priznania za rok 2019 podľa § 49 ods. 2 ZDP), sú štvrťročne o 500 € vyššie, ako preddavky na daň, ktoré má Rudolf platiť podľa daňového priznania za rok 2019 (štvrťročne po 2 000 €). Ak Rudolf preddavky

na daň splatné za prvý štvrťrok 2020 vo výške 2 500 € v ustanovenej lehote (do konca marca 2020) zaplatí, potom rozdiel v zaplatených preddavkoch na daň podľa § 24a ods. 4 zákona č. 67/2020 Z. z. splatných do konca marca 2020 zodpovedajúci sume 500 € (2 500 € – 2 000 €) sa po uplynutí lehoty na podanie daňového priznania za rok 2019 podľa § 49 ods. 2 ZDP, t. j. po 31. marci 2020, použije na budúce preddavky na daň alebo na základe žiadosti ich správca dane Rudolfovi vráti.

Na postup správcu dane pri vrátení predmetného rozdielu v zaplatených preddavkoch na daň na základe Rudolfovej žiadosti sa použijú ustanovenia § 79 daňového poriadku, pričom vzhľadom na to, že daňové priznanie za rok 2019 podal Rudolf do 31. marca 2020, pri vrátení rozdielu v zaplatených preddavkoch na daň sa uplatní špeciálna lehota podľa § 24a ods. 5 ZDP, t. j. rozdiel v zaplatených preddavkoch na daň v sume 500 € sa Rudolfovi vráti do:

- 30 dní odo dňa podania žiadosti podľa § 24a ods. 4 zákona č. 67/2020 Z. z., ak túto žiadosť Rudolf podal po 30. apríla 2020,
- 31. mája 2020, ak Rudolf podal žiadosť podľa § 24a ods. 4 zákona č. 67/2020 Z. z. do konca apríla 2020.

Poznámka: Z uvedeného vyplýva, že ak Rudolf nepodá opravné daňové priznanie za rok 2019, potom v platení preddavkov na daň štvrťročne po 2 000 € pokračuje aj v roku 2020 od začiatku nového preddavkového obdobia, t. j. od prvého dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty na podanie daňového priznania za rok 2019 podľa § 21 zákona č. 67/2020 Z. z. až do posledného

ho dňa lehoty na podanie daňového priznania za rok 2020 v roku 2021, a to za predpokladu, že na toto nové preddavkové obdobie mu správca dane neurčí platenie preddavkov na daň inak podľa § 34 ods. 4 ZDP.

□ □ □

Príklad č. 6:

Na základe poslednej známej daňovej povinnosti vypočítanej (spôsobom podľa § 34 ods. 5 ZDP v spojení s § 52zza ods. 19 ZDP) z údajov uvedených v daňovom priznaní za rok 2018 platí Svetlana od prvého dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty na podanie daňového priznania za rok 2018 preddavky na daň mesačne po 2 000 €.

V marci 2020 (v lehote podľa § 49 ods. 2 ZDP) podala Svetlana daňové priznanie za rok 2019. Na základe poslednej známej daňovej povinnosti vypočítanej (spôsobom podľa § 34 ZDP v znení účinnom od 1. januára 2020) z údajov uvedených v predmetnom daňovom priznaní, Svetlana má platiť preddavky na daň mesačne po 1 500 €.

Posledný deň lehoty na podanie daňového priznania za rok 2019 uplynul Svetlane počas obdobia pandémie a výška preddavkov na daň podľa poslednej známej daňovej povinnosti vypočítanej z údajov uvedených v daňovom priznaní za rok 2019 je nižšia (mesačne po 1 500 €), ako výška preddavkov na daň určená na základe poslednej známej daňovej povinnosti vypočítanej z údajov uvedených v daňovom priznaní za rok 2018 (mesačne po 2 000 €).

Ak Svetlana v období od mája 2020 do skončenia obdobia pandémie nepodá vyhlásenie o poklese tržieb podľa § 24a zákona č. 67/2020 Z. z., a ani na obdobie od 1. januára 2020 do lehoty

na podanie daňového priznania za rok 2019 jej správca dane neurčí platenie preddavkov na daň inak rozhodnutím podľa § 34 ods. 4 ZDP, pri platení preddavkov na daň postupuje podľa nariadenia vlády č. 104/2020 Z. z.

Svetlana preto do konca januára, do konca februára a do konca marca 2020 zaplatila mesačné preddavky na daň po 2 000 €. Od 1. apríla 2020 má platiť preddavky na daň mesačne po 1 500 €. Mesačný preddavok vo výške 2 000 € Svetlana zaplatila aj za mesiac apríl 2020, za ktorý v nadväznosti na nariadenie vlády SR č. 104/2020 Z. z. mala zaplatiť mesačný preddavok na daň už v nižšej sume, a to v sume 1 500 €. Znamená to, že za tento kalendárny mesiac zaplatila preddavok na daň v sume vyššej o 500 € ako bola povinná.

Akým spôsobom si môže uplatniť vrátenie navyše zaplatenej sumy preddavku na daň za mesiac apríl 2020?

Na vrátenie navyše zaplatenej sumy preddavkov na daň (500 €) za mesiac máj 2020 Svetlana môže uplatniť postup podľa ustanovenia § 34 ods. 7 ZDP, v súlade s ktorým správca dane vráti do 30 dní odo dňa podania žiadosti daňovníka zaplatené preddavky na daň, ak daňovníkovi nevznikla povinnosť platiť preddavky na daň, alebo rozdiel zaplatených preddavkov na daň, ak daňovník zaplatil preddavky na daň v sume vyššej, akú bol povinný zaplatiť podľa tohto zákona. Na postup správcu dane sa pri vrátení takto navyše zaplatených preddavkov na daň alebo rozdielu zaplatených preddavkov na daň použijú ustanovenia § 79 daňového poriadku.

Okrem uvedenej navyše zaplatenej sumy preddavkov na daň za

mesiac apríl 2020 (Svetlana mala zaplatiť preddavky na daň za apríl 2020 vo výške 1 500 €, zaplatila však až 2 000 €, čo je o 500 € viac ako bola povinná), vznikol Svetlane v dôsledku podaného daňového priznania za rok 2019 tiež rozdiel v zaplatených preddavkoch na daň podľa § 24a ods. 4 zákona č. 67/2020 Z. z. Svetlana, ktorej lehota na podanie daňového priznania za rok 2019 podľa § 49 ods. 2 ZDP uplynula 31. marca 2020, podala daňové priznanie za rok 2019 do konca marca 2020, pričom mesačné preddavky na daň splatné od 1. januára 2020 do 31. marca 2020 sú mesačne o 500 € vyššie, ako mesačné preddavky na daň vyplývajúce z jej daňového priznania za rok 2019. Pri vrátení rozdielu v zaplatených preddavkoch na daň vo výške 1 500 € [3 mes. (január, február a marec 2020) x 500 €] sa uplatní postup podľa § 24a ods. 4 zákona č. 67/2020 Z. z. Keďže Svetlana podala daňové priznanie za rok 2019 do 31. marca 2020, pri vrátení rozdielu v preddavkoch na daň sa uplatní špeciálna lehota na vrátenie podľa § 24a ods. 5 zákona č. 67/2020 Z. z.

Príklad č. 7:

Na základe poslednej známej daňovej povinnosti vypočítanej (spôsobom podľa § 34 ods. 5 ZDP v spojení s § 52zza ods. 19 ZDP) z údajov uvedených v daňovom priznaní za rok 2018 platí Urban odo dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty na podanie uvedeného daňového priznania štvrťročné preddavky na daň po 800 €.

Daňové priznanie za rok 2019 podal 4. apríla 2020. Podľa poslednej známej daňovej povinnosti vypočítanej (spôsobom podľa § 34 ods. 5 ZDP v znení účinnom od 1. januára 2020) na základe úda-

jov uvedených v tomto daňovom priznaní mu povinnosť platiť preddavky na daň nevzniká.

Ako platí Urban preddavky na daň v roku 2020, ak mu správca dane na obdobie od 1. januára 2020 do lehoty na podanie daňového priznania za rok 2019 podľa § 21 zákona č. 67/2020 Z. z. neurčí platenie preddavkov na daň inak podľa § 34 ods. 4 ZDP, a ani v období od mája 2020 do skončenia obdobia pandémie nepodá vyhlásenie o poklese tržieb podľa § 24a zákona č. 67/2020 Z. z.?

Na základe poslednej známej daňovej povinnosti vypočítanej z údajov uvedených v daňovom priznaní za rok 2018 Urban preddavky na daň platí štvrťročne po 800 €. Na základe poslednej známej daňovej povinnosti vypočítanej z údajov uvedených v daňovom priznaní za rok 2019 Urban nemá platiť preddavky na daň. Znamená to, že výška preddavku na daň vypočítaná na základe poslednej známej daňovej povinnosti z daňového priznania za rok 2019 je nižšia ako výška preddavku na daň vypočítaná na základe poslednej známej daňovej povinnosti z daňového priznania za rok 2018. Z uvedeného dôvodu Urban uplatní postup podľa nariadenia vlády SR č. 104/2020 Z. z.

Znamená to, že za prvý štvrťrok 2020 zaplatí Urban preddavok na daň vo výške 800 €, ktorý je splatný do konca prvého kalendárneho štvrťroka 2020 (do 31. marca 2020). Počnúc kalendárnym mesiacom nasledujúcim po skončení kalendárneho mesiaca, v ktorom podal daňové priznanie za rok 2019, v nadväznosti na nariadenie vlády SR č. 104/2020 Z. z. preddavky na daň neplatí.

Urban, ktorému lehota na podanie daňového priznania za rok

DAŇ Z PRÍJMOV

2019 podľa § 49 ods. 2 ZDP uplynula 31. marca 2020, podal daňové priznanie za rok 2019 v apríli 2020, pričom preddavky na daň splatné od 1. januára 2020 do konca kalendárneho mesiaca, v ktorom podal daňové priznanie za rok 2019, t. j. do 30. apríla 2020 sú štvrtročne o 800 € vyššie, ako vyplývajú z výpočtu podľa daňového priznania za rok 2019 podaného v apríli 2020. Pri vrátení rozdielu v zaplatených preddavkoch na daň sa uplatní postup podľa § 24a ods. 4 zákona č. 67/2020 Z. z. v spojení § 79 daňového poriadku (keďže Urban podal daňové priznanie za rok 2019 po 31. marci 2020, pri vrátení rozdielu v preddavkoch na daň sa neuplatní špeciálna lehota na vrátenie podľa § 24a ods. 5 zákona č. 67/2020 Z. z., ale sa uplatní postup podľa § 79 daňového poriadku.

Podľa ust. § 24a ods. 6 zákona č. 67/2020 Z. z. rozhodnutie o žiadosti o vrátenie preddavkov na daň platených na základe poslednej známej dane z príjmov, ktoré sú vyššie ako vyplývajú z výpočtu podľa daňového priznania k dani z príjmov podaného v období od 1. januára 2020 do skončenia obdobia pandémie, nie je prekážkou opätovného podania žiadosti o vrátenie preddavkov na daň z príjmov.

Ak by daňovník na základe daňového priznania za rok 2019 podaného od 1. januára 2020 do konca obdobia pandémie mal platiť preddavky na daň v sume vyššej ako sú preddavky na daň podľa poslednej známej daňovej povinnosti vypočítanej na základe údajov z daňového priznania za rok 2018, potom až do lehoty na podanie daňového priznania za rok 2019 podľa § 21 zákona č. 67/2020 Z. z. (resp. až do posledného dňa

predĺženej lehoty na podanie predmetného daňového priznania, ak predĺžená lehota na podanie podania daňového priznania uplynie až po lehote podľa § 21 zákona č. 67/2020 Z. z.), tento daňovník pokračuje v platení preddavkov na daň podľa poslednej známej daňovej povinnosti vypočítanej na základe údajov uvedených v daňovom priznaní za rok 2018. Uvedené platí za predpokladu, že daňovníkovi na toto obdobie neurčil platenie preddavkov inak správca dane rozhodnutím podľa § 34 ods. 4 ZDP alebo ak nevyužil možnosť neplatiť preddavky na daň na základe predloženého vyhlásenia o poklese tržieb správcovi dane podľa § 24a zákona č. 67/2020 Z. z.

Príklad č. 8:

Na základe poslednej známej daňovej povinnosti vypočítanej (spôsobom podľa § 34 ods. 5 ZDP v spojení s § 52zza ods. 19 ZDP) z údajov uvedených v daňovom priznaní za rok 2018 Tibor platí odo dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty na podanie daňového priznania za rok 2018 preddavky na daň štvrtročne po 700 €.

Daňové priznanie za rok 2019 podal Tibor v marci 2020 (v lehote podľa § 49 ods. 2 ZDP). Na základe poslednej známej daňovej povinnosti vypočítanej (spôsobom podľa § 34 ZDP v znení účinnom od 1. januára 2020) má Tibor na základe údajov uvedených v tomto daňovom priznaní platiť preddavky na daň štvrtročne po 1 600 €.

V apríli 2020 Tibor podá opravné daňové priznanie za rok 2019, pričom na základe poslednej známej daňovej povinnosti vypočítanej (spôsobom podľa § 34 ZDP v znení účinnom od 1. januára 2020) na základe údajov uvedených v tomto opravnom daňovom

priznaní má platiť preddavky na daň štvrtročne po 1 500 €.

Ako platí Tibor preddavky na daň v roku 2020, ak mu správca dane neurčí platenie preddavkov na daň inak podľa § 34 ods. 4 ZDP, a ani nepodá vyhlásenie o poklese tržieb podľa § 24a zákona č. 67/2020 Z. z., ak vláda SR vyhlási koniec pandémie v júli 2020?

Posledný deň lehoty na podanie daňového priznania za rok 2019 (do 31. marca 2020) uplynul Tiborovi počas obdobia pandémie a výška preddavkov na daň podľa poslednej známej daňovej povinnosti vypočítanej z údajov uvedených v tomto daňovom priznaní za rok 2019 a rovnako aj v opravnom daňovom priznaní za toto zdaňovacie obdobie je vyššia (štvrtročne 1 600 € podľa daňového priznania podaného v marci 2020 a štvrtročne po 1 500 € na základe opravného daňového priznania podaného v apríli 2020), ako výška preddavkov na daň vypočítaná na základe poslednej známej daňovej povinnosti vypočítanej z údajov uvedených v daňovom priznaní za rok 2018 (štvrtročne po 700 €). Pri platení preddavkov na daň preto Tibor nepostupuje podľa nariadenia vlády č. 104/2020 Z. z.

Ak vláda SR vyhlási skončenie obdobia pandémie v júli 2020, Tibor bude až do posledného dňa lehoty na podanie daňového priznania za rok 2019 podľa § 21 zákona č. 67/2020 Z. z. (t. j. do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení obdobia pandémie) platiť preddavky na daň podľa poslednej známej daňovej povinnosti vypočítanej (spôsobom podľa § 34 ods. 5 v spojení s § 52zza ods. 19 ZDP) na základe údajov uvedených v daňovom priznaní za rok 2018.

DAŇ Z PRÍJMOV

Znamená to, že za prvý štvrťrok a za druhý štvrťrok kalendárneho roka 2020 platí Tibor preddavky na daň štvrťročne po 700 €, pričom tieto preddavky na daň sú splatné do konca každého z uvedených kalendárnych štvrťrokov roka 2020 (do 31. marca 2020 a do 30. júna 2020). Od prvého dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty na podanie daňového priznania za rok 2019 podľa § 21 zákona č. 67/2020 Z. z., čo je od prvého dňa nasledujúceho po skončení kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení obdobia pandémie, čo v prípade skončenia pandémie v júli 2020, by bolo od začiatku septembra 2020, bude Tibor platiť preddavky na daň podľa poslednej známej daňovej povinnosti vypočítanej v oprávnom daňovom priznaní za rok

2020 podanom v apríli 2020. Znamená to, že bude platiť štvrťročné preddavky na daň po 1 500 €, a to za tretí štvrťrok a za štvrtý štvrťrok kalendárneho roka 2020. Tieto preddavky na daň sú splatné do konca každého z uvedených kalendárnych štvrťrokov (do 30. septembra 2020 a do 31. decembra 2020). Uvedené platí za predpokladu, že do lehoty na podanie daňového priznania za rok 2019 podľa § 21 zákona č. 67/2020 Z. z. Tibor nepodá ďalšie opravné daňové priznanie za rok 2019 a tiež za predpokladu, že správca dane mu na obdobie od prvého dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty na podanie daňového priznania za rok 2019 podľa § 21 zákona č. 67/2020 Z. z. neurčí Tiborovi platenie preddavkov na daň inak podľa § 34 ods. 4 ZDP.

Poznámka: V súlade s § 16 ods. 1 daňového poriadku pred uplynutím lehoty na podanie daňového priznania môže daňový subjekt podať opravné daňové priznanie. Na vyrubenie dane je rozhodujúce posledné podané opravné daňové priznanie, pričom na podané daňové priznanie a na predchádzajúce opravné daňové priznanie sa neprihliada. V platení preddavkov na daň po 1 500 € štvrťročne Tibor pokračuje aj v roku 2021 až do posledného dňa lehoty na podanie daňového priznania za rok 2020, a to za predpokladu, že na toto obdobie mu správca dane neurčí platenie preddavkov na daň inak podľa § 34 ods. 4 ZDP.

Ing. Silvia Jambrichová

Platenie preddavkov na daň z príjmov právnickej osoby počas obdobia pandémie

Dňa 12. marca 2020 vyhlásila vláda SR mimoriadnu situáciu v súvislosti s ohrozením verejného zdravia II. stupňa z dôvodu ochorenia COVID-19 spôsobeným koróna vírusom SARS-CoV-2 na území Slovenskej republiky až do konca toho kalendárneho mesiaca, v ktorom vláda SR túto mimoriadnu situáciu odvolá a až do uplynutia najneskoršej lehoty podľa tohto zákona.

Vzhľadom na mimoriadnu situáciu bol dňa 4. 4. 2020 v Zbierke zákonov vyhlásený zákon č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 (ďalej len „zákon č. 67/2020 Z. z.“), ktorý nadobudol účinnosť dňom vyhlásenia. Uvedený zákon mení a do-

plňa zákon č. 96/2020 Z. z. účinný od 25. 4. 2020 a zákon č. 120/2020 Z. z. účinný od 25. 5. 2020. Predmetom zákona sú opatrenia, ktorých cieľom je zmiernenie negatívnych následkov pandémie. V súlade s § 2 ods. 1 tohto zákona sa tieto opatrenia uplatňujú počas obdobia od 12. marca 2020, kedy vláda SR vyhlásila mimoriadnu situáciu, do konca kalendárneho mesiaca, v ktorom vláda SR mimoriadnu situáciu odvolá (ďalej len „obdobie pandémie“) a až do uplynutia najneskoršej lehoty podľa tohto zákona.

Jedným z opatrení na zmiernenie dôsledkov pandémie je **posunutie lehoty na podanie daňového priznania**. Daňové priznanie k dani z príjmov za zdaňovacie, ktorého posledný deň lehoty na podanie daňového prizna-

nia podľa § 49 ods. 2 a 3 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov (ďalej len „ZDP“) uplynie počas obdobia pandémie, sa v súlade s § 21 ods. 1 zákona č. 67/2020 Z. z. podáva v lehote **do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení obdobia pandémie**, ak § 21 ods. 2 až 5 tohto zákona neustanovujú inak.

Posunutie lehoty na podanie daňového priznania k dani z príjmov podľa § 21 ods. 1 zákona č. 67/2020 Z. z. má aj **vplyv na platenie preddavkov** do lehoty na podanie daňového priznania.

Všeobecne k plateniu preddavkov podľa ZDP

Preddavok na daň z príjmov je definovaný v § 2 písm. u) ZDP ako **povinná platba na daň**, ktorá

DAŇ Z PRÍJMOV

sa platí v priebehu zdaňovacieho obdobia, ak skutočná výška dane za toto obdobie nie je ešte známa. Po skončení zdaňovacieho obdobia sa preddavky na daň zaplatené na zdaňovacie obdobie **začítajú na úhradu dane** za toto zdaňovacie obdobie (§ 51c ods. 1 ZDP).

Platenie preddavkov na daň z príjmov právnickej osoby je komplexne upravené v ustanovení **§ 42 ZDP**.

Výška preddavkov na daň a lehoty ich platenia sa určujú podľa **dane za predchádzajúce zdaňovacie obdobie**.

Podľa § 42 ods. 6 ZDP daňou za predchádzajúce zdaňovacie obdobie sa rozumie daň vypočítaná zo základu dane zníženého o daňovú stratu uvedeného v daňovom priznaní podanom za zdaňovacie obdobie bezprostredne predchádzajúce zdaňovaciemu obdobiu, na ktoré sú platené preddavky na daň, pri použití sadzby dane podľa § 15 ZDP uvedenej v daňovom priznaní podanom za zdaňovacie obdobie, ktoré bezprostredne predchádzalo zdaňovaciemu obdobiu, na ktoré sú platené preddavky na daň, znížená o úľavy vyplývajúce z tohto zákona.

Pri platení preddavkov na daň v roku 2020 sa daň za predchádzajúce zdaňovacie obdobie, ktorou je daň za rok 2019 vypočíta **zo základu dane, ktorý je uvedený v riadku 500** daňového priznania prenásobeného **sadzbu dane 21 %**. Suma vypočítanej dane zaokrúhlená na dve desatinné miesta matematicky **sa zníži o sumu uvedenú v riadku 610 (úľavu na dani)**.

Ak **daň** za zdaňovacie obdobie roka 2019 vypočítaná podľa § 42 ods. 6 ZDP:

- **Presiahla 5 000 € a nepresiahla 16 600 €**, daňovník platí **štvrtročné** preddavky na zdaňovacie obdobie roka 2020 vo výške 1/4 z tejto dane. Preddavky sú splatné do konca príslušného kalendárneho štvrťroka.
- **Presiahla 16 600 €**, daňovník platí počnúc prvým mesiacom roka 2020 **mesačné** preddavky vo výške 1/12 z tejto dane. Všetky preddavky sú splatné v posledný deň kalendárneho mesiaca, za ktorý sú platené.
- **Nepresiahla 5 000 €**, daňovník preddavky neplatí.

U daňovníka so zdaňovacím obdobím **hospodársky rok**, je štvrtročný preddavok na daň splatný do konca príslušného štvrťroka hospodárskeho roka. V súlade s § 47 ZDP sa preddavky na daň zaokrúhľujú s presnosťou na dve desatinné miesta matematicky.

Zákon o dani z príjmov v § 42 osobitne upravuje **platenie preddavkov** na daň:

- **do lehoty na podanie daňového priznania**, v ktorom bude uvedená daň za predchádzajúce zdaňovacie obdobie, na základe **poslednej známej daňovej povinnosti** a
- **po lehote na podanie daňového priznania** na základe dane za **predchádzajúce** zdaňovacie obdobie.

Do lehoty na podanie daňového priznania, v ktorom je uvedená daň za predchádzajúce zdaňovacie obdobie, platí daňovník preddavky na daň vypočítané z dane na základe **poslednej známej daňovej povinnosti** (§ 42 ods. 7 ZDP), t. j. z dane uvedenej v daňovom priznaní podanom za zdaňovacie obdobie pred bezprostredne predchádzajúcim zdaňovacím obdobím. Pri výpočte poslednej známej daňovej povinnosti sa po-

stupuje rovnako ako pri výpočte dane za predchádzajúce zdaňovacie obdobie.

Pri platení preddavkov na daň v roku 2020 do lehoty na podanie daňového priznania za zdaňovacie obdobie roka 2019 sa vychádza z daňového priznania podaného za **zdaňovacieho obdobia roka 2018**, pričom pri výpočte poslednej známej daňovej povinnosti sa základ dane znížený o daňovú stratu (r. 500) prepočíta sadzbou dane uvedenou v tomto daňovom priznaní, t. j. 21 % a počítajú sa úľavy vyplývajúce zo ZDP (r. 610).

Po uplynutí lehoty na podanie daňového priznania sa vyrovná **rozdiel** medzi už zaplatenými preddavkami do lehoty na podanie daňového priznania podľa poslednej známej povinnosti a výškou preddavkov vypočítaných z dane za predchádzajúce zdaňovacie obdobie.

V súlade s § 42 ods. 9 ZDP, ak zaplatené preddavky na daň do lehoty na podanie daňového priznania sú **nížšie**, ako vyplývajú z výpočtu podľa daňového priznania, v ktorom je uvedená daň za predchádzajúce zdaňovacie obdobie, je daňovník povinný rozdiel vzniknutý na zaplatených preddavkoch na daň od začiatku zdaňovacieho obdobia zaplatiť do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po lehote na podanie daňového priznania. Ak sú zaplatené preddavky **vyššie**, použijú sa na budúce preddavky alebo sa na základe žiadosti daňovníkovi vrátia.

Platenie preddavkov do lehoty na podanie priznania počas obdobia pandémie

Podľa § 49 ods. 2 a 3 ZDP daňové priznanie sa podáva do troch

DAŇ Z PRÍJMOV

kalendárnych mesiacov po uplynutí zdaňovacieho obdobia, resp. v predĺženej lehote na základe oznámenia podaného daňovníkom príslušnému správcovi dane najneskôr v posledný deň lehoty na podanie daňového priznania. Lehota na podanie daňového priznania za zdaňovacie obdobie roka 2019 uplynula podľa ZDP dňa 31. 3. 2020 za predpokladu, že daňovník nemá predĺženú lehotu na podanie daňového priznania.

Zákonom č. 67/2020 Z. z. sa v rámci prijatých mimoriadnych opatrení vo finančnej oblasti **ustanovila v § 21 ods. 1 špeciálna lehota na podanie daňového priznania**. Podľa tohto ustanovenia daňové priznanie k dani z príjmov za zdaňovacie obdobie, ktorého posledný deň lehoty podľa § 49 ods. 2 a 3 ZDP uplynie počas pandémie, sa podáva v lehote **do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení obdobia pandémie**, ak odseky 2 až 5 tohto ustanovenia neustanovujú inak.

Platenie preddavkov do lehoty na podanie daňového priznania z dane za rok 2018

Takto špeciálne stanovená lehota na podanie daňového priznania za zdaňovacie obdobie roka 2019 **má vplyv aj na platenie preddavkov na daň z príjmov**. Daňovník v súlade s § 42 ods. 7 ZDP a v nadväznosti na § 21 ods. 1 zákona č. 67/2020 Z. z. **platí** (výnimkou sú následné legislatívne úpravy) **preddavky na daň z poslednej známej daňovej povinnosti** uvedenej v daňovom priznaní podanom za zdaňovacie obdobie roka 2018 až do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení obdobia pandémie.

Týmto spôsobom platia preddavky daňovníci, ktorí ešte **nepoda-**

li daňové priznanie za zdaňovacie obdobie 2019 a vzhľadom na ďalšie legislatívne úpravy aj daňovníci, ktorí **podali daňové priznanie** a ich daňová povinnosť za minulý rok 2019 bola **vyššia ako v roku 2018**.

Legislatívna zmena v § 1 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 104/2020 Z. z. totiž umožňuje tým daňovníkom, ktorí podajú daňové priznanie za zdaňovacie obdobie – kalendárny rok 2019 v období od 1. 1. 2020 do skončenia pandémie, platiť preddavky vypočítané podľa podaného daňového priznania za zdaňovacie obdobie 2019 za podmienky, že výška preddavku je podľa tohto daňového priznania nižšia ako výška preddavku vypočítaná z poslednej známej daňovej povinnosti, t. j. z dane za rok 2018.

Vzhľadom na posunutie posledného dňa lehoty na podanie daňového priznania za zdaňovacie obdobie roka 2019 sa **posúva aj lehota na vysporiadanie preddavkov platených do tejto lehoty z poslednej známej daňovej povinnosti**, t. j. z dane vypočítanej z daňového priznania za rok 2018. Daňovníci, ktorí platia preddavky do uplynutia posunutej lehoty z dane za rok 2018, pričom zaplatené preddavky sú nižšie, ako vyplývajú z výpočtu podľa daňového priznania za rok 2019, rozdiel vzniknutý na preddavkoch na daň od začiatku zdaňovacieho obdobia doplatia do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po lehote na podanie daňového priznania, t. j. podľa § 42 ods. 9 ZDP a v nadväznosti na § 21 ods. 1 zákona č. 67/2020 Z. z. **do konca druhého kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení obdobia pandémie**.

Príklad č. 1:

Spoločnosť, ktorej zdaňovacím obdobím je kalendárny rok 2019, uplynul posledný deň lehoty na podanie DP 31. 3. 2020 (nepredĺžila si lehotu na podanie DP oznámením správcovi dane v lehote do 31. 3. 2020 podľa § 49 ods. 3 ZDP). Spoločnosť je povinná podať DP za rok 2019 v lehote do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení pandémie. Ak by lehota na podanie daňového priznania uplynula 31. 7. 2020, ako bude spoločnosť platiť preddavky, keď poslednou známou daňovou povinnosťou je daň za zdaňovacie obdobie roka 2018 vo výške 15 000 €?

Ak by lehota na podanie daňového priznania uplynula 31. 7. 2020, spoločnosť je povinná do uplynutia tejto novej lehoty na podanie daňového priznania platiť štvrťročné preddavky vypočítané z dane za rok 2018 vo výške 3 750 € (15 000 / 4) nasledovne:

- do 31. 3. 2020 v sume 3 750,00 €,
 - do 30. 6. 2020 v sume 3 750,00 €
- za predpokladu, že nepodá vyhlásenie o poklese tržieb podľa § 24a zákona č. 67/2020 Z. z.

□ □ □

Príklad č. 2:

Spoločnosť, ktorej zdaňovacím obdobím je kalendárny rok 2019, uplynul posledný deň lehoty na podanie daňového priznania 31. 3. 2020. V lehote do 31. 3. 2020 spoločnosť oznámila správcovi dane predĺženie lehoty na podanie daňového priznania do 30. 6. 2020. Ak predĺžená lehota na podanie daňového priznania uplynie počas obdobia pandémie, spoločnosť je povinná podať daňové priznanie najneskôr do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení obdobia pandémie. Ak by nová lehota na poda-

DAŇ Z PRÍJMOV

nie daňového priznania uplynula 31. 7. 2020, ako bude spoločnosť platiť preddavky, keď jej poslednou známou daňovou povinnosťou je daň za zdaňovacie obdobie roka 2018 vo výške 4 000 €?

Do uplynutia posunutej lehoty na podanie DP platí spoločnosť preddavky z poslednej známej daňovej povinnosti. Keďže posledná známa daňová povinnosť, t. j. daň za zdaňovacie obdobie roka 2018 nepresiahla sumu 5 000 €, spoločnosť nie je povinná do 31. 7. 2020 platiť preddavky na daň. Ak po podaní DP za rok 2019 vznikne spoločnosti povinnosť platiť preddavky, doplatí preddavky od začiatku zdaňovacieho obdobia do 31. 8. 2020.

□ □ □

Príklad č. 3:

Spoločnosť podala daňové priznanie za zdaňovacie obdobie roka 2019 v marci 2020. V tomto daňovom priznaní uviedla na riadku 1110 na účely výpočtu preddavkov daň za predchádzajúce zdaňovacie obdobie vo výške 15 000 €. Posledná známa daňová povinnosť spoločnosti podľa daňového priznania za rok 2018 je vo výške 7 000 €. Keďže lehota na podanie DP do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení obdobia pandémie sa týka aj daňovníka, ktorý daňové priznanie za rok 2019 podal do 31. 3. 2020, ako bude spoločnosť platiť preddavky do uplynutia tejto novej lehoty, ak by táto lehota uplynula napríklad 31. 7. 2020?

Keďže preddavky vypočítané na základe poslednej známej daňovej povinnosti, t. j. z dane za rok 2018 sú nižšie ako preddavky vypočítané z podaného DP za rok 2019, spoločnosť do lehoty na podanie DP, t. j. do 31. 7. 2020 platí štvrtročné preddavky vypočítané

tané z dane za rok 2018 vo výške 1 750 € ($7\,000 / 4$), nasledovne:

- do 31. 3. 2020 v sume 1 750,00 €,
- do 30. 6. 2020 v sume 1 750,00 €

za predpokladu, že nepodá vyhlásenie o poklese tržieb podľa § 24a zákona č. 67/2020 Z. z. Rozdiel na preddavkoch od začiatku zdaňovacieho obdobia vo výške 4 000 € [$3\,750 \times 2$] – ($1\,750 \times 2$)] doplatí do 31. 8. 2020.

□ □ □

Platenie preddavkov do lehoty na podanie daňového priznania z dane za rok 2019

Vzhľadom na posunutú lehotu na podanie daňového priznania za zdaňovacie obdobie roka 2019, tí daňovníci, ktorí už podali daňové priznanie a zaplatili daň do konca marca 2020, v praxi riešia otázku, či a v akej výške majú platiť preddavky v ďalšom období. Ide najmä o daňovníkov, u ktorých daň za predchádzajúce zdaňovacie obdobie, t. j. za rok 2019 je nižšia, ako daň za zdaňovacie obdobie roka 2018.

Platenie preddavkov u týchto daňovníkov rieši **nariadenie vlády SR č. 104/2020 Z. z.** účinné od 30. 4. 2020. Podľa § 1 ods. 1 tohto nariadenia vlády daňovníci, ktorí neuplatnia oslobodenie od platenia preddavkov v súlade s § 24a zákona č. 67/2020 Z. z. (pozri ďalej), do lehoty na podanie daňového priznania k dani z príjmov, t. j. do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení obdobia pandémie **platia preddavky vypočítané podľa daňového priznania podaného v období od 1. januára 2020** do skončenia obdobia pandémie, ak sú splnené tieto podmienky:

- posledný deň lehoty** na podanie daňového priznania **uplynú počas obdobia pandémie** a

- výška preddavku** na daň z príjmov vypočítaná podľa takto **podaného daňového priznania je nižšia ako výška preddavku na základe poslednej známej daňovej povinnosti** uvedenej v daňovom priznaní podanom za zdaňovacie obdobie pred bezprostredne predchádzajúcim zdaňovacím obdobím.

To znamená, že ak daň na základe podaného daňového priznania za rok 2019 je nižšia ako daň vypočítaná z daňového priznania za rok 2018, do posunutej lehoty na podanie daňového priznania platia daňovníci preddavky z podaného daňového priznania za rok 2019.

Podľa § 1 ods. 2 nariadenia vlády sa tento postup **neuplatňuje** na preddavky, ktoré daňovník **platí na základe rozhodnutia správcu dane** o platení preddavkov inak.

V prípade, že daňovník podá DP za zdaňovacie obdobie roka 2019 v období od 1. 1. 2020 do skončenia obdobia pandémie, **vysporiadanie preddavkov platených do tejto lehoty** z poslednej známej daňovej povinnosti, t. j. z dane vypočítanej z DP za rok 2018 osobitne upravuje s § 24a ods. 4 až 6 zákona č. 67/2020 Z. z.

V súlade s § 24a ods. 4 zákona č. 67/2020 Z. z., **ak zaplatené preddavky** na daň z príjmov splatné od začiatku zdaňovacieho obdobia do konca kalendárneho mesiaca, v ktorom daňovník podal DP k dani z príjmov alebo do konca kalendárneho mesiaca, v ktorom uplynie lehota na podanie DP k dani z príjmov podľa § 49 ods. 2 a 3 ZDP, ak daňovník do konca tejto lehoty DP k dani z príjmov podá, sú vyššie ako vyplývajú z výpočtu podľa DP k dani z príjmov podaného v období

DAŇ Z PRÍJMOV

od 1. 1. 2020 do skončenia obdobia pandémie, **použijú sa na budúce preddavky na daň z príjmov alebo sa na základe žiadosti daňovníka vrátia.** Na postup správcu dane pri vrátení preddavkov na daň z príjmov na základe žiadosti daňovníka sa použije § 79 daňového poriadku, s odchýlkami uvedenými v § 24a ods. 5 zákona č. 67/2020 Z. z..

Ak daňovník **podal DP k dani z príjmov do 31. 3. 2020**, správca dane pri vrátení preddavkov na základe žiadosti daňovníka postupuje podľa § 24a ods. 5 zákona č. 67/2020 Z. z. V tomto prípade správca dane vráti daňovníkovi rozdiel v zaplatených preddavkoch, a to v lehote do:

- 30 dní** odo dňa podania žiadosti, ak túto žiadosť podal **po 30. 4. 2020**,
- 31. 5. 2020**, ak daňovník podal žiadosť **do konca apríla 2020**.

Rozhodnutie o žiadosti o vrátenie preddavkov na daň z príjmov platených na základe poslednej známej dane z príjmov, ktoré sú vyššie ako vyplývajú z výpočtu podľa DP k dani z príjmov podaného v období od 1. 1. 2020 do skončenia obdobia pandémie, podľa § 24a ods. 6 zákona č. 67/2020 Z. z. nie je **prekážkou opätovného podania žiadosti o vrátenie preddavkov na daň z príjmov.**

Príklad č. 4:

Spoločnosť nemá predĺženú lehotu na podanie daňového priznania, daňové priznanie za rok 2019 podala do 31. 3. 2020. Do lehoty na podanie daňového priznania platila mesačné preddavky z poslednej známej daňovej povinnosti, t. j. z dane vypočítanej z daňového priznania za rok 2018. Z podaného daňového priznania za rok 2019 spoločnosti nevznikla po-

vinnosť platiť preddavky, pretože daň na účely určenia výšky preddavkov nepresiahla 5 000 €. Ako bude postupovať pri platení preddavkov?

Keďže spoločnosť spĺňa podmienky ustanovené v § 1 ods. 1 nariadenia vlády č. 104/2020 Z. z. pre platenie preddavkov na základe podaného daňového priznania za rok 2019 (daň za rok 2019 je nižšia ako daň za rok 2018), počnúc mesiacom aprílom 2020 jej nevzniká povinnosť platiť preddavky na daň. Zaplatené preddavky od začiatku zdaňovacieho obdobia správca dane spoločnosti na základe žiadosti vráti do 30 dní odo dňa podania žiadosti, ak túto žiadosť podala po 30. 4. 2020 alebo do 31. 5. 2020, ak podala žiadosť do konca apríla 2020.

□ □ □

Príklad č. 5:

Spoločnosť v daňovom priznaní za rok 2019, ktoré podala 30. 4. 2020, vykázala v riadku 1110 daň za predchádzajúce zdaňovacie obdobie vo výške 11 000 €. Posledná známa daňová povinnosť podľa daňového priznania za rok 2018 je vo výške 18 000 €. Ako bude spoločnosť platiť preddavky do uplynutia novej lehoty na podanie daňového priznania, ak táto lehota uplynie 31. 7. 2020?

Keďže preddavky vypočítané na základe poslednej známej daňovej povinnosti, t. j. z dane za rok 2018 sú vyššie ako preddavky vypočítané z podaného DP za rok 2019 (daň za rok 2019 je nižšia ako daň za rok 2018), spoločnosť v súlade s nariadením vlády č. 104/2020 Z. z. bude po podaní DP platiť štvrtročné preddavky vypočítané z dane za rok 2019. Spoločnosť do 31. 7. 2020 bude platiť preddavky (za predpokla-

du, že nepodá vyhlásenie o poklese tržieb podľa § 24a zákona č. 67/2020 Z. z.) takto:

- do 31. 1. 2020 v sume 1 500,00 €,
- do 2. 3. 2020 v sume 1 500,00 €,
- do 31. 3. 2020 v sume 500,00 €,
- do 30. 6. 2020 v sume 2 750,00 €.

Rozdiel na zaplatených preddavkoch od začiatku zdaňovacieho obdobia vo výške 1 750 € [(1 500 × 3) – 2 750] sa použije na budúce preddavky alebo sa na základe žiadosti spoločnosti vráti. Správca dane pri vrátení rozdielu na zaplatených preddavkoch na základe žiadosti spoločnosti bude postupovať podľa § 79 daňového poriadku.

□ □ □

Príklad č. 6:

Spoločnosť nemá predĺženú lehotu na podanie daňového priznania, daňové priznanie za rok 2019 podala do 31. 3. 2020. Posledná známa daňová povinnosť podľa daňového priznania za rok 2018 je vo výške 24 000 €. Mesačný preddavok vypočítaný z daňovej povinnosti za rok 2018 zaplatila za január až apríl 2020. V daňovom priznaní za rok 2019 vykázala v riadku 1110 daň za predchádzajúce zdaňovacie obdobie vo výške 12 000 €. Ako bude spoločnosť platiť preddavky do uplynutia posunutej lehoty na podanie daňového priznania?

Keďže spoločnosť podala daňové priznanie za rok 2019 do 30. 3. 2020 (t. j. v období od 1. 1. 2020 do skončenia pandémie), pričom daň pre výpočet preddavkov je v podanom daňovom priznaní nižšia ako posledná známa daňová povinnosť, bude spoločnosť pri platení preddavkov do uplynutia posunutej lehoty na podanie daňového priznania postupovať v zmysle nariadenia vlády

DAŇ Z PRÍJMOV

č. 104/2020 Z. z. Po podaní daňového priznania za rok 2019 bude teda platiť preddavky vypočítané z tohto podaného daňového priznania. Preddavky do lehoty na podanie daňového priznania bude spoločnosť platiť (za predpokladu, že nepodá vyhlásenie o poklese tržieb podľa § 24a zákona č. 67/2020 Z. z.) takto:

- do 31. 1. 2020 v sume 2 000,00 €,
- do 2. 3. 2020 v sume 2 000,00 €,
- do 31. 3. 2020 v sume 2 000,00 €,
- do 30. 6. 2020 v sume 3 000,00 €.

Preddavok zaplatený za mesiac apríl vo výške 2 000 € správca dane spoločnosti na základe žiadosti vráti v súlade s § 42 ods. 12 ZDP. Rozdiel na zaplatených preddavkoch od začiatku zdaňovacieho obdobia vo výške 3 000 € $[(2\,000 \times 3) - 3\,000]$ sa použije na budúce preddavky alebo sa na základe žiadosti spoločnosti vráti do 30 dní odo dňa podania žiadosti, ak túto žiadosť podala po 30. 4. 2020 alebo do 31. 5. 2020, ak podala žiadosť do konca apríla 2020.

Neplatenie preddavkov pri poklese tržieb najmenej o 40 %

Novelou zákona č. 67/2020 Z. z. zákonom č. 96/2020 Z. z. sa v doplnení § 24a upravilo **neplatenie preddavkov** na daň z príjmov vypočítaných podľa § 42 ZDP, splatných v období pandémie. Ide o preddavky za obdobie, ktoré bezprostredne nasleduje po období, v ktorom daňovníkovi **poklesli tržby najmenej o 40 %** v porovnaní s rovnakým obdobím predchádzajúceho kalendárneho roka. Základňou pre zistenie poklesu tržieb v príslušnom kalendárnom mesiaci alebo štvrtroku 2020 je rovnaké obdobie roka 2019.

Neplatenie preddavkov **uplatňuje daňovník predložením vyhlásenia** príslušnému správcovi dane o tom, že spĺňa podmienky stanovené v § 24a ods. 1 zákona č. 67/2020 Z. z. najneskôr 15 dní pred uplynutím lehoty splatnosti príslušného preddavku, pričom na lehotu na predloženie tohto vyhlásenia sa odpustenie zmeškania lehoty podľa § 4 zákona č. 67/2020 Z. z. neuplatní.

Odporúčaný **vzor vyhlásenia** vypracovalo finančné riaditeľstvo a je zverejnený na portáli finančnej správy. Tlačivo je neštruktúrované vo formáte pdf s možnosťou vyplnenia a následného vytlačenia. Ak daňovník zašle vyhlásenie na inom ako odporúčanom tlačive, potom vyhlásenie musí obsahovať náležitosti uvedené v § 24a zákona č. 67/2020 Z. z.

Vyhlásenie podávajú daňovníci elektronicky, pričom v prípade, ak daňovník nemá povinnosť elektronickej komunikácie podľa daňového poriadku a ani ju nevyužíval, môže v období pandémie postupovať podľa § 3 zákona č. 67/2020 Z. z., t. j. môže vyhlásenie zaslať prostredníctvom elektronických prostriedkov, pričom nie je potrebné ho doručiť aj v listinnej podobe. Vyhlásenie sa vyplní za príslušný kalendárny mesiac alebo za príslušný kalendárny štvrtrok roka 2020 podľa splatnosti preddavku konkrétno-daňovníka, ktorého sa pokles tržieb podľa § 24a ods. 3 zákona č. 67/2020 Z. z. týka. Ak ide o daňovníka, ktorého zdaňovacím obdobím je hospodársky rok alebo iné zdaňovacie obdobie, uvádza sa príslušný štvrtrok hospodárskeho roka alebo iného zdaňovacieho obdobia.

Preddavky na daň z príjmov, ktoré mali byť v tomto období zapla-

tené, sa po skončení pandémie **nebudú doplácať**. Daňovník si daňovú povinnosť vysporiada až pri podaní daňového priznania za zdaňovacie obdobie 2020.

Neplatenie preddavkov na daň z príjmov sa **prvýkrát uplatní na preddavky splatné v mesiaci máj 2020**, pričom pri platení preddavkov za predchádzajúce mesiace alebo štvrtroky kalendárneho roka 2020, resp. hospodárskeho roka alebo iného zdaňovacieho obdobia sa postupuje podľa príslušných ustanovení § 42 ZDP alebo v prípade, ak už bolo podané DP za zdaňovacie obdobie roka 2019, resp. príslušný hospodársky rok, sa postupuje podľa nariadenia vlády SR č. 104/2020 Z. z.

Príklad č. 7:

Spoločnosť nemá predĺženú lehotu na podanie DP za rok 201, ktoré podala do 31. 3. 2020. V DP za rok 2019 vykázala v riadku 1110 daň za predchádzajúce zdaňovacie obdobie v nižšej sume ako je posledná známa daňová povinnosť, t. j. daň za rok 2018, preto počnúc mesiacom aprílom 2020 platí mesačné preddavky z dane za rok 2019. Spoločnosti poklesli tržby za mesiac apríl 2020 oproti tržbám, ktoré dosiahla v apríli 2019 o viac ako 40 %. Ako bude postupovať pri platení preddavkov, ak by obdobie pandémie skončilo v júli 2020?

Ak spoločnosť skutočnosť, že jej tržby za mesiac apríl 2020 poklesli oproti rovnakému obdobiu roka 2019 (t. j. za apríl 2019) viac ako o 40 % uviedla vo vyhlásení podanom správcovi dane najneskôr do 18. mája 2020, nemá povinnosť platiť preddavok na mesiac máj 2020. Tento preddavok nedoplatí správcovi dane ani po skončení pandémie. Daňovú po-

DAŇ Z PRÍJMOV

vinnosť vyrovná v podanom daňovom priznaní za rok 2020.

□ □ □

Príklad č. 8:

Spoločnosť platí podľa poslednej známej daňovej povinnosti, t. j. z dane za rok 2018 mesačné preddavky. Spoločnosti poklesli tržby za mesiac apríl a jún 2020 oproti tržbám, ktoré dosiahla v apríli a júni 2019 o viac ako 40 %. Tržby za mesiac máj 2020 oproti tržbám za mesiac máj 2019 poklesli len o 38 %. Ako bude postupovať pri platení preddavkov, ak by obdobie pandémie skončilo v júli 2020?

Ak si neplatenie preddavkov za mesiac máj (na základe poklesu tržieb v apríli 2020 oproti aprílu 2019) a za mesiac júl (na základe poklesu tržieb v júni 2020 oproti júnu 2019) uplatní spoločnosť predložením vyhlásenia správcovi dane najneskôr 15 dní pred splatnosťou preddavku za mesiac máj a za mesiac júl, v ktorom uvedie splnenie podmienok pre oslobodenie, nebude platiť mesačný preddavok splatný k 1. 6. 2020 a k 31. 7. 2020. Keďže podmienky pre neplatenie preddavku za mesiac jún daňovník nesplnil (tržby poklesli len o 38 %), zaplatí tento preddavok vo výške vypočítanej z dane za rok 2018 najneskôr do konca júna 2020. Preddavky za mesiac máj a júl 2020 nie je povinný po skončení pandémie doplatiť, daňovú povinnosť vyrovná po skončení zdaňovacieho obdobia v podanom daňovom priznaní za rok 2020.

□ □ □

Príklad č. 9:

Spoločnosť, ktorá má zdaňovacie obdobie hospodársky rok, platí štvrťročný preddavok za obdobie máj až júl 2020. Ako má po-

stupovať pri uplatnení oslobodenia od platenia tohto štvrťročného preddavku v súlade s § 24a zákona č. 67/2020 Z. z.?

V prípade platenia štvrťročných preddavkov je pre oslobodenie od platenia preddavkov na daň z príjmov v príslušnom hospodárskom štvrťroku dôležité porovnanie úhrnu tržieb za mesiace tvoriace predchádzajúci hospodársky štvrťrok s úhrnom tržieb dosahovaných za rovnaké mesiace roka 2019. Uvedené znamená, že spoločnosť so zdaňovacím obdobím hospodársky rok, ktorá platí štvrťročné preddavky, bude pre uplatnenie neplatenia štvrťročného preddavku za mesiace máj, jún a júl 2020 splatného 31. 7. 2020, porovnávať výšku tržieb dosiahnutých za mesiace február, marec, apríl 2020 oproti tržbám dosahovaným v mesiacoch február až apríl 2019. Oslobodenie od platenia tohto preddavku si spoločnosť uplatní predložením vyhlásenia správcovi dane najneskôr 15 dní pred splatnosťou preddavku.

□ □ □

Príklad č. 10:

Spoločnosť, ktorá má zdaňovacie obdobie kalendárny rok, platí štvrťročné preddavky na základe poslednej známej daňovej povinnosti vypočítanej z daňového priznania za rok 2018. Môže spoločnosť uplatniť neplatenie preddavku za druhý štvrťrok 2020 a za akých podmienok?

Pre uplatnenie neplatenia preddavku za druhý štvrťrok 2020 (mesiac apríl, máj, jún) so splatnosťou k 30. 6. 2020 je rozhodujúce porovnanie tržieb za prvý kalendárny štvrťrok 2020 (január, február, marec) s prvým kalendárnym štvrťrokom roka 2019

(január, február, marec). Ak spoločnosti poklesli tržby najmenej o 40 % v prvom kalendárnom štvrťroku roka 2020 v porovnaní s prvým kalendárnym štvrťrokom roka 2019 najmenej o 40 %, spoločnosť v súlade s § 24a ods. 1 zákona č. 67/2020 Z. z. preddavok za druhý štvrťrok splatný 30. 6. 2020 neplatí za podmienky, že túto skutočnosť uvedie vo vyhlásení, ktoré predloží správcovi dane najneskôr 15 dní pred uplynutím lehoty splatnosti preddavku. Uvedený preddavok spoločnosť nie je povinná po skončení pandémie doplatiť, daňovú povinnosť si vyrovná po skončení zdaňovacieho obdobia v podanom daňovom priznaní za rok 2020.

□ □ □

Ust. § 24a zákona č. 67/2020 Z. z. umožňuje využiť inštitút neplatenia preddavkov na daň aj **daňovníkovi, ktorému správca dane určil rozhodnutím platenie preddavkov inak**. Ak sa neplatenie preddavkov na daň z príjmov podľa § 24a ods. 1 tohto zákona týka obdobia, pre ktoré určil rozhodnutím správca dane platenie preddavkov na daň z príjmov inak, neuplatní sa platenie preddavkov podľa tohto rozhodnutia za to obdobie, za ktoré sa uplatňuje postup podľa § 24a ods. 1 tohto zákona.

Príklad č. 11:

Spoločnosti, ktorá platí na základe poslednej známej daňovej povinnosti mesačné preddavky na daň, správca dane na základe žiadosti určil rozhodnutím platenie preddavkov inak na mesiace apríl, máj a jún 2020. Spoločnosť následne zistí, že jej tržby v máji 2020 poklesli oproti máju 2019 o viac ako 40 %. Môže spoločnosť aj na preddavok stanovený inak

DAŇ Z PRÍJMOV

na mesiac máj 2020 využiť inštitút neplatenia preddavkov?

Ak spoločnosť predloží správcovi dane vyhlásenie o tom, že spĺňa podmienky pre oslobodenie od platenia preddavku na mesiac jún 2020 najneskôr 15 dní pred splatnosťou tohto preddavku, nie je povinná preddavok na mesiac jún vo výške určenej rozhodnutím zaplatiť. Uplatnením ustanovenia § 24a zákona č. 67/2020 Z. z. o neplatení preddavku stanoveného inak dochádza v tomto prípade k „vypnutiu“ rozhodnutia o platení preddavkov inak na mesiac máj 2020 aj do budúcnosti. To znamená, že ak by správca dane dodatočne zistil, že neboli splnené podmienky na neplatenie preddavkov na daň z príjmov za mesiac jún 2020, t. j. pokles tržieb za máj bol menej ako 40 %, keďže došlo k „vypnutiu“ rozhodnutia o platení preddavkov inak na mesiac jún 2020, na daňovníka by sa vzťahovalo platenie preddavkov na daň v vo výške vypočítanej na základe podaného daňového priznania podľa § 42 ods. 1 a 2 ZDP a nie vo výške stanovenej správcom dane rozhodnutím, t. j. ako keby nebolo rozhodnutie správca dane o platení preddavkov inak vydané.

□ □ □

Tržbami sa na účely splnenia podmienky pre neplatenie preddavkov na daň z príjmov podľa 24a ods. 1 zákona č. 67/2020 Z. z. **sa rozumejú:**

- **výnosy** zahrnuté v čistom obrate zadefinovanom v zákone o účtovníctve u daňovníkov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva a daňovníka, ktorý vykazuje výsledok hospodárenia v individuálnej účtovnej závierke podľa medzinárodných štandardov,

- **príjmy z predaja výrobkov, tovarov a služieb po odpočítaní zliav** u daňovníkov účtujúcich v sústave jednoduchého účtovníctva.

Platenie preddavkov daňovníkom, ktorý podáva daňové priznanie prvýkrát

Podľa § 42 ods. 8 ZDP daňovník, ktorý podáva daňové priznanie prvýkrát, v zdaňovacom období, v ktorom má byť daňové priznanie podané, **do lehoty na podanie daňového priznania preddavky neplatí**. Sumu preddavkov na daň splatných do lehoty na podanie daňového priznania vo výške vypočítanej z dane uvedenej v daňovom priznaní **vyrovná do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po uplynutí lehoty na podanie daňového priznania** vo výške vypočítanej z dane uvedenej v daňovom priznaní.

Tento daňovník v nadväznosti na posunutie lehoty na podanie daňového priznania neplatí preddavky do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení pandémie. Sumu preddavkov splatných za obdobie do podania daňového priznania za rok 2019 vyrovná do konca druhého kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení obdobia pandémie.

Príklad č. 12:

Spoločnosť vznikla 1. mája 2019 a podáva prvýkrát daňové priznanie za zdaňovacie obdobie roka 2019 v lehote do 31. 3. 2020, pričom do tejto lehoty nie je povinná platiť preddavky.

Keďže lehota na podanie daňového priznania je zákonom č. 67/2020 Z. z. posunutá do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení obdobia pandémie, spoločnosť neplatí

preddavky do uplynutia tejto novej lehoty na podanie daňového priznania. Preddavky splatné do podania daňového priznania vyrovná do konca druhého mesiaca nasledujúceho po skončení obdobia pandémie.

□ □ □

Stanovenie preddavkov inak

Ustanovenie § 42 ods. 10 ZDP oprávňuje správcu dane **meniť výšku preddavkov** a spôsob ich platenia odchylné od pravidiel, ktoré vyplývajú z § 42. Správca dane môže tak urobiť okrem presne vymedzených prípadov aj v odôvodnených prípadoch, a to na základe žiadosti daňovníka.

Túto možnosť môžu využiť všetci daňovníci, ktorí aj napriek podaným alebo nepodaným daňovým priznaniam chcú upraviť svoje preddavkové povinnosti od nasledujúceho mesiaca. Správca dane určí preddavky v uvedených prípadoch **formou rozhodnutia**. Správca dane môže stanoviť inak len tie preddavky, u ktorých splatnosť ešte nenastala. Z toho dôvodu je potrebné žiadať správca dane o určenie preddavkov inak zásadne pred termínom splatnosti.

Záver

Dôležité je si uvedomiť, že všetky opatrenia upravené v zákone č. 67/2020 Z. z. v znení neskorších a nadväzujúcich predpisov (zákon č. 96/2020 Z. z., zákon č. 120/2020 Z. z., nariadenie vlády č. 104/2020 Z. z.) sa týkajú obdobia pandémie a jedného mesiaca po jej skončení. Po tomto období sa všetci daňovníci vrátia k svojim preddavkovým povinnostiam a budú platiť preddavky na základe daňového priznania za rok 2019.

Ing. Lucia Vanková

Status mladistvého zamestnanca v pracovnoprávných vzťahoch

Postavenie mladistvých zamestnancov v pracovnoprávných vzťahoch vykazuje pomerne dosť veľa špecifik. Je to dané predovšetkým tým, že mladistvý zamestnanec je osobou mladšou ako 18 rokov a fyzický i duševný vývoj jeho osobnosti ešte nie je plne ukončený. V tomto článku bližšie zhodnotíme zvláštnosti, ktoré sú typické pre mladistvého zamestnanca podľa noriem slovenského pracovného práva.

Kódex pracovného práva, ktorým je zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v z. n. p. (ďalej len „Zákonník práce“) reflektuje vo výraznej miere postavenie mladistvého zamestnanca. Už v čl. 7 základných zásad Zákonníka práce zákonodarca zdôrazňuje takú prípravu mladistvého zamestnanca na povolanie a také rešpektovanie jeho pracovných podmienok, ktoré dbajú na rozvoj telesných a duševných schopností mladistvého.

Založenie pracovného pomeru

Pracovný pomer sa podľa slovenského práva zakladá pracovnou zmluvou a rovnako je to aj v prípade mladistvého zamestnanca. V jeho prípade je však nevyhnutné splniť aj ďalšie podmienky určené v § 41 Zákonníka práce. Prvou podmienkou je predchádzajúce lekárske vyšetrenie mladistvého a tiež vyjadrenie jeho zákonného zástupcu. Vyjadrenie však podľa nášho názoru neznamená nevyhnutný súhlas, pretože vyjadrením zákonného zástupcu predsa bude aj jeho prípadný nesúhlas so založením pracovného pomeru. Zamestnávateľ má

súčasne podľa § 47 ods. 2 Zákonníka práce informačnú povinnosť voči mladistvému zamestnancovi a v prípade definovaných ľahkých prác aj voči jeho zákonnému zástupcovi o potenciálnych rizikách vykonávanej práce a BOZP opatreniach. Konkrétne ide o ľahké práce neohrozujúce bezpečnosť, vývoj, zdravie, školskú dochádzku mladistvého zamestnanca pri jeho (spolu)účinkovaní na kultúrnych resp. umeleckých predstaveniach, športových alebo reklamných činnostiach.

Práce zakázané mladistvým zamestnancom

Zákonník práce vymedzuje okruh povolených prác pre mladistvých zamestnancov len veľmi stroho. Podľa § 173 Zákonníka práce môže zamestnávateľ zamestnávať mladistvých zamestnancov len prácami, ktoré sú adekvátne ich fyzickému a rozumovému rozvoju a ich výkon neohrozuje mravnosť. Na druhej strane zákonodarca zvolil aj negatívne vymedzenie, teda určil skupinu pracovných činností, ktoré sú mladistvým zamestnancom zakázané. V ustanovení § 175 Zákonníka práce sú tak v konkrétnosti uvedené práce, ktoré mladistvý zamestnanec nesmie vykonávať. Ide o podzemné práce pri ťažbe nerastov resp. pri razení tunelov a štôlní. Podľa § 175 ods. 2 a 3 Zákonníka práce sa zákaz týka aj prác, ktoré: „so zreteľom na anatomické, fyziologické a psychické zvláštnosti v tomto veku sú pre neho neprimerané, nebezpečné alebo jeho zdraviu škodlivé.“ Zákaz sa vzťahuje aj na práce so zvýšením rizi-

kom úrazu a na práce s možnosťou vážneho ohrozenia zdravia a bezpečnosti spoluzamestnancov resp. iných osôb. Ďalšie podrobnosti sú ustanovené v nariadení vlády č. 286/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje zoznam prác a pracovísk, ktoré sú zakázané mladistvým zamestnancom, a ktorým sa ustanovujú niektoré povinnosti zamestnávateľom pri zamestnávaní mladistvých zamestnancov (ďalej len „nariadenie vlády“). V tomto nariadení a v jeho prílohe č. 1 sú konkrétnejšie popísané druhy prác a pracovísk, ktoré sú mladistvým zamestnancom zakázané. Nejde však vo všetkých prípadoch o absolútne zákazy, pretože nariadenie vlády pripúšťa aj mnohé výnimky. Vyššie uvedené obmedzenia a zákazy sa prirodzene aplikujú aj pri prácach na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru. Dohodu o pracovnej činnosti, dohodu o vykonaní práce a dohodu o brigádnickej práci študentov preto možno podľa § 223 ods. 3 Zákonníka práce uzatvárať len ak nedôjde k ohrozeniu bezpečnosti, zdravého vývoja, mravnosti mladistvého zamestnanca alebo jeho výchovy na povolanie.

Odlišnosti pri skončení pracovného pomeru

Všetky aspekty jednotlivých typov skončenia pracovného pomeru sa plne aplikujú aj na skončenie pracovného pomeru s mladistvým zamestnancom. Zákonník práce však samozrejme zohľadňuje isté špecifiká pri skončení pracovného pomeru mladistvého. V prvom rade ide o existen-

PRÁVO PRE EKONÓMOV

ciu ďalšieho dôvodu na strane zamestnanca pre okamžité skončenie pracovného pomeru z jeho strany. § 69 ods. 2 Zákonníka práce definuje tento dôvod ako ohrozenie morálky mladistvého zamestnanca. Tento dôvod je zvláštny tým, že úplne postačuje samotné ohrozenie, nemusí dôjsť aj k samotnému porušeniu. Využitie tohto dôvodu v praxi je veľmi raritné. Podmienky viac-menej byrokratického charakteru pri skončení pracovného pomeru sú zakotvené v § 172 Zákonníka práce. Predmetné ustanovenie rieši jednak situáciu, keď skončenie pracovného pomeru nastáva zo strany zamestnávateľa a súčasne aj situáciu, keď nastáva zo strany zamestnanca. Ak dá zamestnávateľ svojmu mladistvému zamestnancovi výpoveď alebo s ním okamžite skončí pracovný pomer, musí tieto jednostranné právne úkony oznámiť aj zákonnému zástupcovi. Aj keď to zo znenia zákona nie je úplne jednoznačné, k dispozícii by mal mať zákonný zástupca celé znenie výpovede alebo okamžitého skončenia pracovného pomeru, nestačí, aby bol o nich len informovaný. Ak by mladistvý zamestnanec dal výpoveď svojmu zamestnávateľovi, alebo s ním skončil pracovný pomer okamžite resp. v skúšobnej dobe alebo na základe dohody, musí si zamestnávateľ zabezpečiť vyjadrenie zákonného zástupcu. Požadované vyjadrenie zákonného zástupcu však opäť neznamená, že by malo byť súhlasné.

Špecifiká pri výkone práce mladistvého

Ustanovenie § 85 ods. 7 Zákonníka práce rozlišuje v súvislosti s dĺžkou pracovného času dve skupiny mladistvých zamestnancov, mladších ako 16 rokov a starších ako 16 rokov. Pracovný čas

u prvej skupiny mladistvých zamestnancov môže byť najviac 30 hodín týždenne, u druhej skupiny najviac 37,5 hodiny týždenne. V priebehu 24 hodín nesmie pracovný čas mladistvého zamestnanca presiahnuť 8 hodín. Adekvátne obmedzenie pracovného času nájdeme aj u mladistvých zamestnancov pracujúcich na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru. Pracovný čas týchto zamestnancov nesmie podľa § 223 ods. 2 Zákonníka práce presiahnuť osem hodín v priebehu 24 hodín. Isté numerické odlišnosti nájdeme aj pri legislatívnom vymedzení prestávok v práci mladistvých zamestnancov, ako aj pri určení ich nepretržitého denného odpočinku. Rešpektujúc § 174 ods. 2 Zákonníka práce nesmie zamestnávateľ odmeňovať prácu mladistvých zamestnancov tak, aby zvyšovanie pracovných výkonov smerovalo k ohrozeniu ich bezpečnosti a zdravia pri práci. Je všeobecne známe, že mladiství zamestnanci majú zakázané vykonávať prácu nadčas, nočnú prácu a pracovnú pohotovosť. Mladiství zamestnanci starší ako 16 rokov však môžu podľa § 174 ods. 1 Zákonníka práce výnimočne vykonávať nočnú prácu, ktorá nepresahuje jednu hodinu, ak to predstavuje výchovu na ich povolanie a bezprostredne táto nočná práca nadväzuje na ich prácu rozvrhnutú na denný čas.

Ďalšie povinnosti zamestnávateľa vo vzťahu k mladistvým zamestnancom

Zákonník práce obsahuje aj veľmi vágne formulované povinnosti zamestnávateľa vo vzťahu k mladistvým zamestnancom. Príkladom môže byť § 171 Zákonníka práce, podľa ktorého musí zamestnávateľ vytvárať

priaznivé podmienky na rozvoj mladistvých zamestnancov prostredníctvom úpravy ich pracovných podmienok a spolupracovať pri riešení dôležitých otázok so zákonnými zástupcami mladistvých zamestnancov. Konkrétnejšie je formulovaná povinnosť v druhom odseku predmetného ustanovenia, podľa ktorého má zamestnávateľ viesť evidenciu mladistvých zamestnancov, ktorých zamestnáva v pracovnom pomere. Mladistvý zamestnanec má v súlade s § 176 ods. 1 Zákonníka práce povinnosť podrobiť sa preventívnej lekárskej prehliadke kvôli posúdeniu jeho zdravotnej spôsobilosti na prácu aspoň raz ročne a vždy pred preradením na inú prácu. Zamestnávateľ musí uvedené posúdenie zabezpečiť a samozrejme sa predmetnými lekáorskými posudkami pri koncipovaní pracovných povinností pre mladistvého zamestnanca aj riadiť.

Záver

Zákonník práce venuje mladistvým zamestnancom pomerne širokú pozornosť prostredníctvom množstva konkrétnych, ale občas aj dosť vágnych právnych pravidiel. Pracovnoprávny kódex pri ochrane mladistvých zamestnancov občas diferencuje medzi mladistvými zamestnancami do 16 rokov a staršími nad 16 rokov. V prípade tejto druhej skupiny dokonca umožňuje v niektorých prípadoch istý liberálnejší prístup a výnimky zo stanovených zákonov. Napriec všetkými spomínanými ustanoveniami však vždy pôsobí princíp ochrany mladistvých zamestnancov, podľa ktorého má zamestnávateľ venovať svojím mladistvým zamestnancom zvýšenú pozornosť a starostlivosť.

JUDr. Dušan Čurila, Ph.D.

Zmluva o tichom spoločenstve

Zmluva o tichom spoločenstve nepatrí medzi zmluvné typy, s ktorými by sme sa stretávali na dennodennej báze. Príčinou môže byť jednak veľká špecifickosť tejto zmluvy a tiež to, že sa vyskytuje výlučne v obchodnoprávných vzťahoch. Subjekty, ktoré sa v žiadnej forme nepodieľajú na podnikaní, teda zmluvu o tichom spoločenstve ani nikdy nebudú potrebovať. V neposlednom rade je zvláštnosťou tejto zmluvy tiež to, že jej podstatou je istá utajenosť a tajomnosť, čo vyplýva už z jej samotného názvoslovného označenia. Ucelenú právnu úpravu zmluvy o tichom spoločenstve nájdeme v zákone č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v z. n. p. (ďalej len „Obchodný zákonník“).

Zmluvné strany

Aj keď inštitút tichého spoločenstva má významovo najbližšie k obchodným spoločnostiam, nemá s nimi vôbec nič spoločné. Ide totiž výlučne o vzťah, ktorý sa zakladá písomnou zmluvou a nezakladá žiadnu obdobu členstva v obchodnej spoločnosti vo forme obchodného podielu. Záväzkový vzťah, ktorý vznikne medzi zmluvnými stranami u tejto zmluvy, je absolútnym obchodnoprávnym vzťahom. To znamená, že sa tento právny vzťah riadi predovšetkým Obchodným zákonníkom a to bez ohľadu na povahu zmluvných strán. Obchodný zákonník označuje zmluvné strany jednoducho ako tichého spoločníka a podnikateľa. Podnikateľom pritom môže byť napríklad aj samostatne zárobkovo činná osoba, ale aj obchodná spoločnosť. Tichým spoločníkom môže byť hocijaká fyzická alebo právnická osoba, zákon na ňu nekladie abso-

lútne žiadne nároky. Z uvedeného vyplýva, že ani jednou zo zmluvných strán nemusí byť obchodná spoločnosť. Zvláštnosťou celého inštitútu tichého spoločenstva je aj vznik ručenia tichého spoločníka za záväzky podnikateľa. Jeho ručenie vznikne podľa § 678 ods. 2 Obchodného zákonníka ex lege vtedy, ak je meno tichého spoločníka zverejnené v obchodnom mene podnikateľa a tiež vtedy, keď svoj status prezradí sám tichý spoločník osobe, s ktorou rokuje podnikateľ pri uzatváraní zmluvy. Prísne vzaté, ak by tichého spoločníka „prezradil“ podnikateľ, toto zákonné ručenie by vzniknúť nemalo.

Forma a obsah zmluvy o tichom spoločenstve

Obchodný zákonník vyžaduje pri tomto zmluvnom type s ohľadom na § 673 ods. 2 Obchodného zákonníka výslovne písomnú formu zmluvy. Žiadne iné formálne náležitosti nie sú vyžadované. Z hľadiska obsahovej stránky musí zmluva obsahovať podstatnú náležitosť tohto typu a tou je záväzok tichého spoločníka poskytnúť určitý vklad podnikateľovi a participovať ním na jeho podnikaní (na zisku aj na strate). Druhou podstatnou náležitosťou je záväzok podnikateľa na platenie časti zisku, ktorá vyplýva z podielu tichého spoločníka na výsledku podnikateľskej činnosti.

Vznik a zánik účasti tichého spoločníka

Vznik účasti tichého spoločníka na podnikaní podnikateľa nie je Obchodným zákonníkom výslovne upravený. Môžeme však dedukovať, že účasť tichého spoločníka vzniká buď účinnosťou zmluvy

o tichom spoločenstve, alebo až samotným vložením vkladu podnikateľovi. Na rozdiel od klasických foriem podnikania však vznik účasti nie je viazaný na žiadny formálny, napr. registračný proces zo strany štátnych orgánov.

Podľa § 679 ods. 1 Obchodného zákonníka môže účasť tichého spoločníka na podnikaní podnikateľa zaniknúť rôznorodými spôsobmi. Keďže zmluva o tichom spoločenstve je svojou podstatou viazaná na podnikanie podnikateľa, jeho ukončením účasť tichého spoločníka musí prirodzene skončiť. Zmluva o tichom spoločenstve môže byť uzatvorená na dobu určitú, ale aj na dobu neurčitú. Ak je však doba trvania zmluvy časovo limitovaná, uplynutím dohodnutej doby účasť tichého spoločníka takisto zaniká. V prípade jej uzatvorenia na dobu neurčitú, § 679 ods. 1 písm. b) Obchodného zákonníka umožňuje skončiť účasť tichého spoločníka jednostranným právnym úkonom, teda výpoveďou. Dvoma výrazne ekonomickými dôvodmi na skončenie účasti tichého spoločníka na podnikaní podnikateľa sú zákonné dôvody obsiahnuté v § 679 ods. 1 písm. c) a d) Obchodného zákonníka. V prvom rade je to prípad, keď podiel tichého spoločníka na strate dosiahne úroveň jeho vkladu. Druhým dôvodom je vyhlásenie konkurzu na majetok podnikateľa alebo zamietnutie návrhu na vyhlásenie konkurzu kvôli nedostatku majetku. Vyššie uvedené príčiny sú však len zákonnými dôvodmi, preto si môžu zmluvné strany dohodnúť aj iné právne skutočnosti, na základe ktorých dôjde k skončeniu ich zmluvného vzťahu.

PRÁVO PRE EKONÓMOV

Predmet vkladu

Obchodný zákonník upravuje predmet vkladu tichého spoločníka veľmi široko a pomerne liberálne. Podľa § 674 ods. 1 Obchodného zákonníka tak môžu byť vkladom peniaze, teda ich konkrétna suma, ďalej vec, právo resp. iná majetková hodnota, ktorá však musí byť využiteľná pri podnikaní. Špecifickými príkladmi vkladov tak môže byť know-how alebo aj cenné papiere. Predmet vkladu si však nesmie tichý spoločník ponechať, ale v súlade s § 674 ods. 2 a 3 Obchodného zákonníka ho musí buď fyzicky odovzdať podnikateľovi alebo umožniť jeho využitie pri podnikaní. Prevzatím hnutelnej veci sa pritom podnikateľ stáva jej vlastníkom, pri nehnuteľnosti má však len užívacie právo k nej počas trvania zmluvy. Ak tichý spoločník vložil do podnikania právo, môže ho počas trvania zmluvy vykonávať. Zákon však umožňuje dohodnúť sa aj na inej úprave, ktorá bude zmluvným stranám vyhovovať. Podľa § 681 Obchodného zákonníka nemá tichý spoločník právo žiadať vrátenie svojho vkladu pred skončením zmluvného vzťahu. Dôležitou otázkou preto je, čo sa stane s vkladom pri skončení zmluvného vzťahu medzi tichým spoločníkom a podnikateľom. § 680 Obchodného zákonníka k tomu výslovne ustanovuje, že: *„do 30 dní po zániku zmluvy je podnikateľ povinný vrátiť tichému spoločníkovi vklad zvýšený alebo znížený o jeho podiel na výsledku podnikania.“* Citované ustanovenie však nepovažujeme za právno-teoreticky úplne presne formulované. Predovšetkým z dôvodu, že zmluva ako taká nezaniká, môže zaniknúť len vzťah ňou založený.

Informačné práva a povinnosti

Ako sme už naznačili, vzťah medzi tichým spoločníkom a podnikateľom vykazuje isté zvláštnos-

ti. Vzhľadom na to, že tichý spoločník sa na podnikaní podieľa len pasívne, svojím vkladom, musel zákonodarca výslovne upraviť spôsob, akým môže tichý spoločník nadobudnúť aspoň základný prehľad o podnikateľskej činnosti, na ktorej sa nepriamo zúčastňuje. § 675 ods. 1 Obchodného zákonníka tak garantuje tichému spoločníkovi práva nahliadať do: *„všetkých obchodných dokladov a účtovných záznamov týkajúcich sa podnikania, na ktorom sa podieľa svojím vkladom podľa zmluvy o tichom spoločenstve.“* Tichý spoločník môže podľa druhého odseku predmetného ustanovenia požiadať podnikateľa tiež o informácie ohľadom jeho budúceho podnikateľského zámeru, prezumovanom vývoji podnikateľského majetku a financií a tiež o kópiu účtovnej závierky (ak musí byť overená audítorom) a výročnú správu. Podnikateľ samozrejme musí všetkým týmto uvedeným žiadostiam vyhovieť. V opačnom prípade sa splnenia týchto povinností možno domáhať súdnou cestou.

Samotné sprístupnenie dokumentov odporúčame upraviť podrobne v zmluve o tichom spoločenstve, aj s lehotami, v rámci ktorých tak musí podnikateľ urobiť. Ak si zmluvné strany tieto pravidlá sami neupravujú, bude platiť dispozitívne ustanovenie § 675 ods. 3 Obchodného zákonníka, podľa ktorého majú byť dokumenty zaslané na adresu uvedenú tichým spoločníkom. Ak by žiadnu adresu neuviedol, bude stačiť ich sprístupnenie podnikateľom v mieste jeho sídla.

Podiel na zisku a podiel na strate

Pre určenie výšky podielu tichého spoločníka na zisku alebo strate z podnikania je kľúčová ročná účtovná závierka. Spôsob určenia samotnej výšky podielu na zisku alebo strate však Obchodný zákonník prekvapivo vôbec neupra-

vuje. V praxi si však zmluvné strany najčastejšie dohodnú percentuálne určenie. Zákonodarca tak úplne ponechal určenie výšky na dohode strán, aspoň však v § 676 ods. 2 Obchodného zákonníka určil lehotu, v rámci ktorej vznikne tichému spoločníkovi nárok na podiel na zisku (je to 30 dní od vyhotovenia ročnej účtovnej závierky alebo od jej schválenia právnickou osobou).

Podiel tichého spoločníka na strate má za následok zníženie výšky jeho vkladu, svoj takto znížený vklad však nemusí tichý spoločník pri stratovom podnikaní priebežne dopĺňať. Podľa § 677 ods. 2 Obchodného zákonníka sa tichý spoločník na strate zúčastňuje len v rámci výšky vkladu. Výška jeho vkladu teda nemôže nadobudnúť nikdy zápornú hodnotu. Ako sme už totiž uviedli na inom mieste, zníženie hodnoty vkladu na nulovú úroveň (teda jeho vyčerpanie) má za následok zánik účasti tichého spoločníka na tomto zmluvnom vzťahu.

Ak by v praxi nastala situácia, že by podnikateľ vykazoval každoročne zisk, nebude to mať vplyv na veľkosť jeho vkladu. Podiel na zisku nemá pri ziskovom podnikaní vplyv na zvyšovanie výšky vkladu tichého spoločníka. Tá ostáva nemenná. Ak v jednom roku získal tichý spoločník podiel na zisku a v nasledujúcom roku sa už musí podieľať na strate, prijatý minuloročný podiel na zisku ostáva takisto nedotknutý a nemusí sa nikdy vracieť. Trochu inak je to však v prípade stratového podnikania, teda v situácii, keď už bol vklad v minulých rokoch znížený. § 677 ods. 1 Obchodného zákonníka totiž uvádza: *„O podiel na zisku v ďalších rokoch sa znížený vklad zvyšuje a nárok na podiel na zisku vzniká spoločníkovi po dosiahnutí pôvodnej výšky vkladu.“* Ak bol teda vklad

PRÁVO PRE EKONÓMOV

tichého spoločníka na podnikaní napríklad 10 000 € a dvakrát po sebe sa musel tichý spoločník podieľať na strate vždy po 1 000 €, veľkosť jeho vkladu klesla na 8 000 €. Aby mu mohol byť v budúcnosti vyplatený podiel na zisku, musí byť jeho vklad doplnený podielmi na zisku opäť na úroveň plných 10 000 €.

Záver

Aj keď zmluva o tichom spoločenstve skutočne patrí medzi raritné zmluvné typy, to v žiadnom prípade neznižuje jej praktické využitie. Tichý spoločník sa na podnikaní zúčastňuje len nepriamo, pasívne, prostredníctvom svojho vkladu, voči tretím osobám nadobúda práva a povinnosti iba pod-

nikateľ, nie tichý spoločník. Tiché spoločenstvo tak môže byť výhodné pre obe zmluvné strany. Podnikateľ tak môže prostredníctvom tejto zmluvy získať istý zdroj financovania (alebo inú hodnotu) a tichý spoločník získava veľmi neformálny druh investície.

JUDr. Dušan Čurila, Ph.D.

PROBLÉMY Z PRAXE

Novely zákona o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením COVID-19

Legislatívne úpravy **zákona č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej ľudskej choroby COVID 19** (ďalej len „zákon č. 67/2020 Z. z.“) formou noviel k tomuto zákonu si vyžiadala naliehavosť až okamžité a účinné riešenia zamerané na zmiernenie dopadov pandémie na podnikateľské prostredie v širšom rozsahu a aj v iných oblastiach ako poskytuje toho času platný zákon č. 67/2020 Z. z.

Nakoľko šírenie tohto vírusu spôsobuje priame negatívne dopady na európsku aj domácu ekonomiku, bolo nevyhnutné prijať a spresniť ďalšie opatrenia na zmiernenie týchto dopadov pre fyzické osoby – nepodnikateľov, podnikateľov i zamestnancov.

Legislatívnymi opatreniami cit. zákona sa poskytne pomoc podnikateľom (fyzickým a právnickým osobám) v období pandémie, kedy nie sú schopní načas platiť svoje záväzky a taktiež budú odbremenení od určitých administratívnych úkonov.

Okrem tohto zákona, ktorý upravuje právne vzťahy počas pandémie vo finančnej oblasti vrátane daňovej oblasti bol schválený zákon aj v oblasti justície, zdravotníctva, Zákonníka práce, v sociálnej oblasti, v školstve a v poľnohospodárstve. Zákony boli vydané a priebežne podľa potreby sa vydávajú a dopĺňajú tiež usmernenia v oblastiach hospodárstva, ktorých sa pandémie dotkla najviac. Na zmiernenie následkov spôsobených pandemiou boli vydané a ešte aj budú vydané nariadenia vlády SR, ktorými sa zavádzajú strategické opatrenia v danej oblasti hospodárstva.

V rámci uplatňovania zákona č. 67/2020 Z. z. v praxi a v oblastiach, ktoré tento zákon upravuje sa zistilo, že zákon neupravuje ustanovenia správy daní a hmotnoprávných zákonov, ktoré podnikateľská verejnosť (okrem tých, ktoré upravuje) očakávala (napr. dodržanie lehoty na vrátenie daňových preplatkov z daňových priznaní dane z príjmov podaných do 31. 3. 2020 za zdaňovacie obdobie 2019, stanovenie predavkov na daň v období pandémie), a ktorých dodržanie pod-

ľa daňového poriadku a hmotnoprávných predpisov (zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v z. n. p. – ďalej len „ZDP“, miestne dane zákon č. 289/2008 Z. z. o používaní elektronickej registračnej pokladnice a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v z. n. p. – ďalej len „zákon o ERP“) sa dotkla najviac. Rovnako podnikateľská verejnosť požadovala aj zmiernenie dopadov pandémie s možnosťou odkladu splácania úverov pre spotrebiteľov, fyzické osoby – podnikateľov a malých a stredných podnikov, aby sa z nich nestali dlžníci a následne exekúcie od veriteľov – bánk a ich za doplnenie do zákona č. 67/2020 Z. z. Došlo tiež k spresneniu niektorých prekážok v štátnej službe príslušníkov finančnej správy podľa zákona o finančnej správe, tiež zmeny pri správe pohľadávok štátu, ako aj zabezpečenie plynulého financovania štátu prostredníctvom emisie štátnych cenných papierov v roku 2020, ktoré sa nebudú započítavať do limitov určených v zákone o štátnom rozpočte a

PROBLÉMY Z PRAXE

v zákone o štátnom dlhu a štátnych zárukách.

Vzhľadom na skutočnosť, že na spracovanie samotného návrhu zákona č. 67/2020 Z. z. nebol dostatočný časový priestor zapracovať čo najviac legislatívnych úprav vo finančnej oblasti, už pri tvorbe sa počítalo s tým, že v priebehu jeho praktickej aplikácie dôjde k úprave novelami, čo sa aj stalo.

Od účinnosti zákona č. 67/2020 Z. z., t. j. od 4. 4. 2020 boli zverejnené dve jeho novely a jedno nariadenie vlády SR:

- novela č. 75/2020 Z. z. s účinnosťou od 9. 4. 2020,
- novela č. 96/2020 Z. z. s účinnosťou od 25. 4. 2020,
- nariadenie vlády SR č. 104/2020 Z. z. o rozsahu a osobitných podmienkach uplatňovania opatrení v oblasti dane z príjmov v súvislosti s pandémiou s účinnosťou od 30. 4. 2020, ktorým sa upravujú osobitné podmienky súvisiace s platením preddavkov na daň nadväzne na § 24a zákona č. 67/2020 Z. z.

Poznámka: Podľa legislatívnych pravidiel tvorby zákonov, nariadenia neschvaľuje NR SR ale vláda, ktorá nariadenie vydáva. Z tohto dôvodu je možné urýchlene schválenie nariadenia vlády v porovnaní s návrhmi noviel zákonov, ktoré musí schvaľovať parlament.

Komentár k prvej novele zákona č. 67/2020 Z. z.

Novela k tomuto zákonu je zverejnená v Zbierke zákonov pod č. 75/2020 Z. z. s účinnosťou od 9. 4. 2020. Týka sa postupu odkladu splácania úveru poskytnutého malému zamestnávateľovi a spot-

rebiteľovi a úpravy časti zákona o finančnej správe vo veci poskytnutia služobného voľna s nárokom na služobný plat pri starostlivosti o dieťa ozbrojeného príslušníka finančnej správy. Tiež sa upravujú opatrenia v oblasti finančnej pomoci malým a stredným podnikom.

Opatrenia v oblasti štátnej služby príslušníkov finančnej správy:

- § 15a – Služobné voľno pri starostlivosti ozbrojeného príslušníka finančnej správy o dieťa,
- § 15b – Ďalšie služobné voľno pri starostlivosti ozbrojeného príslušníka finančnej správy o dieťa.

Tieto ustanovenia upravujú postup čerpania služobného voľna pri starostlivosti ozbrojeného príslušníka finančnej správy počas pandémie o dieťa mladšie ako 11 rokov s nárokom na služobný plat vo výške 100 % naposledy priznaného služobného platu najviac na dobu prvých 7 dní a ďalšie služobné voľno nad rámec na nevyhnutne potrebný čas ďalšie služobné voľno s nárokom na služobný plat vo výške 75 % naposledy priznaného služobného platu po splnení podmienok uvedených v § 15b tejto novely, a to aj opakovane.

Opatrenia v oblasti finančnej pomoci:

- § 25 – Finančná pomoc na podporu udržania prevádzky v malých podnikoch alebo stredných podnikoch.

Na zmiernenie negatívnych následkov pandémie a na podporu udržania prevádzky v malých podnikoch alebo stredných podnikoch (ako „malý zamestnávateľ“) podľa osobitného predpisu

– zákona č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva) ministerstvo financií môže poskytnúť finančnú pomoc podľa nariadenia Komisie (EÚ) č. 1407/2013 z 18. decembra 2013 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc de minimis a ďalších nariadení EK. Cieľom tejto pomoci je udržanie zamestnanosti a prevádzky v malých podnikoch a stredných podnikoch počas nepriaznivého obdobia spôsobeného pandémiou. Finančná pomoc sa bude poskytovať vo forme záruky za úver a úhrady úrokov z úveru poskytnutého prostredníctvom EXIMbanky a SZaRB (ďalej len „sprostredkovateľ pomoci“) na základe zmluvy uzatvorenej medzi ministerstvom financií a sprostredkovateľom pomoci.

Kontrolu dodržiavania podmienok finančnej pomoci bude vykonávať ministerstvo financií, pričom postupovať sa bude podľa príslušných ustanovení zákona č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v z. n. p. Ustanovujú sa taktiež sankcie pri zistení nedostatkov v činnosti sprostredkovateľov pomoci týkajúcej sa poskytovania finančnej pomoci.

Opatrenia v oblasti finančného trhu:

Ust. § 30 upravuje postup konania Národnej banky Slovenska (ďalej len „NBS“) voči dohliadaným subjektom, ktoré podávajú NBS rôzne podanie ako sú žiadosti, vyjadrenia, opravné prostriedky podľa osobitných predpisov, napr. podľa devízového zákona, zákona o poisťovníctve, zákona o bankách a spôsob doručovania počas pandémie prílohy k podaniam spôsobom a o ustanovujú osobitné predpisy.

Ide predovšetkým o prijatie takých mimoriadnych oprávnení NBS, ktoré majú zabezpečiť, aby z dôvodu objektívnej nemožnosti dodržania niektorých lehôt či niektorých povinností zo strany dohliadaných subjektov alebo NBS nenastali nepriaznivé skutočnosti, ktoré by mali negatívny dopad na činnosť NBS.

Novelou k tomuto zákonu sa dopĺňa ust. § 30 o **odsek 9**, podľa ktorého, ak sa počas pandémie doručuje písomnosť do vlastných rúk sa postupuje v období pandémie podľa podmienok vyhlásených poštovým podnikom zverejnené na jeho webovej stránke, aby nedošlo k zmareniu konaní vedených NBS, pričom sa neuplatní ust. § 18 ods. 3 zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom v z. n. p., čo znamená, že lehota na doručenie písomností do vlastných rúk medzi NBS a dohliadanim subjektom sa predlžuje z 18 dní na 32 dní.

Opatrenia v oblasti odkladu splátok úveru poskytnutého spotrebiteľovi

Na zmiernenie dopadov v oblasti platobných služieb a bezkontaktných platieb platobnou kartou a opatrení v oblasti odkladu splácania úveru poskytnutého spotrebiteľom a fyzickým osobám – podnikateľom a malým zamestnávateľom bol **novelou č. 75/2020 Z. z.** doplnený zákon č. 67/2020 Z. z. aj o opatrenia obsiahnuté ust. 30a – 30n týkajúce sa postupu odkladu splátok úverov poskytnuté spotrebiteľom, opatrenia obsiahnuté v ust. § 30i – § 30m v oblasti odkladu splácania úveru poskytnutého malému zamestnávateľovi a inému podnikateľovi – fyzickej osobe.

Ide o ust. § 30a – § 30h, ktoré upravujú postup opatrení pri odklade splátok úveru:

- § 30a – Základné ustanovenia (základné pojmy na účely tejto časti zákona),
- § 30b – Odklad splátok,
- § 30c – Informačné povinnosti veriteľa,
- § 30d – Ďalšie povinnosti veriteľa,
- § 30e – Účinky odkladu splátok na údaje v elektronickom registri údajov o spotrebiteľských úveroch,
- § 30f – Vypĺcanie štátnych príspevkov pri odklade splátok,
- § 30g – Spoločné ustanovenia odkladu splátok,
- § 30h – Dohľad.

Na účely uplatnenia tejto časti zákona sa zaviedli základné pojmy, aby sa odlišili pri ich použití v súvislosti s ustanoveniami odkladu splátok úverov a pôžičiek (**§ 30a**):

- **veriteľ** – osoba, ktorá ponúka a poskytuje úvery spotrebiteľom,
- **dlžník** – spotrebiteľ podľa osobitného predpisu, voči ktorému má veriteľ pohľadávku zo spotrebiteľskej zmluvy alebo z ručenia k tejto zmluve a ktorý má záujem o odklad splátok,
- **spotrebiteľská zmluva** – zmluva o úvere na bývanie, alebo spotrebiteľská zmluva,
- **odklad splátky** – je odklad splátok istiny úveru a úrokov z úveru zo spotrebiteľskej zmluvy.

Ust. § 30b upravuje základné pravidlá odkladu splátok. Dlžník môže požiadať o odklad splátok počas obdobia pandémie. Odklad splácania sa týka spotrebiteľských zmlúv uzavretých do konca obdobia pandémie. Stanovením tohto časového obdobia sa umožní zmiernenie dopadov pandémie na dlžníkov. **Banka a pobočka zahraničnej banky je povinná na základe žiadosti dlžníka od-**

ložiť splátky až o deväť mesiacov. Ak je veriteľom iná spoločnosť ako banka, napr. leasingová spoločnosť, spoločnosť splátkového predaja a iní veritelia, ktorí majú povolenie na poskytovanie spotrebiteľských úverov a dlžník na základe žiadosti požiada o odklad splátok, tento veriteľ povolí odklad splátok na obdobie troch mesiacov s možnosťou pre dlžníka požiadať o predĺženie o ďalšie tri mesiace. Musí ísť o dlžníka – žiadateľa, ktorý nie je v omeškaní so splácaním dotknutého úveru viac ako 30 dní ku dňu doručenia žiadosti. Dlžník taktiež nesmie byť v omeškaní so splátkou úveru najmenej vo výške 100 € pri inom úvere u toho istého veriteľa. Pri úveroch, ktoré poskytli banky a pobočky zahraničných bánk, sa na úverové vzťahy uplatňujú aj požiadavky nariadenia EP a rady (EÚ) č. 575/2013 z 26. júna 2013 o prudenciálnych požiadavkách na úverové inštitúcie a investičné spoločnosti a o zmene nariadenia (EÚ) č. 648/2012). To znamená, že odklad splátok nemusí byť poskytnutý dlžníkovi, ktorý je v stave zlyhaný podľa tejto regulácie.

Cieľom týchto opatrení je umožniť podať žiadosť nielen osobe, ktorej bol úver poskytnutý, ale aj všetkým osobám, ktoré sú popri nej zaviazané plniť záväzky zo spotrebiteľskej zmluvy, na základe čoho už splácajú splátky úveru.

Ak žiadosť spĺňa zákonné podmienky, veriteľ je povinný umožniť odklad splátok. Ak je potrebné žiadosť doplniť o povinné náležitosti alebo žiadosť obsahuje iný nedostatok, veriteľ o tom žiadateľa upovedomí do 30 dní. Žiadosť je možné podať listinne alebo elektronicky, pričom vzor žiadosti sa nachádza v prílohe č. 2 tohto zákona. Veriteľ je povinný

PROBLÉMY Z PRAXE

na svojom webovom sídle zverejniť vzor žiadosti, aby ju spotrebiteľ mohli použiť. Ak veriteľ alebo finančný agent umožní podať žiadosť elektronicky, musia takisto upozorniť žiadateľa na skutočnosti, ktoré sú uvedené vo **vzore žiadosti podľa prílohy č. 2**. Dlužník dostane potrebné informácie aj v prípade automatizovanej a elektronickej komunikácie s veriteľom. Veriteľ je povinný dlžníka informovať o posúdení žiadosti. Ak si túto notifikačnú povinnosť veriteľ nesplní do 30 dní odo dňa doručenia žiadosti, žiadosť sa automaticky považuje za akceptovanú, a odklad za povolený.

Ustanovením § 30c sa určuje okruh informácií, ktoré je veriteľ povinný žiadateľovi – dlžníkovi o odklad splátok poskytnúť. Tieto informácie sú tiež dôležité pre riadne plnenie povinností dlžníka počas obdobia odkladu splátok a tiež po uplynutí tohto obdobia. Veriteľ povinný poskytnúť dlžníkovi informácie týkajúce sa úhrady poistného súvisiace so splátkou úveru, ktoré bolo uzatvorené v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, na ktoré sa odklad nevzťahuje a toto poistenie je dlžník povinný platiť.

Veriteľ je povinný dlžníka informovať o všetkých dôsledkoch odkladu splátok jeho úveru, ktoré môžu nastať a ovplyvniť postavenie spotrebiteľa vo vzťahu k veriteľovi.

Medzi informácie vyplývajúce z odkladu splátok úveru pre spotrebiteľa je najmä informácia o úročení úveru počas obdobia odkladu splátok a o tom, aká bude výška úrokov, ak odklad splátok bude trvať celé povolené obdobie, ďalej informácie o postupe po skončení odkladu, informácie o tom, že dlžník môže začať splá-

cať úver aj počas odkladu splátok a informácie o tom, čo nastane po uplynutí odkladu splátok. Veriteľ zahrnie do informácií aj ďalšie skutočnosti súvisiace s odkladom splátok, ktoré majú vplyv na celkové náklady spojené s úverom. Cieľom informačných povinností veriteľa je skutočnosť, aby dlžník dostal všetky relevantné informácie, ktoré v sebe zahŕňajú aj dôsledky spojené s odkladom splátok, teda, aby nedošlo k mylnej predstave dlžníka, že s dokladom splátok nie sú spojené žiadne povinnosti, resp., že odklad splátok znamená ich odpustenie. Tieto informácie poskytuje veriteľ v listinnej podobe alebo elektronicky a aj žiadosť sa odporúča vybaviť elektronicky.

Podľa § 30d veriteľ poskytuje odklad splátok bezodplatne, t. j. nevyžaduje od dlžníka splnenie ďalších podmienok. Veriteľ nesmie vyžadovať úhradu akýchkoľvek poplatkov, náhradu akýchkoľvek nákladov vzniknutých v súvislosti s odkladom splátok, alebo inú odplatu za odklad splátok úveru alebo s tým spojených úkonov ani dodatočné zabezpečenie úveru **okrem** zaplatenia zmluvného úroku za obdobie odkladu splátok.

Zámerom ust. § 30e je zmierniť negatívny dopad odkladu splátok na bonitu klienta v tom zmysle, že splátka úveru, ktorej splatnosť bola odložená podľa tohto zákona, nesmie byť považovaná na účely údajov v úverovom elektronickom registri za omeškanú, t. j. za omeškanie splátky úveru.

Ust. § 30f upravuje prípady, ak bol dlžníkovi v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou poskytnutý štátny príspevok pre mladých alebo pre mladomanželov, nárok na jeho vyplácanie nezaniká z dô-

vodu odkladu splátok a lehota na poskytnutie štátneho príspevku sa predlžuje **o obdobie odkladu splátok**. Nárok na **štátny príspevok** týmto osobám nezaniká ani v prípade, že sa dlžník pred odkladom splátok dostal do omeškania so splácaním splátok úveru po 29. februári 2020 a bol mu povolený odklad splátok podľa § 30b tohto zákona.

Ust. § 30g upravuje ďalšie podmienky, ktoré musia byť splnené pri odklade splátok úveru podľa tohto zákona ako je napr. zákaz navýšenia celkovej sumy úveru. Veriteľovi sa zakazuje požadovať zaplatenie celého úveru počas povoleného odkladu splátok. Ak si veriteľ so spotrebiteľom nedohodnú spôsob úhrady zmluvného úroku za obdobie odkladu splátok, použije sa ustanovenie, ktoré ustanovuje „predvoľený“ spôsob úhrady úroku, a to rozvrhnutím do zvyšných splátok úveru. Ide o významný aspekt odkladu splátok z pohľadu dôsledkov na spotrebiteľa, ale aj veriteľa. Pri uplatňovaní odkladu splátok podľa tohto zákona sa nepoužijú ustanovenia osobitného predpisu, napr. zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch v z. n. p. Ak ide o odklad splátok úveru poskytnutého na bývanie a na odklad splátok pri spotrebiteľskom úvere, sa nepoužijú ustanovenia osobitného predpisu ako je zákon č. 483/2001 Z. z. v z. n. p., zákon č. 90/2016 Z. z. o úveroch na bývanie v z. n. p.

Zároveň sa ustanovuje, že žiadosť o odklad splácania úveru podľa tohto zákona môže podať aj dlžník, ktorý počas obdobia pandémie pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona už podal žiadosť o odklad splácania úveru. Takéto odklady splátok je mož-

né zo strany veriteľa zrušiť a dlžník môže podať žiadosť o odklad splátok podľa tohto zákona.

Dohľad nad ustanovením § 30h vykonáva NBS, ako orgán dohľadu nad dodržiavaním ustanovení podľa tejto časti zákona, resp. dohľadu nad dodržiavaním ustanovení o odklade splátok podľa tohto zákona.

Odklad splátok úverov neznamena pre spotrebiteľa, že dôjde k odpusteniu splátok zo strany veriteľov, ide len o posunutie termínu na ich splatenie v dôsledku pandémie, pričom splátky úverov, na ktoré bol povolený odklad ich splatenie sa úročia aj počas ich odkladu a úroky z splátok odložených úverov veriteľ (banka) zahrnie ako posledné splátky odkladu prislúchajúce na obdobie pandémie.

Opatrenia v oblasti odkladu splácania úveru poskytnutého malému zamestnávateľovi a inému podnikateľovi – fyzickej osobe. Ide o ust. § 30i – § 30m, ktoré upravujú postup opatrení pri odklade splátok úveru:

- § 30i – Základné ustanovenia,
- § 30j – Odklad splácanie úveru,
- § 30k – Informačné povinnosti veriteľa,
- § 30l – § 30m – Ďalšie povinnosti veriteľa.

Na účely uplatnenia tejto časti zákona sa zaviedli základné pojmy, aby sa odlišili pri ich použití v súvislosti s ustanoveniami odkladu splátok úverov, odkladu splácania istiny úveru alebo splácania istiny a úrokov zo zmluvy o úvere, odkladu jednorazovej splatnosti zmluvy o úvere, ktorú uzavrel veriteľ s dlžníkom, pričom odklad splácania úveru sa nevzťahuje na úvery poskytnuté formou

povoleného prečerpania alebo kreditnú kartu (§ 30i):

- **veriteľ** – osoba, ktorá ponúka a poskytuje úvery malým zamestnávateľom a iným podnikateľom – fyzickým osobám; veriteľom sa rozumie nielen banka a pobočka zahraničnej banky, ale aj iná osoba (leasingová spoločnosť), ktorá ponúka a poskytuje úvery podľa zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v z. n. p. v rámci predmetu svojho podnikania alebo platobná inštitúcia, ktorá má povolenie od NBS poskytovať úvery,
- **dlžník** – malý zamestnávateľ alebo iný podnikateľ – fyzická osoba,
- **zmluva o úvere o poskytnutí úveru** podľa osobitného predpisu okrem úverov poskytnutých formou povoleného prečerpania na bežnom účte alebo formou úverového rámca poskytnutého platobnou kartou,
- **odklad splácania úveru** – odloženie splátok istiny úveru, úrokov z úveru alebo odloženie splatnosti úveru splatného jednorazovo,
- **splátka úveru** – splátka istiny úveru alebo splátka úroku.

Ust. § 30j upravuje základné pravidlá odkladu splácania úveru, ktoré sa vzťahujú na úverové zmluvy uzavretej do konca obdobia pandémie. Súhlas veriteľa s odkladom splácania úveru predchádza žiadosť dlžníka, ktorý nie je v omeškaní so splácaním dotknutého úveru viac ako 30 kalendárnych dní pred podaním žiadosti o odklad splácania úveru. **Ak žiadosť spĺňa zákonné podmienky, veriteľ povolí odklad splátok istiny a/alebo úroku úveru alebo odklad splatnosti úveru môže dlžník požiadať na dobu najviac 9 mesiacov**, ak ide o veriteľa, ktorý je bankou

a pobočkou zahraničnej banky. **Pri iných veriteľoch môže dlžník požiadať o odklad splácania najdlhšie na 3 mesiace a taktiež o predĺženie odkladu splácania o ďalšie 3 mesiace.**

Toto ustanovenie upravuje aj podmienky, ktoré ak dlžník nespĺní, veriteľ nepovolí (nie je povinný) odklad splácania úveru, napr. dlžník nesmie byť k 29. februáru 2020 v omeškaní so sumou najmenej 100 € pri inom úvere poskytnutom tým istým veriteľom alebo žiadosť o odklad splácania úveru je nesprávne vyplnená alebo žiadosť má aj iné nedostatky.

Žiadosť musí byť podpísaná oprávnenou osobou a podáva sa v písomnej forme, pričom **vzor žiadosti tvorí prílohu č. 3** zákona č. 67/2020 Z. z. Písomná forma žiadosti je zachovaná, ak je právny úkon urobený telegraficky, ďalekopisom alebo elektronickými prostriedkami.

Veriteľ je povinný dlžníka informovať o povolení alebo odmietnutí odkladu splácania úveru do 30 kalendárnych dní od doručenia úplnej žiadosti o odklad splácania úveru.

Úver, pri ktorom sa povolí odklad splácania, sa aj počas odkladu naďalej úročí podľa zmluvy o úvere, pričom nezaplatené úroky za obdobie odkladu splácania úveru budú rozvrhnuté do zvyšných splátok úveru splatných po uplynutí odkladu splácania. Odklad splácania úveru však nesmie mať za následok navýšenie celkovej dlžnej sumy istiny úveru podľa zmluvy o úvere. Prípadné poistenie uzatvorené v súvislosti so zmluvou o úvere, platba poistenia trvá aj počas odkladu splácania úveru, o čom veriteľ informuje dlžníka o výške a spôsobe platby

PROBLÉMY Z PRAXE

poistného. Odklad splácania úveru z dôvodu pandémie na účely registra podľa osobitného predpisu (zákona č. 483/2001 Z. z.) sa nepovažuje za omeškanie splácania úveru. Povolenie odkladu splácania úveru sa považuje za zmenu zmluvy o úvere, ale bez potreby uzatvoriť dodatok k nej.

Medzi informácie, ktoré je veriteľ povinný zverejniť na svojom webovom sídle podľa § 30k je napr. informácia o možnosti odkladu splácania úveru a dôsledkoch odkladu splácania úveru, vzor žiadosti o odklad splácania úveru a odporúčenie podávať tieto žiadosti elektronicky. Tieto informácie zverejní veriteľ aj vo svojich prevádzkových priestoroch.

Medzi ďalšie povinnosti veriteľa podľa § 30l, ktoré nesmie vyžadovať od dlžníka je, že nesmie vyžadovať dodatočným zabezpečením úveru., nesmie požadovať úhradu poplatkov, náhradu nákladov alebo inú odplatu z dôvodu, že odklad splácania úveru je bezplatný.

Podľa ust. § 30m sa ako schéma pomoci malým zamestnávateľom za účasti bánk a na zmluvy o úvere splácané zo zdrojov štátneho rozpočtu alebo zo zdrojov EÚ nepoužívajú § 30i až § 30l tohto zákona.

Poznámka: Podľa informácií z bánk o odsúhlasení počtu vybavených odkladov splátok úverov k 30. 4. 2020, banky odsúhlasili dlžníkom niečo viac ako 1 000 ks žiadostí o odklade splátok úverov n ďalších viac ako 200 sa posudzujú.

Opatrenia v oblasti bezkontaktných platieb:

- **Ustanovenie § 30n – Limity pri bezkontaktných platbách platobnou kartou**

Toto ustanovenie definuje, čo sa rozumie POS terminálom na účely bezkontaktných platieb. Ide o zariadenie na predajnom mieste, ktoré umožňuje použitie platobnej karty na hmotnom predajnom mieste s výnimkou samoobslužného zariadenia a virtuálnych predajných miest, kde je možné riziko nezákonného konania používateľov platobných prostriedkov. Zámerom tohto ustanovenia je v krátkom čase a harmonizovaným prístupom minimalizovať potrebu uplatniť silnú autentifikáciu (zadávanie PIN kódu) a prispieť tak k zrýchleniu platieb kartou prostredníctvom POS terminálov. Na tento účel je potrebné aby poskytovatelia platobných služieb nadväzne na zákon č. 492/2009 Z. z. o platobných službách v z. n. p. počas obdobia pandémie nastavili najvyššie možné limity na neuplatnenie silnej autentifikácie, t. j. 50 € pri jednotlivých platbách, 150 € kumulatívne alebo 5 po sebe nasledujúcich platieb. Zároveň sa umožňuje používateľovi platobných služieb tieto limity znížiť. Poskytovateľ platobných služieb (odsek 3) je povinný začať uplatňovať zvýšené limity najneskôr od štrnásteho dňa odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona, a to len na obdobie pandémie. Poskytovatelia platobných služieb však budú môcť ponechať zvýšené limity na bezkontaktné platby platobnou kartou aj po skončení pandémie.

Komentár k druhej novele zákona č. 67/2020 Z. z.

Praktická aplikácia zákona č. 67/2020 Z. z. si hneď od začiatku jeho účinnosti vyžiadala bezodkladné prijatie ďalších mimoriadnych opatrení vo finančnej oblasti, predovšetkým v oblas-

ti správy daní a dane z príjmov. Cit. zákon sa doplnil o vybrané ustanovenia aj ďalších hmotnoprávných daňových predpisov, ktoré si vyžiadala mimoriadna situácia. Tieto legislatívne úpravy sú obsiahnuté v **druhej novele** tohto zákona a schválené v NR SR dňa 22. 4. 2020. Zverejnené sú v Zbierke zákonov pod č. **96/2020 Z. z. s účinnosťou od 25. 4 2020.**

Ide o rozsiahlu novelu, ktorou sa legislatívne upravujú a dopĺňajú mimoriadne opatrenia v oblasti:

- správy daní,
- dane z príjmov,
- používania registračných pokladníc,
- colnej a pri presadzovaní práv duševného vlastníctva colnými orgánmi,
- dane z pridanej hodnoty a spotrebných daní,
- miestneho poplatku za rozvoj,
- miestnych daní a miestneho poplatku,
- vnútorného auditu, vládneho auditu a finančnej kontroly
- majetku verejnej správy.

Opatrenia v oblasti správy daní

Nové opatrenia v oblasti správy daní sa premietli do existujúcich ustanovení zákona č. 67/2020 Z. z. ich spresnením, boli doplnené existujúce ustanovenia o úplne nové znenia, ktoré bolo potrebné prepracovať z dôvodu ich správneho uplatnenia v praxi za účelom zamedzenia ich nesprávneho uplatnenia správcom dane alebo daňovým subjektom.

Súčasný stav a uplatnenie zákona č. 67/2020 Z. z. vyvolali potrebu doplniť do oblasti správy daní aj nové ustanovenia, ktoré doteraz v zákone neboli upravené, napr. spresnenie postupu vrátenie preplatkov na dani z príjmov, kritéria na neplatenie preddavkov na daň z príjmov, postup od-

PROBLÉMY Z PRAXE

počítania neuplatnenia daňovej straty vykazanej za zdaňovacie obdobie 2015 – 2019 a ďalšie legislatívne úpravy.

Ustanovenie § 4 – Zmeškanie lehoty upravuje postup odpustenia zmeškania zákonnej lehoty v období pandémie zo zákona bez podania žiadosti o odpustenie zmeškania lehoty. Daňový subjekt nemusí požiadať o odpustenie zmeškania lehoty, ale musí tento úkon vykonať do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení pandémie. Novelou sa toto ustanovenie dopĺňa o prípady podaní, na ktoré sa toto ustanovenie v období pandémie nevzťahuje. Takým podaním, na ktoré sa odpustenie zmeškania zákonnej lehoty nevzťahuje je, okrem lehoty na podanie daňového priznania a platenia dane aj na podania ako je podanie kontrolného výkazu a súhrnného výkazu podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v z. n. p. Odpustenie zmeškania lehoty sa nevťahuje ani na lehotu platenia preddavkov na daň. Je to z dôvodu, že na tieto podania sú lehoty upravené v ďalších častiach tejto novely a aj v samotnom zákone č. 67/2020 Z. z. Odpustenie zmeškania lehoty sa po účinnosti tejto novely už neuplatní na § 6 a § 8 zákona č. 67/2020 Z. z. vzhľadom na nové znenia týchto dvoch ustanovení, ktoré sa o neuplatnení § 4 na prerušenie daňovej kontroly a na prerušenie daňového konania zmieňujú.

Po účinnosti novely sa ust. § 4 neuplatní na žiadne úkony v rámci výkonu daňovej kontroly alebo daňového konania, tieto úkony sa prerušujú len na základe žiadosti daňového subjektu na ich prerušenie, napr., ak podá daňový subjekt žiadosť o prerušenie daňovej kontroly, úkon podľa § 46 ods. 8

zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zмене a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. daňový subjekt nevykoná, z dôvodu, že sa daňová kontrola prerušuje.

Ustanovenie § 6 – Prerušenie daňovej kontroly. Predmetnou novelou má toto ustanovenie úplne nové znenie, ktoré si vyžiadala prax a aj dôležitá skutočnosť, aby nedochádzalo k prerušeniu začatej daňovej kontroly počas pandémie (počnúc 12. 3. 2020) automaticky zo zákona, t. j. ex lege. Tento spôsob prerušenia daňovej kontroly bol zo zákona vypustený.

Podstatnou a dôležitou legislatívnou úpravou tohto ustanovenia je skutočnosť, že daňová kontrola začatá pred pandemiou alebo v období pandémie sa preruší podľa **odseku 1** len na žiadosť daňového subjektu a ruší sa prerušenie daňovej kontroly začatej v období pandémie zo zákona. Ak daňový subjekt požiada o prerušenie daňovej kontroly, správca dane daňovú kontrolu preruší nasledujúci deň po podaní žiadosti daňového subjektu o prerušenie daňovej kontroly až do skončenia obdobia pandémie.

Ak daňový subjekt nepodá žiadosť o prerušenie daňovej kontroly, správca dane pokračuje v začatej daňovej kontrole postupom ako pred obdobím pandémie, t. j. podľa daňového poriadku. Daňový subjekt môže podať žiadosť o prerušenie daňovej kontroly hocikedy v priebehu výkonu daňovej kontroly.

Príklad č. 1:

Správca dane začal daňovú kontrolu pred obdobím pandémie, t. j. pred 12. marcom 2020. Správca dane pokračoval vo výkone daňovej kontroly postupom podľa daňového poriadku. Dňa 28. 4. 2020 daňový subjekt podal žiadosť o prerušenie daňovej kontroly.

vej kontroly postupom podľa daňového poriadku. Dňa 28. 4. 2020 daňový subjekt podal žiadosť o prerušenie daňovej kontroly.

Správca dane daňovú kontrolu prerušil dňom 29. 4. 2020 až do skončenia obdobia pandémie. Nasledujúci deň po skončení pandémie pokračuje správca dane vo výkone tejto daňovej kontroly. Prerúšením daňovej kontroly lehota na jej vykonanie neplynie.

□ □ □

Príklad č. 2:

Správca dane začal daňovú kontrolu 14. 2. 2020, t. j. pred obdobím pandémie. Daňový subjekt podal žiadosť o prerušenie daňovej kontroly pred účinnosťou novely č. 96/2020 Z. z., t. j. 23. 4. 2020. Odkedy sa počíta prerušenie daňovej kontroly?

Aj v tomto prípade sa daňová kontrola prerušuje nasledujúci deň po podaní žiadosti, nie spätne od začatia pandémie, t. j. od 12. 3. 2020 bez ohľadu, kedy daňový subjekt podal žiadosť o prerušenie daňovej kontroly. Všetky zistenia a dôkazy dovtedy vykonané ostávajú zachované.

□ □ □

Príklad č. 3:

Správca dane vykonáva v daňovom subjekte daňovú kontrolu, ktorá bola prerušená pred začatím obdobia pandémie z dôvodu medzinárodnej výmeny informácií podľa § 61 ods. 1 daňového poriadku. Počas pandémie pominuli dôvody prerušenia doručením zistení z iného členského štátu. Pokračuje správca dane vo výkone daňovej kontroly?

PROBLÉMY Z PRAXE

Áno, po doručení výsledkov z medzinárodnej výmeny informácií od iného členského štátu, správca dane pokračuje vo výkone daňovej kontroly. Ak v priebehu daňovej kontroly podá daňový subjekt žiadosť o jej prerušenie, správca dane daňovú kontrolu preruší nasledujúci deň po jej doručení.

Ak správca dane prerušil daňovú kontrolu ex lege, zo zákona podľa vtedy platného znenia § 6 ods. 2 zákona č. 67/2020 Z. z. platného do 24. 4. 2020, po účinnosti tejto novely pokračuje vo výkone daňovej kontroly, o čom správca dane upovedomí daňový subjekt. Správca dane „odpreruší“ prerušenú daňovú kontrolu a pokračuje vo výkone daňovej kontroly. Ak daňový subjekt následne podá žiadosť o prerušenie tejto daňovej kontroly, tak sa táto daňová kontrola opäť preruší dňom nasledujúcim po podaní žiadosti o jej prerušenie.

Prerušené (**odsek 2**) zostávajú aj daňové kontroly, ktoré boli prerušené podľa § 61 daňového poriadku (napr. z dôvodu medzinárodnej výmeny informácií) a nepominuli dôvody, pre ktoré boli prerušené.

Ak počas obdobia pandémie pominú dôvody, pre ktoré bola daňová kontrola prerušená podľa § 61 daňového poriadku (dožiadanie v rámci medzinárodnej výmeny informácií), správca dane pokračuje vo výkone daňovej kontroly. Táto sa preruší znova, ak daňový subjekt podá žiadosť o jej prerušenie. Všetky právne úkony vykonané počas prerušených daňových kontrol zostávajú zachované, t. j. sú platné a správca dane ich uplatní po skončení

pandémie a pokračujúcej daňovej kontrole po skončení pandémie. Počas prerušenia daňovej kontroly správca dane nevykonáva žiadne úkony v súvislosti s prerušenou daňovou kontrolou.

Ak daňový subjekt nepožiadá o prerušenie daňovej kontroly podľa odseku 1 na zmeškané úkony v daňovej kontrole (**odsek 3**) sa nebude prihliadať a daňový subjekt nemôže namietat, že správca dane neprihliadol na mimoriadne okolnosti (obdobie pandémie) a nerešpektoval ust. § 4 o automatickom odpustení zmeškania lehoty. Daňový subjekt však môže požiadať o odpustenie zmeškania lehoty podľa § 29 daňového poriadku. Na úkony v rámci výkonu daňovej kontroly, ak ich daňový subjekt nevykoná nemožno prihliadať a uplatniť § 4 tohto zákona. Ak bol daňový subjekt povinný predložiť svoje tvrdenia alebo dôkazy v lehote 15 dní a táto 15 dňová lehota na predloženie dôkazov, na ktoré bol správcom dane daňový subjekt vyzvaný lehota uplynula, táto 15 dňová lehota po účinnosti tejto novely začne plynúť odznova, pričom však odpustenie zmeškania tejto lehoty podľa § 4 tohto zákona sa neuplatní. Ak pôvodná 15 dňová lehota ešte neuplynula celá a do účinnosti tejto novely zostalo napr. 5 dní na vykonanie úkonu, od účinnosti tejto novely bude mať daňový subjekt zasa 15 dní na vykonanie tohto úkonu, ako je predloženie dôkazu v priebehu výkonu daňovej kontroly.

Ustanovenie § 8 – Prerušenie daňového konania. Aj toto ustanovenie rovnako ako inštitút prerušenia daňovej kontroly má úplne nové znenie, ktoré si vyžiadala jeho praktická aplikácia. Došlo k spresneniu jeho znenia za účelom odstránenia a zamedzenia

nejednotného výkladu správcom dane a daňovým subjektom. Ak sa daňové konanie počnúc 25. 4. 2020 prerušuje (**odsek 1**) len na žiadosť daňového subjektu, a to odo dňa nasledujúceho po dni podania žiadosti do skončenia obdobia pandémie. Zrušuje sa (**odsek 2**) prerušenie daňového konania zo zákona (ex lege), a ak sa toto daňové konanie nepreruší na základe žiadosti daňového subjektu, správca dane pokračuje v daňovom konaní prerušenom zo zákona podľa § 8 ods. 2 platného do účinnosti tejto novely alebo ak boli prerušené podľa § 61 daňového poriadku. Právne účinky úkonov vykonaných počas daňových konaní doteraz prerušených zostávajú zachované, t. j. sú platné. Ak daňový subjekt podľa **odseku 3** nepožiadá o prerušenie daňového konania, pri úkonoch v daňovom konaní sa odpustenie zmeškania lehoty podľa § 4 tohto zákona neuplatní a lehoty na ich vykonanie začnú plynúť odznova.

Príklad č. 4:

Daňový subjekt mal vykonať nejaký úkon v lehote 10 dní, do účinnosti novely z tejto lehoty uplynulo 8 dní, t. j. daňovému subjektu ostalo ešte 2 dni na vykonanie tohto úkonu, napr. predloženie dôkazu alebo vyjadrenia sa k výsledkom ich preverenia správcom dane.

Po účinnosti tejto novely, t. j. počnúc 25. aprílom 2020 začne plynúť nová 10-dňová lehota na jeho vykonanie, t. j. lehota na vykonanie tohto úkonu začne plynúť odznova a daňový subjekt má počnúc 25. aprílom 2020 opäť 10 dní na ich predloženie.

Ak bolo daňové konanie na žiadosť daňového subjektu prerušené, alebo ak nepominuli dôvody, pre ktoré bolo daňové konanie prerušené podľa § 61 daňového poriadku, toto daňové konanie zostáva naďalej prerušené. Rovnako ako pri daňovej kontrole aj v daňovom konaní sa neuplatní inštitút zmeškania lehoty podľa § 4 zákona č. 67/2020 Z. z., teda, že sa vylučuje jeho uplatnenie a na prerušenie daňového konania sa uplatní len podanie žiadosti daňovým subjektom. Ak daňový subjekt nepožiadá o jeho prerušenie, správca dane pokračuje v daňovom konaní ako začal, napr. vo vyrubovacom konaní podľa § 68 daňového poriadku po daňovej kontrole. Uvedené sa týka každého daňového konania, ktoré sa začalo, napr. vyrubovacie konanie, registračné konanie, odvolacie konanie, t. j. všetky konania, pri ktorých sa rozhoduje o právach a povinnostiach daňového subjektu a správca dane vydáva rozhodnutie. Rovnako postupuje správca dane aj v odvolacom konaní po podaní odvolania proti rozhodnutiu prvostupňového orgánu (správcu dane). Ak daňový subjekt nepodá žiadosť o jeho prerušenie, odvolacie konanie pokračuje podľa § 72 až § 74 daňového poriadku.

Príklad č. 5:

Správca dane ukončil daňovú kontrolu dorúčením protokolu spolu s výzvou dňa 2. 3. 2020, t. j. pred vyhlásením pandémie. Nasledujúci deň, 3. 3. 2020 začalo vyrubovacie konanie podľa § 68 daňového poriadku. Daňový subjekt predložil pripomienky k zisteniam uvedeným v protokole v posledný deň lehoty na ich podanie už v období pandémie.

Správca dane pokračuje vo vyrubovacom konaní, ktoré vykoná

v lehote podľa § 68 ods. 3 daňového poriadku v rozsahu troch mesiacov, ktoré sa počítajú od uplynutia lehoty určenej vo výzve na predloženie pripomienok a dôkazov. Daňový subjekt podal žiadosť o prerušenie daňovej kontroly 25. 4. 2020, t. j. už po účinnosti novely č. 96/2020 Z. z. Nasledujúci deň po doručení žiadosti o prerušenie daňového konania správca dane daňové konanie preruší až do skončenie pandémie. Prerušuje sa aj lehota na úkony, ktoré mal vykonať daňový subjekt a tieto do podania žiadosti nevykonával z dôvodu, že mu neuplynula lehota na ich vykonanie. Po skončení pandémie lehota na vykonanie týchto úkonov začne daňovému subjektu lehota plynúť odznova.

Nová právna úprava § 6 a 8 zákona č. 67/2020 Z. z. zjednotila začiatok prerušenia daňového konania a daňovej kontroly prerušené na základe žiadosti daňového subjektu podanej pred účinnosťou alebo po účinnosti novely č. 96/2020 Z. z. tak, že začiatok prerušenia daňovej kontroly alebo daňového konania sa počíta jednotne, a to nasledujúci deň po doručení žiadosti o prerušenie daňovej kontroly alebo daňového konania bez ohľadu na to, kedy bola žiadosť doručená správcovi dane, t. j. či pred novelou alebo po novele.

Táto právna úprava zjednotenia začiatku plynutia prerušenia daňovej kontroly alebo daňového konania bola vykonaná z dôvodu, že táto novela neobsahuje prechodné ustanovenia, ktoré obsahujú právnu úpravu režimu prechodného spolupôsobenia doterajšieho právneho predpisu a nového právneho predpisu na

právne vzťahy upravené doterajším právnym predpisom ako to ustanovujú legislatívne pravidlá k tvorbe zákonov. Potom nastala situácia, že nové znenie § 6 a § 8, ale aj ostatných ustanovení, u ktorých bola vykonaná legislatívna úprava – spresnenie a doplnenie, „prebila“ pôvodné znenie, a to dňom účinnosti tejto novely bez prechodných ustanovení. Podľa zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov, pokiaľ novely zákonov neobsahujú aj prechodné ustanovenia tých ustanovení, ktoré sa legislatívne novelami upravujú, po účinnosti noviel zákonov sa postupuje podľa nového znenia ustanovenia, ktoré bolo novelizované, čo potom spôsobuje aj problémy ich správneho a jednotného uplatnenia.

Zároveň je potrebné uviesť, že presné počítanie lehoty, kedy je daňová kontrola alebo daňové konanie prerušené predovšetkým počas obdobia pandémie je dôležité z dôvodu dodržania zákonnej lehoty na vykonanie daňovej kontroly podľa § 46 ods. 10 daňového poriadku ako aj na dodržanie zákonnej lehoty podľa § 68 ods. 3 daňového poriadku na vykonanie vyrubovacieho konania správcou dane, keď obdobie pandémie skončí. Správca dane musí v takýchto prípadoch dbať na to, aby nedošlo k prekročeniu, resp. k nedodržaniu zákonnej lehoty výkonu daňovej kontroly alebo lehoty na vykonanie vyrubovacieho konania pri novom postupe počítania lehoty, v ktorej bola daňová kontrola a daňové konanie prerušené. Správca dane bude pokračovať vo výkone daňovej kontroly alebo daňového konania v normálnom režime ako pred pandemiou podľa ustanovení daňového poriadku alebo nadväzne na § 2 ods. 2 zákona č. 67/2020

PROBLÉMY Z PRAXE

Z. z., ak sa rozhodne, že niektoré opatrenia sa v cit. zákone uplatnia aj po skončení pandémie.

Ustanovenie § 10 – Daňové nedoplatky. Toto ustanovenie bolo doplnené o znenie, podľa ktorého zodpovednosť za porušenia daňovej disciplíny naďalej trvá. Ak daňový subjekt dlžnú sumu dane nezaplatí v lehote po skončení pandémie, stáva sa táto daňovým nedoplatkom podľa § 2 písm. f) daňového poriadku, daňový subjekt sa dopustí správneho deliktu, za ktorý správca dane vyrubí sankciu podľa § 155 až § 157 daňového poriadku. Za daňový nedoplatok sa nepovažuje dlžná suma, ktorej splatnosť uplynie počas pandémie, ak daňový subjekt túto s dlžnú sumu zaplatí lebo odvedie do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení pandémie.

Príklad č. 6:

Daňový subjekt podal daňové priznanie k dani z príjmov za zdaňovacie obdobie 2019 dňa 30. 7. 2020, v ktorom vyčíslil daňovú povinnosť vo výške 825 €, ktorú nezaplatil lehote podania daňového priznania.

Ak obdobie pandémie skončí 31. 8. 2020, do konca mesiaca po skončení pandémie, t. j. do 30. 9. 2020 je daňový subjekt povinný zaplatiť sumu dane uvedenej v daňovom priznaní, ktoré podal 31. 7. 2020 bez sankcie.

Ak daňový subjekt zaplatí sumu dane, napr. 21. 10. 2020, stáva sa táto suma dane počnúc 1. 9. 2020 daňovým nedoplatkom a do dňa jeho zaplattenia, t. j. do 21. 10. 2020 vrátane správca dane vyrubí úrok z omeškania podľa § 156 daňového poriadku.

□ □ □

Ustanovenie § 10a – Daňové preplatky. Ide o nové ustanovenie, ktorého doplnenie do zákona č. 67/2020 Z. z. si vyžiadala podnikateľská verejnosť v takom rozsahu, aby sa upravila – skrátila lehota na vrátenie daňového preplatku do lehoty ako je uvedená v § 79 ods. 2 daňového poriadku tým daňovníkom, ktorí podali daňové priznania k dani z príjmov v lehote do začatia pandémie a aj po začatí pandémie, do 31. 3. 2020 za zdaňovacie obdobie roku 2019 alebo v období pandémie, ak oznámili predĺženie lehoty na jeho podanie. Ak daňový subjekt podal daňové priznanie v období vyhlásenia pandémie do 31. 3. 2020 za zdaňovacie obdobie 2019, správca dane vráti daňový preplatok do 40 dní od konca kalendárneho mesiaca, v ktorom daňový subjekt podal daňové priznanie k dani z príjmov. podania daňového priznania.

Postup podľa § 79 ods. 2 daňového poriadku sa uplatní na prípady, ak daňový subjekt v daňovom priznaní k dani z príjmov nepožiada o vrátenie daňového preplatku (nevyplní v daňovom priznaní žiadosť o vrátenie preplatku), ale následne podá samostatnú žiadosť o jeho vrátenie. Správca dane vráti daňový preplatok do 30 dní od doručenia žiadosti o vrátenie preplatku na dani z príjmov spôsobom podľa § 55 ods. 6a 7 daňového poriadku.

Príklad č. 7:

Daňový subjekt podal 15. 3. 2020 oznámenie o predĺžení lehoty podľa § 49 ods. 3 ZDP na podanie daňového priznania za zdaňovacie obdobie 2019 do 30. 6. 2020. Daňový subjekt však podá daňové priznanie 20. 5. 2020. Kedy mu správca dane vráti preplatok uvedený v daňovom priznaní? Bude

čakať do 30. 6. 2020, keď uplynie lehota ako oznámil predĺženie lehoty alebo správca dane vráti preplatok najneskôr do 40 dní po jeho podaní.

Správca dane vráti preplatok do 40 dní od podania daňového priznania a nebude čakať na uplynutie lehoty ako oznámil podľa § 49 ods. 3 ZDP, ak takéto prípady nastanú v období pandémie.

□ □ □

Poznámka: Správca dane vráti preplatok na dani do 40 dní od podania daňového priznania bez ohľadu na to, o koľko mesiacov oznámil daňový subjekt predĺženie lehoty na jeho podanie pred vyhlásením pandémie, ak ide o vrátenie preplatku počas pandémie.

Ak daňový subjekt podá samostatnú žiadosť o vrátenie preplatku na dani, správca dane vráti tento preplatok **do 30 dní od doručenia žiadosti na jeho vrátenie pri použití preplatku** spôsobom podľa § 55 ods. 6 a 7 daňového poriadku, pričom preplatok je možné použiť prvý deň lehoty na jeho vrátenie.

Príklad č. 8:

Daňový subjekt podá daňové priznanie na dani z príjmov za zdaňovacie obdobie 2019 dňa 15. 5. 2020, v ktorom žiada vrátiť vykázaný preplatok.

Tento preplatok je možné použiť už v prvý deň na jeho vrátenie, t. j. dňa 1. 6. 2020 postupom podľa § 55 ods. 6 a 7 daňového poriadku.

□ □ □

Zároveň je potrebné uviesť, že ak správca dane má pochybnosti o správnosti a pravdivosti úda-

PROBLÉMY Z PRAXE

jov v daňovom priznaní podanom v období pandémie, vyzve daňový subjekt naj ich odstránenie podľa § 17 daňového poriadku; v takýchto prípadoch lehota na vrátenie preplatku podľa § 79 ods. 2 daňového poriadku neplynie odo dňa doručenia výzvy až do dňa odstránenia nedostatkov daňového priznania.

V ust. § 12 – Správne delikty a sankcie sa spresňuje znenie v tom zmysle, že správca dane nevyrubí úrok z omeškania podľa § 156 daňového poriadku, ak lehota na podanie dodatočného daňového priznania uplynula v období pandémie a daňový subjekt zaplatí daň z dodatočného daňového priznania do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení obdobia pandémie.

Do § 12 sa dopĺňa **nový odsek 4 a 5** za účelom predísť špekuláciám, ako je skoršie vrátenie daňového preplatku vo vyššej sume ako následne uviedol daňový subjekt napr. v podanom dodatočnom daňovom priznaní.

Z tohto dôvodu sa zvyšuje sankčný postih v prípade, ak daňový subjekt zníži daňový preplatok podaním opravného alebo dodatočného daňového priznania k dani z príjmov tak, že sa, **uloží pokuta vo výške 100 % z uvedeného rozdielu, pričom je daňový subjekt povinný vrátiť tento rozdiel daňového preplatku** správcovi dane. Podľa **odseku 5** správca dane **pokutu podľa odseku 4 neuloží**, ak daňový subjekt podá opravné alebo dodatočné daňové priznanie k dani z príjmov, ktorým zníži daňový preplatok, ale k podaniu tohto priznania dôjde ešte pred vrátením daňového preplatku uvedeného v riadnom daňovom priznaní, t. j. v rámci plynutia 40 dní na jeho vráte-

nie; rovnaká situácia nastáva aj pri úprave sumy nároku na vrátenie nadmerného odpočtu pred jeho vrátením, keď sa pokuta tiež neuloží.

Príklad č. 9:

Daňový subjekt podal daňové priznanie k dani z príjmov do 31. 3. 2020, v ktorom vyčíslil daňový preplatok v sume 1 500 €. Následne do skončenia obdobia pandémie podal dodatočné daňové priznanie, v ktorom vyčíslil daňový preplatok v sume 500 €.

Daňovému subjektu uloží správca dane pokutu vo výške 1 000 € a sumu vo výške 1 000 €, o ktorú pôvodný daňový preplatok znížil, a ktorá mu bola už vrátená, je povinný túto sumu vrátiť správcovi dane.

□ □ □

Príklad č. 10:

Daňový subjekt vyčíslil v riadnom daňovom priznaní podanom 31. 3. 2020 preplatok vo výške 850 €, ktorý mu správca dane vrátil v lehote do 40 dní od podania daňového priznania, t. j. 7. 5. 2020. Dňa 15. 5. 2020 daňovník podal opravné daňové priznanie, v ktorom znížil daňový preplatok na sumu 550 €.

Správca dane uloží pokutu až po uplynutí lehoty na podanie daňového priznania, ktorú upravuje § 21 zákona č. 67/2020 Z. z. Je to z dôvodu, že daňový subjekt môže ešte podať aj niekoľko ďalších opravných priznaní. Až po skončení lehoty na podanie daňového priznania uloží správca dane pokutu z rozdielu sumy medzi riadnym daňovým priznaním a posledným opravným daňovým priznaním a rozdiel dane daňový subjekt vráti.

□ □ □

Opatrenia v oblasti dane z motorových vozidiel

Novelou sa dopĺňa zákon č. 67/2020 Z. z. o nové ustanovenie **§ 18a – Preddavky na daň z motorových vozidiel**.

Podľa tohto ustanovenia daňovník nie je povinný (ale môže, ak sa rozhodne) platiť preddavky na daň z motorových vozidiel podľa § 9 ods. 3 zákona č. 361/2014 Z. z. o dani z motorových vozidiel a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p., (ďalej len „zákon o dani z MV“) ak ich splatnosť nastala v období pandémie počnúc mesiacom apríl 2020. Daňovník tieto preddavky na daň vyrovná v daňovom priznaní formou vyrovnania dane za zdaňovacie obdobie 2020 v lehote podľa § 9 ods. 2 uvedeného zákona.

Ide o mesačné, štvrťročné preddavky na daň ako i preddavky na daň určené správcovi dane na základe žiadosti daňovníka podľa § 10 ods. 11 zákona o dani z MV, ak predpokladaná daň nepresiahla 700 € alebo daňovníkovi vznikla daňová povinnosť počas zdaňovacieho obdobia a tiež preddavky na daň inak určené správcovi dane nadväzne na § 10 ods. 3 až 5 a ods. 11 zákona o dani z MV.

Ust. § 18a sa uplatní na platenie preddavkov na daň vypočítaných z predpokladanej dane uvedenej v daňovom priznaní za predchádzajúce zdaňovacie obdobie, na platenie preddavkov na daň určených rozhodnutím správcu dane na základe žiadosti daňovníka, ale aj na prípady, ak daňovník počas pandémie zaplatí preddavky na daň v inej lehote a v inej výške ako je povinný platiť podľa uvedených ustanovení zákona o dani z MV.

PROBLÉMY Z PRAXE

Príklad č. 11:

Daňovník bol povinný na základe predpokladanej dane uviesť v daňovom priznaní za zdaňovacie obdobie 2019 platiť za rok 2020 podľa § 10 ods. 3 zákona o dani z MV štvrtročné preddavky na daň (jeho predpokladaná daň presiahla 700 €, ale nepresiahla 8 300 € vo výške jednej štvrtiny predpokladanej dane, ktorá je splatná do konca príslušného kalendárneho štvrtroka.

Podľa ust. § 18a novely zákona č. 67/2020 Z. z., ak daňovník preddavky za obdobie 2020 počnúc I. štvrtrokom 2020 (ak platil mesačné preddavky, tak počnúc mesiacom apríl 2020) nezaplatí, tieto vyrovná do 31. 1. 2021, t. j. v lehote na podanie daňového priznania k dani z motorových vozidiel podľa § 9 ods. 2 zákona o dani z MV.

□ □ □

Opatrenia v oblasti dane z príjmov

Novelou sa upravuje a dopĺňa § 22 – Poukázanie a použitie podielu zaplatenej dane z príjmov.

V odseku 3 sa predlžuje lehota, v ktorej prijímatelia podielu zaplatenej dane z príjmov môžu použiť finančné prostriedky získané z asigácie dane aj na pomoc pri zmiernení negatívnych následkov pandémie **nielen počas obdobia pandémie, ale až do konca roka 2021.**

Ust. § 22 sa dopĺňa nový odsek 4, podľa ktorého sa tiež predlžuje lehota na použitie podielu zaplatenej dane prijímateľom na účely podľa § 50 ods. 5 ZDP do konca roka 2021, t. j. posúva sa lehota pre použitie prostriedkov z podielu zaplatenej dane z príjmov za rok 2018, ktoré boli prijímateľom poukázané v roku 2019 o je-

den kalendárny rok, teda do konca roka 2021. Následne sa posúva lehota na zverejnenie presnej špecifikácie použitia prijatého podielu zaplatenej dane do konca mája 2022 nadväzne na § 50 ods. 13 ZDP.

Pre daňové subjekty (FO a PO), ktoré podávajú daňové priznania, toto podajú najneskôr do konca a mesiaca po skončení pandémie a spolu s daňovým priznaním pokažú aj sumu asignačnej dane vyplnením príslušnej tabuľky daňového priznania.

Ustanovenie § 24a – Preddavky na daň z príjmov. Ide o nové ustanovenie, podľa ktorého daňovník, ktorý je povinný platiť preddavky na daň podľa § 34 a § 42 ZDP, tieto nebude (**odsek 1**) počas obdobia pandémie platiť, ak tomuto daňovníkovi poklesli tržby najmenej o 40 % v porovnaní s rovnakým obdobím (štvrtrok pri platení štvrtročných preddavkov alebo mesiac pri platení mesačných preddavkov) predchádzajúceho kalendárneho roka. Takýto spôsob platenia preddavkov sa uplatní prvýkrát na preddavky na daň z príjmov splatné v mesiaci máj 2020, pričom pri platení preddavkov za predchádzajúce mesiace alebo štvrtroky sa postupuje podľa príslušných ustanovení zákona o dani z príjmov. To znamená, že daňovník za mesiac apríl a predchádzajúce mesiace zdaňovacieho obdobia 2020 je povinný platiť preddavky na daň z príjmov podľa poslednej známej daňovej povinnosti uvedenej v podanom daňovom priznaní za zdaňovacie obdobie 2018, pričom má tiež možnosť požiadať správcu dane o platenie preddavkov inak.

Týmto postupom (porovnávanie dosiahnutých tržieb rovnakého

obdobia roku 2020 s dosiahnutými tržbami rovnakého obdobia roku 2019) bude daňovník postupovať pri platení každého mesačného preddavku alebo štvrtročného preddavku na daň, nielen prvý mesiac v roku 2020 alebo prvý štvrtrok 2020 po účinnosti tejto novely zákona č. 67/2020 Z. z.

Ak daňovník nebude platiť preddavky na daň podľa tohto ustanovenia, je povinný predložiť – doručiť správcovi dane vyhlásenie o tom, že spĺňa podmienky neplatenia preddavkov na daň. Toto vyhlásenie je povinný doručiť v lehote najneskôr 15 dní pred uplynutím lehoty splatnosti príslušného preddavku na daň z príjmov elektronicky; ak daňovník nemá povinnosť elektronickej komunikácie podľa § 14 daňového poriadku a ani ju nevyužíva dobrovoľne, môže v období pandémie postupovať podľa § 3 tohto zákona, podľa ktorého sa nevyžaduje doručiť toto vyhlásenie aj v listinnej podobe.

Príklad č. 12:

Pri platení mesačných preddavkov za mesiac máj 2020 bude daňovník porovnávať dosiahnuté tržby za mesiac apríl 2019 s dosiahnutými tržbami za mesiac apríl 2020.

Ak tržby za mesiac apríl 2020 budú nižšie **najmenej o 40 % tržieb v porovnaní s dosiahnutými tržbami za apríl 2019**, daňovník nebude platiť mesačné preddavky.

□ □ □

Príklad č. 13:

Daňovník vykázal dosiahnuté tržby (vyčíslené podľa § 2 ods. 15 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtov-

níctve v z. n. p.) za apríl 2019 vo výške 10 000 €, za apríl 2020 dosiahnuté tržby vo výške 4 000 €, pokles tržieb v absolútnej čiastke je 6 000 €, čo predstavuje percentuálne zníženie tržieb v roku 2020 o 60 %.

Znamená to, že daňovník nemá povinnosť platiť preddavky na daň počas pandémie.

Pri platení štvrťročných preddavkov bude daňovník porovnávať úhrnu tržieb za mesiace tvoriace predchádzajúci kalendárny štvrťrok alebo hospodársky štvrťrok s úhrnom tržieb dosahovaných za rovnaké mesiace patriace do štvrťroka roka 2019. Ak pôjde o daňovníka, ktorého zdaňovacím obdobím je hospodársky rok a tento daňovník platí štvrťročné preddavky napr. za mesiace máj, jún a júl 2020 splatné 31. 7. 2020, bude pre uplatnenie neplatenia preddavkov porovnávať výšku tržieb dosiahnutých za mesiace február, marec, apríl 2020 oproti tržbám dosahovaným v mesiacoch február až apríl 2019.

Neplatenie preddavkov na daň (odsek 2) za podmienok uvedených v odseku 1 sa vzťahuje aj na daňovníka, ktorému správca dane určil rozhodnutím platenie preddavkov inak, ak tento daňovník zistí, že tržby za obdobie po účinnosti tejto novely poklesli v porovnaní s tržbami roku 2020.

Príklad č. 14:

Správca dane vydal daňovníkovi, ktorý je mesačným platiteľom preddavkov na daň rozhodnutie o platení preddavkov inak pre daňovníka, ktorý je mesačným platiteľom preddavkov, na mesiac apríl, máj a jún 2020 a daňovník následne zistí, že jeho tržby

v apríli 2020 poklesli oproti aprílu 2019 o viac ako 40 %, má možnosť využiť inštitút neplatenia preddavkov na daň za mesiac máj 2020 na základe vyhlásenia, pričom dôjde k nenaplneniu rozhodnutia platenia preddavkov inak na mesiac máj 2020 a aj nasledujúce mesiace.

Ak správca dane následne zistí, že pokles tržieb za apríl 2020 bol menej ako 40 %, zn. t., že daňovník nesplnil podmienky na oslobodenie odplatenia preddavkov podľa odseku 1 tohto ustanovenia za máj 2020 na daňovníka sa vzťahuje platenie preddavkov na daň z príjmov vo výške vyčíslenej na základe podaného daňového priznania podľa § 34 ods. 1 až 3 u fyzických osôb a podľa § 42 ods. 1 a 2 ZDP u právnických osôb a rozhodnutie o platení preddavkov inak sa neuplatní; v takýchto prípadoch sa naň neprihliada a postupuje sa ako je už uvedené.

Na účely splnenia podmienok pre neplatenie preddavkov na daň sa vyčíslenia sumy tržieb pre porovnanie ich dosiahnutej výšky za rovnaké obdobie roku 2019 a 2020 sa podľa **odseku 3 sa tržbu považujú dosiahnuté:**

- výnosy podľa § 2 ods. 15 alebo podľa § 17a zákona o účtovníctve nadväzne na to, akým spôsobom vykazuje daňovník výsledok hospodárenia,
- príjmy z predaja výrobkov, tovarov a služieb po odpočítaní zliav u daňovník účtujúceho v sústave jednoduchého účtovníctva a u daňovníka, ktorý vedie daňovú evidenciu podľa § 6 ods. 11 ZDP.

Výnosmi na účely porovnania medzi rovnakým obdobím (mesiac, štvrťrok) roku 2019 a 2020 sa rozumie podľa § 2 ods. 15 zákona

o účtovníctve čistý obrat, do ktorého sa zahrňajú výnosy dosahované z predaja výrobkov, tovarov a služieb po odpočítaní zliav. Do čistého obratu sa zahrňajú aj iné výnosy po odpočítaní zliav tej účtovnej jednotky, ktorej predmetom činnosti je dosahovanie iných výnosov ako sú výnosy z predaja výrobkov, tovarov a služieb.

Z hľadiska jednoduchého účtovníctva, daňovej evidencie podľa § 6 ods. 11 ZDP a evidencie podľa § 6 ods. 10 ZDP, podľa ktorého sa uplatňujú paušálne výdavky k preukázaným príjmom, sa príjmov rozumejú príjmy z predaja výrobkov, tovarov a služieb po odpočítaní zliav.

Novovzniknutý daňovník neplatí do lehoty na podanie daňového priznania preddavky na daň, čo v nadväznosti na posunutie lehoty na podanie daňového priznania znamená, že do mesiaca nasledujúceho po skončení pandémie neplatí preddavky.

Na portáli FS v časti „Portál – Elektronické služby – Verejne dostupné elektronické služby – Daňové a colné formuláre – Vzory tlačív vydaných FR SR, MF SR a orgánmi EÚ – Iné vzory tlačív“ je zverejnené tlačivo:

Vyhlásenie daňovníka v súlade so znením § 24a zákona č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v z. n. p. (ďalej len „zákon č. 67/2020 Z. z.“), o splnení podmienky poklesu tržieb na účely neplatenia preddavkov na daň z príjmov vypočítaných podľa § 34 a § 42 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v z. n. p.

Tlačivo je neštruktúrované, odporúčané a je vo formáte .pdf s vysvetlivkami pre vyplnenie a

PROBLÉMY Z PRAXE

s možnosťou vyplnenia a následného vytlačenia.

Ust. § 24a zákona č. 67/2020 Z. z., ktoré upravuje platenie ako aj neplatenie preddavkov po splnení ustanovených podmienok je doplnené **nariadením vlády SR č. 104/2020 Z. z.**, ktoré upravuje rozsah a osobitné podmienky uplatňovania opatrení v oblasti dane z príjmov v súvislosti s pandémiou (ďalej len „nariadenie“). Nariadenie upravuje platenie preddavkov v období pandémie pre daňovníkov, ktorí nepredložia vyhlásenie o znížení tržieb sledovaného obdobia podľa § 24a zákona č. 67/2020 Z. z.

Podľa **odseku 1** daňovníci, ktorí nepredložia vyhlásenie o znížení tržieb do lehoty na podanie daňového priznania podľa § 21 zákona č. 67/2020 Z. z., t. j. do konca mesiaca po skončení pandémie **platia preddavky** vypočítané podľa daňového priznania podaného od 1. 1. 2020 do skončenia pandémie podľa § 2 ods. 1 zákona č. 67/2020 Z. z., ak sú splnené podmienky:

- posledný deň lehoty na podanie daňového priznania uplynie počas obdobia pandémie podľa § 2 ods. 1 zákona č. 67/2020 Z. z. a
- výška preddavkov vypočítaná podľa podaného daňového priznania je nižšia ako výška preddavkov vypočítaná na základe poslednej známej daňovej povinnosti uvedenej v daňovom priznaní podanom za zdaňovacie obdobie pred bezprostredne predchádzajúcim zdaňovacím obdobím, pričom obidve podmienky musia byť splnené.

Ak daňovník podal daňové priznanie za zdaňovacie obdobie roku 2019 do 31. 3. 2020 a neskôr,

t. j. až do skončenia obdobia pandémie a z tohto daňového priznania mu vyšlo platenie preddavkov v nižšej sume ako boli platené do podania daňového priznania, t. j. z daňového priznania za zdaňovacie obdobie 2018, platí preddavky na základe nového daňového priznania podaného za zdaňovacie obdobie 2019. Ak daňovník preddavkov splatný za mesiac apríl 2020 už zaplatil a z podaného daňového priznania mu vyšlo platenie preddavkov v nižšej sume ako z daňového priznania za zdaňovacie obdobie 2018, môže požiadať správcu dane o vrátenie rozdielu zaplatenej dane podľa ustanovení daňového poriadku a zákona o dani z príjmov. Rovnako pri platení preddavkov postupuje aj daňovník, ktorého zdaňovacím obdobím je hospodársky rok.

Postup platenie preddavkov podľa odseku 1 sa neuplatní na platenie preddavkov na daň, ktoré daňovník platí na základe rozhodnutia správcu dane o platení preddavkov inak; tento daňovník platí takto určené preddavky počas obdobia, ktoré je určené v rozhodnutí.

Poznámka: Tieto opatrenia platenia preddavkov na daň z príjmov sa týkajú iba obdobia pandémie a jedného mesiaca po jej skončení. Po tomto období budú daňovníci platiť preddavky na základe daňového priznania podaného za zdaňovacie obdobie 2019 tak ako je upravené platenie preddavkov na daň v § 34 a § 42 ZDP.

Ustanovenie 24b – Odpočet daňovej straty. Ide o nové ustanovenie na zmiernenie následkov pandémie.

Daňovník (**odsek 1**) môže uplatniť odpočet daňovej straty vyká-

zanej za zdaňovacie obdobia 2015 až 2018 od základu dane vyčíslenom v daňovom priznaní, ak posledný deň lehoty na podanie daňového priznania uplynie v období od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020. Daňovník má možnosť uplatniť si tieto daňové straty najviac v úhrnnej výške 1 mil. €, ktoré si doteraz neuplatnil alebo si už nemohol (podľa § 30 ZDP) uplatniť jej odpočítanie. Nárok na odpočet daňovej straty vykázaných za zdaňovacie obdobie 2015-2018 má daňovník vo výške tej časti, ktorú neuplatnil v predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach podľa § 30 ZDP.

Príklad č. 15:

Daňovník vykázal za zdaňovacie obdobie roku 2016 daňovú stratu vo výške 200 €, z ktorej si v zdaňovacom období 2017-2018 uplatnil po 1/4 daňovej straty vo výške 100 €.

Pri uplatnení postupu podľa odseku 1 za obdobie 2019 si môže odpočítať celú zostávajúcu časť (2/4 z vykázaných daňovej straty vo výške 100 €), ale najviac do výšky základu dane, ak dosiahne takú výšku základu dane, ktorá bude menej ako výška odpočítanej daňovej straty, bude odpočítavať sumu daňovej straty len do výšky daňového základu, potom zvyšná časť neuplatnenej daňovej straty za zdaňovacie obdobie 2015-2018 ostane už neuplatnená, zanikne.

Tento spôsob uplatňovania daňovej straty nie je povinný, je na rozhodnutí daňovníka, či uplatní postup odpočítania daňovej straty podľa § 30 ZDP alebo podľa tohto ustanovenia. Práve § 37 zákona č. 67/2020 Z. z. ustanovuje, že daňovník postupuje podľa tohto zá-

kona, ak osobitný predpis neustanovuje inak, s odvolaním na ZDP. Daňovník uplatní ten postup, ktorý je pre neho výhodnejší, pričom ale môže uplatniť len jeden zo spôsobov uplatnenie odpočítania daňovej straty, buď podľa § 30 ZDP alebo podľa § 24b zákona č. 67/2020 Z. z.

Tento spôsob uplatnenia odpočítavania daňovej straty môže podľa **odseku 2** uplatniť aj daňovník, ktorého zdaňovacím obdobím je hospodársky rok, a to v daňovom priznaní za zdaňovacie obdobie, ktoré končí na najskôr 31. 10. 2019 a daňové priznanie má povinnosť podať do 31. 1. 2020, ak nepodá oznámenie o predĺžení lehoty na jeho podanie podľa § 49 ods. 3 ZDP. Cieľom uvedenej úpravy je zamedziť uplatneniu odpočtu úhrnu daňových strát počas dvoch zdaňovacích období.

Príklad č. 16:

Daňovník, ktorého zdaňovacie obdobie je hospodársky rok napr. od 1. 10. 2018 do 30. 9. 2019 uplynie posledný deň základnej zákonnej lehoty na podanie daňového priznania 31. 12. 2019.

Na základe oznámenia podaného správcovi dane si daňovník predĺži lehotu na podanie daňového priznania o 3 kalendárne mesiace do 31. 3. 2020. Takýto daňovník si nemôže uplatniť odpočet úhrnu daňových strát za roky 2015 až 2018 v zdaňovacom období 2018/2019, ale odpočítanie daňovej straty si uplatní až v zdaňovacom období 2019/2020, t. j. napr., ak toto obdobie je od 1. 10. 2019 do 30. 9. 2020.

□ □ □

Vo všeobecnosti a aj podľa **odseku 3**, že ak sa daňovník rozhodne pre odpočítavania daňovej stra-

ty podľa § 24b zákona č. 67/2020 Z. z., bude odpočítavať najskôr najstaršiu vykázanú daňovú stratu (z dôvodu uplynutia lehoty na jej odpočítanie), t. j. daňovú stratu vykázanú a doteraz neodpočítanú za zdaňovacie obdobie 2015, potom za obdobie 2016 až 2018 do výšky vyčísleného základu dane. Daňovník si v nadväznosti na uplatnenie odpočtu daňových strát musí viesť evidenciu akú výšku a z ktorej daňovej straty odpočítal, aby v nasledujúcich zdaňovacích obdobiach vedel uplatniť odpočet zostávajúcej časti neuplatnených daňových strát podľa pravidiel ustanovených v zákone o dani z príjmov.

Opatrenia v oblasti používania registračných pokladníc

Nové opatrenia v období pandémie bolo potrebné upraviť a doplniť o opatrenia v oblasti používania registračných pokladníc v časti termínov pre oznamovacie povinnosti vyplývajúce zo zákona o používaní registračných pokladníc (zákon č. 289/2009 Z. z. v z. n. p.).

Ustanovenie § 24c – Plnenie oznamovacích povinností. Ak lehota na vykonanie oznamovacej povinnosti podnikateľovi uplynie počas obdobia pandémie, napr. 30-dňová lehota na oznámenie zmeny obchodného mena, predajného miesta, ak je odlišné od miesta podnikania alebo sídla, alebo zmeny hlavného predmetu činnosti podľa ŠKEČ, pri ktorej bude pokladnicu e-kasa klient používať uplynie počas vyhlásenia pandémie, posunie sa táto lehota do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom obdobie pandémie skončí. V takýchto prípadoch sa podnikateľovi neuloží pokuta, ak oznamovaciu povinnosť daňovému úradu splní do konca ka-

lendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom skončí obdobie pandémie, t. j. v tejto predĺženej lehote a podá ho na ktoromkoľvek daňovom úrade na predpísanom formulári.

Príklad č. 17:

Podnikateľ v období pandémie zmení miesto odlišné od miesta podnikania, avšak túto zmenu neohlási do 30 dní od jej vykonania.

Ak túto oznamovaciu povinnosť splní podnikateľ do konca kalendárneho mesiaca po skončení pandémie, správca dane pokutu neuloží.

□ □ □

Ustanovenie § 24d – Pokuta uložená na mieste. Ak daňový alebo colný úrad uloží počas obdobia pandémie rozhodnutím pokutu na mieste podľa § 16b ods. 3 a 4 zákona č. 289/2009 Z. z., táto pokuta počas obdobia pandémie nie je splatná do troch dní, ale až do jedného mesiaca od skončenia obdobia pandémie.

Opatrenia v colnej oblasti a pri presadzovaní práv duševného vlastníctva colnými orgánmi

Ustanovenie § 24e – Doručovanie. Toto ustanovenie upravuje doručovanie rozhodnutí vydané podľa osobitného predpisu, ktorým je nariadenie EÚ a Rady (EÚ) č. 608/2013 o presadzovaní práv duševného vlastníctva colnými orgánmi v období pandémie. Tieto sa budú doručovať podľa podmienok poštového podniku v období pandémie rovnako ako je doručovanie upravené v § 5 zákona č. 67/2020 Z. z., t. j. v lehote 32 dní od oznámenia o poštovej zásielke poštovým doručovateľom.

PROBLÉMY Z PRAXE

Príklad č. 18:

Colný úrad uložil podnikateľovi pokutu na mieste dňa 22. 4. 2020, t. j. pred účinnosťou novely zákona č. 67/2020 Z. z.

V rozhodnutí colný úrad uviedol, že pokuta je splatná do troch dní od doručenia tohto rozhodnutia, lehota splatnosti podľa tohto ustanovenia sa posúva do konca mesiaca s nasledujúceho po skončení pandémie.

Ustanovenie § 24f – Odloženie vymáhania nedoplatkov. Za účelom zmiernenia negatívnych dôsledkov na právnické a fyzické osoby sa ustanovuje počas obdobia pandémie odklad vymáhania nedoplatku platieb vymeraných alebo uložených podľa colných predpisov v colnom exekučnom konaní. Právne účinky colného exekučného konania vykonaných počas pandémie do dňa účinnosti tejto novely zákona č. 67/2020 Z. z. zostávajú zachované, sú platné.

Ustanovenie § 24g – Zánik zodpovednosti. Colného deliktu alebo colného priestupku sa dopustí aj ten, kto nedodrží podmienky ustanovené na tovar podľa § 72 ods. 1 písm. e) zákona č. 199/2004 Z. z. Colný zákon a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. Ak sa zistí, že nedodržanie tejto povinnosti bolo spôsobené v dôsledku pandémie, v takýchto prípadoch zaniká zodpovednosť za nedodržanie predmetnej povinnosti.

Ustanovenie § 24h – Zmeškanie lehoty pre splatnosť nákladov v súvislosti s presadzovaním práv duševného vlastníctva colnými orgánmi. Za účelom zmiernenia negatívnych dôsledkov

na právnické a fyzické osoby sa ustanovuje, že zmeškanie lehoty na úhradu nákladov, ktoré colnému úradu vznikli v súvislosti s presadzovaním práv duševného vlastníctva, ktoré nastane počas obdobia pandémie, sa nebude považovať za dôvod zrušenia rozhodnutia, ktorým bola schválená žiadosť o prijatie opatrenia proti porušovaniu práv duševného vlastníctva pri tovare, ktorý sa nachádza na domacom trhu podľa § 4 ods. 10 zákona č. 476/2013 Z. z., ak táto osoba náklady uhradí do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení obdobia pandémie.

Opatrenia v oblasti dane z pridanej hodnoty a spotrebných daní

Ust. § 24i – Osobitná úprava k zverejňovaniu niektorých zoznamov týkajúci sa DPH. Finančné riaditeľstvo na svojom webovom sídle nebude zverejňovať platiteľov dane (§ 52 daňového poriadku) podľa § 78 ods. 1 a 2 a § 78a ods. 1 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v z. n. p. – ďalej len „zákon o DPH“ ani podľa § 69 ods. 15 zákona o DPH, t. j. u ktorých nastali dôvody na zrušenie registrácie podľa § 81 os. 4 písm. b) druhý bod zákona o DPH), a to aj v prípade, ak platiteľ dane nesplní povinnosť ako je nepodanie daňového priznania, kontrolného výkazu alebo opakovaného nezaplatenia DPH (vlastnej daňovej povinnosti) v období pandémie, kedy vznikne dôvod na zrušenie registrácie pre DPH. K zverejneniu týchto platiteľov dane však dôjde, ak si platitelia dane nesplnia uvedené povinnosti do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení pandémie.

Ustanovenie § 24j – Niektoré podmienky vrátenia nadmerného odpočtu. Pri skoršom vrátení

nadmerného odpočtu podľa § 79 ods. 2 písm. c) zákona o DPH sa nebude posudzovať (nebude sa brať do úvahy) podmienka vrátenia nadmerného odpočtu týkajúca sa colných nedoplatkov a nedoplatkov na povinných odvodoch poistného, ak tento nedoplatok cla a poistných odvodov je splatný počas obdobia pandémie. Ak platiteľ dane zaplatí alebo odvedie tieto dlžné sumy do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení obdobia pandémie, je podmienka na skoršie vrátenie nadmerného odpočtu splnená.

Ust. § 24k – Uplatnenie zvýhodnenej sadzby dane. Daňovému subjektu, ktorý uvádza do daňového voľného obehu minerálny olej s požadovaným obsahom biogénnej látky stanoveným zákonom o spotrebnej dani z minerálneho oleja [§ 7 ods. 4 písm. a) zákona č. 98/2004 Z. z. v z. n. p.], sa umožní uplatniť zvýhodnenú sadzbu dane z minerálneho oleja aj v prípade, ak nevie v čase podania daňového priznania, ktoré podáva počas trvania obdobia pandémie, preukázať potvrdením o pôvode biopaliva alebo biokvapaliny, že biogénna látka spĺňa kritériá trvalej udržateľnosti. Pritom sa stanovuje tomuto daňovému subjektu povinnosť preukázať splnenie zákonom stanovených podmienok najneskôr do jedného kalendárneho mesiaca po skončení obdobia pandémie, a to osobitne za každé zdaňovacie obdobie. V prípade, že táto povinnosť nebude splnená v lehote, daňový subjekt bude postihnutý v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o spotrebnej dani z minerálneho oleja za zdaňovacie obdobie, za ktoré túto povinnosť nesplní.

Ust. § 24l – Prítomnosť zamestnanca colného úradu. Ak počas pandémie nie je možné zabezpečiť prítomnosť zamestnanca colného úradu podľa § 9 ods. 17 alebo § 42 ods. 2 zákona č. 530/2011 Z. z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov v z. n. p., je colný úrad povinný zabezpečiť prítomnosť svojho zamestnanca v užívateľskom podniku, ktorý regeneruje lieh, v užívateľskom podniku, ktorý používa lieh na účely oslobodené od dane podľa § 40 ods. 1 písm. a) tohto zákona alebo v daňovom sklade, ktorý prijíma, vydáva, vyrába alebo spracúva lieh. Colný úrad určí náhradný postup výkonu daňového dozoru v prípade, ak by v období pandémie nebol schopný zabezpečiť prítomnosť svojho zamestnanca podľa uvedených ustanovení.

Ust. § 24m – Odňatie povolenia a vyradenie z evidencie. Umožňuje sa správcovi dane, ktorým je colný úrad upustiť v období pandémie od odňatia povolenia, prípadne vyradenia z evidencie na základe objektívnych dôvodov súvisiacich s pandemiou, ak napr. podľa § 15 ods. 9 zákona o spotrebnej dani z alkoholických nápojov (zákona č. 530/2011 Z. z. v z. n. p.) colný úrad odníme povolenie na prevádzkovanie daňového skladu, ak má subjekt problém so zložením zábezpeky na daň, alebo nedoplatky na poistnom podľa osobitných predpisov (§ 170 ods. 21 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v z. n. p.).

Opatrenia v oblasti miestneho poplatku za rozvoj

Ust. § 24n – Lehoty na splnenie oznamovacích povinností. Lehoty na splnenie oznamovacích povinností vyplývajúce zo zákona o miestnom poplatku za rozvoj (zákon č. 447/2015 Z. z. v z. n. p.)

sa považujú podľa **odseku 1** za dodržané a splnené, ak je predmetné oznámenie predložené do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení obdobia pandémie, kedy lehota na splnenie tejto oznamovacej povinnosti (napr. povinnosť oznámiť výmere podlahovej plochy nadzemnej časti realizovanej stavby) začala plynúť počas pandémie alebo neuplynula pred začatím pandémie.

Obciam sa do konca roku 2020 umožňuje (**odsek 2**) na základe rozhodnutia zastupiteľstva použiť príjmy z poplatku za rozvoj na úhradu bežných výdavkov a v uvedenom období nie je potrebné dodržiavať príslušné ustanovenie o použití výnosu z poplatku na kapitálové výdavky ako to ustanovuje zákon o miestnom poplatku za rozvoj. Tento postup sa nebude považovať za porušenie § 11 zákona o miestnom poplatku za rozvoj ako osobitného predpisu.

Opatrenia v oblasti miestnych daní a miestneho poplatku

Ust. § 24o – Lehoty na podanie daňových priznaní na miestne dane. Za účelom obmedziť pohyb ľudí pri vykonávaní úradného styku na obciach sa umožnilo (**odsek 1**) daňovníkom, ktorým vznikla povinnosť podať priznanie povinnosť k dani z nehnuteľnosti, za psa, dani za nevýherné hracie prístroje a dani za predajné automaty alebo čiastkové priznanie k týmto daniam podľa zákona o miestnych daniach a poplatku (zákon č. 582/2004 Z. z. v z. n. p.) v priebehu kalendárneho roku, že môžu túto povinnosť vykonať do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení pandémie, a bude sa považovať za dodržanú v lehote.

Rovnako sa podľa **odseku 2** považuje lehota k oznamovacím po-

vinnostiam k miestnym daniam a poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, ktoré ustanovuje zákon o miestnych daniach a miestnom poplatku, ktoré vzniknú počas obdobia pandémie, za splnenú (napr. vznik a zánik poplatkovej povinnosti, zmeny rozhodujúce pre vyrubenie poplatku, zmeny pre vznik a zánik daňovej povinnosti k dani za užívanie verejného priestranstva a pod.), ak daňovník podá toto oznámenie do konca kalendárneho mesiaca po skončení pandémie.

Opatrenia v oblasti rozpočtových pravidiel (po novele)

Ust. § 32 upravuje postup vlády SR na zabezpečenie rozpočtového hospodárenia v súvislosti s pandemiou na rok 2020 prevzatím úveru nad rámci ustanovený podľa § 4 zákona č. 468/2019 Z. z. o štátnom rozpočte pre rok 2020, ktorý sa **dopĺňa o odsek 2**.

Podľa nového odseku 2 sa ustanovuje, že do limitov podľa osobitných predpisov, ktorú upravuje § 4 ods. 3 zákona č. 386/2002 Z. z. o štátnom dlhu a štátnych zárukách v z. n. p. a § 4 ods. 1 zákona č. 468/2019 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2020 sa nezapočítava v roku 2020 objem zdrojov krytia záväzkov v roku 2020 najviac do výšky 10 mil. € získaných z emisie štátnych cenných papierov realizovaných od začatia pandémie do konca tretieho kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení pandémie, ale najneskôr do 31. 12. 2020. Túto úpravu si vyžiadala skutočnosť, kedy sa predpokladá s určitosťou, že z dôvodu mimoriadnych a neplánovaných zvýšených výdavkov a znížených príjmov štátneho rozpočtu nebude možné dodržať podľa zákona č. 386/2002 Z. z. o štátnom dlhu

PROBLÉMY Z PRAXE

a štátnych zárukách limit výdavkov vo výške 6,3 mld. €.

Opatrenia v oblasti vnútorného auditu, vládneho auditu a finančnej kontroly

Opatrenie sa vzťahuje na dočasnú úpravu odborného vzdelávania vymenovaných vnútorných audítorov a vládnych audítorov, ktorí majú povinnosť odborného vzdelávania podľa osobitného predpisu.

Ust. § 36a – Absolvovanie odborného vzdelávania vnútorných audítorov a vládnych audítorov.

Absolvovanie odborného vzdelávania za kalendárny rok 2020 sa považuje za splnené, ak vnútorný audítor a vládny audítor absolvoval odborné vzdelanie pred začatím pandémie a po skončení pandémie menej hodín ako ustanovuje § 14 ods. 5 zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite v z. n. p. ministerstvo financií preto vzhľadom na skutočnosť, že v období pandémie nie je možné organizovať odborné vzdelávanie týchto osôb, zohľadňuje túto skutočnosť a uznáva ako splnenie podmienky absolvovania odborného vzdelávania aj nižší počet absolvovaných hodín odborného vzdelávania vnútorného audítora a vládneho audítora, ktorý získal v období pred začatím pandémie a v období po skončení pandémie počas kalendárneho roka 2020. Uvedené platí, ak počet takto absolvovaných hodín nedosiahne minimálny požadovaný rozsah, t. j. 20 hodín za kalendárny rok, avšak viac ako 0 hodín za kalendárny rok.

Ust. § 36b – Vykonávanie administratívnej finančnej kontroly bez podpisov zamestnancov.

V období pandémie je značne sťažené plnenie povinnosti zamestnancov, ktorí vykonávali admi-

nistratívnu finančnú kontrolu podľa zákona o finančnej kontrole, a to podpísať návrh čiastkovej správy alebo správy, ako aj podpísať čiastkovú správu alebo správu z vykonanej finančnej kontroly. Uvedené je spôsobené najmä plošným uplatňovaním režimu práce z domu tzv. „home office“ orgánmi verejnej správy z dôvodu zamedzenia šírenia pandémie a je technicky náročné získať vlastnoručné podpisy zamestnancov, ktorí vykonali finančnú kontrolu. So súhlasom ministerstva financií z dôvodov osobitného zreteľa, ktorým je aj pandémie, je podpis zamestnancov, ktorí vykonali finančnú kontrolu nahradený podpisom štatutára alebo ním určeného vedúceho zamestnanca.

Opatrenia v oblasti majetku verejnej správy

Týmto opatrením sa upravuje postup pri pohľadávkach štátu voči dlžníkovi v prípade, že dlžník je v omeškaní s úhradou splátky pohľadávky voči štátu, aby sa predišlo plneniu podľa § 7 ods. 2 písm. c) zákona č. 374/2014 Z. z. o pohľadávkach štátu v z. n. p. podľa ktorého, ak je dlžník v omeškaní so splátkou pohľadávky voči štátu, je povinný zaplatiť celý dlh naraz, stáva sa splatným celý dlh, nielen neuhradená splátka, ktorá nebola uhradená vo výške a v lehote podľa dohody medzi dlžníkom a správcom pohľadávky štátu. Upravujú sa tiež podmienky nakladania s hnutelným majetkom štátu, ktorý je potrebný na zamedzenie šírenia pandémie a zmiernenie následkov pandémie a na poskytovanie zdravotnej starostlivosti podľa § 8 až 13 zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v z. n. p.

Podľa § 36c – Uzavretie novej dohody s dlžníkom o splátkach po-

hľadávky voči štátu sa tieto pomerne prísne podmienky podľa zákona o pohľadávkach štátu za neplatenia splátok pohľadávky voči štátu v lehote a vo výške sa týmto opatrením z dôvodu pandémie, zmiernujú.

Správca pohľadávky štátu (**odsek 1 a 2**) má práva uzavrieť novú dohodu o splátkach k tej istej pohľadávke štátu, ak sú splnené tieto podmienky:

- Dlžník počas pandémie neuhradil splátku pohľadávky štátu dohodnutú v dohode o splátkach z dôvodov negatívnych následkov pandémie.
- Nová dohoda o splátkach musí byť s dlžníkom uzatvorená počas pandémie; aby sa splnil účel novej dohody o splátkach, v tejto lehote by dohoda mala aj nadobudnúť účinnosť.
- Nová dohoda o splátkach musí spĺňať všetky podmienky zákona o pohľadávkach štátu, vrátane záväzku dlžníka zaplatiť celý dlh naraz, ak nezaplatí niektorú splátku riadne a včas.
- Nová dohoda o splátkach musí obsahovať záväzok dlžníka, že najneskôr do konca tretieho kalendárneho mesiaca po skončení mesiaca, v ktorom bolo ukončené obdobie pandémie, začne uhrádzať splátky pohľadávky štátu podľa podmienok dohodnutých v tejto dohode o splátkach.
- Dlžník a správca pohľadávky štátu sa dohodnú na takých podmienkach splátok (hlavne na výške a na termínoch splátok), aby nezaniklo právo štátu na vymáhanie pohľadávky štátu podľa osobitných predpisov (napr. § 71 ods. 3 správneho poriadku).

Podľa **odseku 3** sa umožňuje správcovi majetku štátu pri nakladaní s hnutelným majetkom

PROBLÉMY Z PRAXE

štátu (prevod správy majetku štátu, prevod vlastníctva majetku štátu, nájom alebo výpožička) určeným na boj s pandémiou tak, aby nebolo potrebné vykonať ponukové konanie, osobitné ponukové konanie, elektronickú aukciu alebo ponuku na nájom podľa zákona o správe majetku štátu, **ak sú splnené tieto podmienky:**

- Ide o nakladanie s hnutelným majetkom štátu počas pandémie.
- Zmluva, ktorou správca majetku štátu prevádza správu alebo vlastníctvo tohto hnutelného majetku štátu, resp. dáva tento majetok štátu do užívania inej osobe, musí byť uzatvorená počas pandémie; aby sa splnil účel tejto zmluvy, v tejto lehote by mala aj nadobudnúť účinnosť.
- Hnutelný majetok štátu je určený na zabránenie šírenia pandémie, na zmiernenie negatívnych následkov pandémie ale-

bo na poskytovanie zdravotnej starostlivosti.

- Aj pri tejto mimoriadnej situácii musí správca majetku štátu pri nakladaní s majetkom štátu konať so zreteľom na verejný záujem a postupovať účelne a hospodárne.

Ak všetky tieto skutočnosti nebúď súčasne splnené, je správca majetku štátu povinný pri nakladaní s majetkom štátu postupovať podľa zákona o správe majetku štátu. Z dôvodu čo najrýchlejšieho odovzdania hnutelného majetku štátu sa počas obdobia pandémie na platnosť zmlúv, ktorých predmetom je nakladanie s takýmto hnutelným majetkom štátu (zmluva o prevode správy, darovacia zmluva, kúpna zmluva, nájomná zmluva), nebude vyžadovať súhlas podľa zákona o správe majetku štátu. Taktiež nebude potrebné rozhodnúť o prebytočnosti alebo dočasnej prebytočnosti prevádzaného majetku štátu. Písom-

ná forma zmlúv však musí byť naďalej zachovaná podľa zákona o správe majetku štátu.

Informácia o ďalšej v poradí tretej novele zákona č. 67/2020 Z. z.

Za účelom rozšírenia finančných opatrení na zmiernenie následkov pandémie, dňa 30. 4. 2020 schválila vláda SR návrh v poradí tretej novely zákona č. 67/2020 Z. z. Ide o návrh opatrení formou finančnej pomoci (schémy štátnej pomoci) na zabezpečenie likvidity malých, stredných a veľkých podnikov v podobe záruk a úverov poskytovaných prostredníctvom úverových inštitúcií za účelom zabezpečenia prístupu podnikateľov k likvidite.

Komentár k návrhu tretej novely zákona č. 67/2020 Z. z. bude spracovaný po jeho vyhlásení v Zbierke zákonov; právne predpisy nadobúdajú účinnosť dňom ich vyhlásenia v Zbierke zákonov.

Ing. Božena Jurčíková

Finančná podpora FO, SZČO a jednoosobových s. r. o., ktoré v čase pandémie zostali bez príjmu

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR v čase vyhlásenej mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu a odstránením ich následkov schváleného vládou SR uznesením č. 178 zo dňa 31. marca 2020 poskytuje finančné príspevky, ktoré sú kategorizované podľa dôvodu, potreby pomoci a vytvára kategórie príspevkov a príjemcov týchto pomoci. Prostredníctvom oficiálnych stránok pomahameludom.sk a neprepustaj.sk možno získať aktuálne informácie, ako požiadať o konkrétny príspevok zaradený do kategórie „Prvá pomoc

na udržanie zamestnanosti“ v čase vyhlásenej mimoriadnej situácie (či núdzového stavu, zatiaľ naštastie iba pri niektorých segmentoch, príp. výnimočného stavu) v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19 a aj potrebné formuláre. V súčasnosti (v čase prípravy článku – 5. mája 2020) sú na stránke zverejnené formuláre potrebné na požiadanie o príslušnú podporu z balíka „Prvá pomoc zamestnancom, podnikateľom a živnostníkom“.

Poskytované podpory (finančné príspevky v rámci projektu „PRVÁ POMOC“ financované-

ho z prostriedkov Operačného programu Ľudské zdroje a dotácia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR):

- Príspevok na náhradu mzdy zamestnanca – poskytovaný zamestnávateľom (vrátane SZČO, ktoré sú zamestnávateľmi), ktorí museli svoje prevádzky zatvoriť na základe rozhodnutia Úradu verejného zdravotníctva SR.
- Paušálny príspevok na náhradu straty príjmu zo samostatnej zárobkovej činnosti – poskytovaný SZČO, ktoré museli svoje prevádzky zatvoriť na základe rozhodnutia Úradu ve-

PROBLÉMY Z PRAXE

rejného zdravotníctva SR alebo im poklesli tržby o najmenej 20 % (resp. 10 % v marci).

- Príspevok na mzdu zamestnanca – poskytovaný zamestnávateľom (vrátane SZČO, ktoré sú zamestnávateľmi), ktorí udržia pracovné miesta aj v prípade prerušenia alebo obmedzenia svojej činnosti počas vyhlásenej mimoriadnej situácie.
- Príspevok na náhradu straty príjmu zo zárobkovej činnosti – poskytovaný SZČO a jednoosobovým s. r. o., ktoré od 13. marca 2020 nemajú žiaden iný príjem.
- Dotácia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR na podporu humanitárnej pomoci pre fyzickú osobu poskytovanú – poskytovaná občanom, ktorí sa počas pandémie koronavírusu ocitli v krízovej situácii bez príjmu.

V tomto článku sa sústredíme na uvedené posledné dve možné finančné podpory pre fyzické osoby a zhrnieme si kategórie fyzických osôb, ktoré majú na tieto podpory nárok.

Príspevok na náhradu straty príjmu zo zárobkovej činnosti

Najskôr sa sústredíme na základné informácie kto a ako môže požiadať o finančnú pomoc (**príspevok na náhradu straty príjmu**) v prípade niektorých podnikateľov SZČO a jednoosobových s. r. o., o ktorú je možné v súčasnosti (5. mája 2020) žiadať. Podnikatelia, ktorí sú oprávnení žiadať o príspevok na náhradu straty príjmu, majú nárok na paušálny príspevok na náhradu straty príjmu zo zárobkovej činnosti v paušálnej sume **105,00 €** za mesiac marec 2020 a za mesiace

apríl a máj 2020 v sume **210,00 €**, resp. v zodpovedajúcej výške aj ďalšie mesiace až do konca mesiaca, v ktorom bude rozhodnutie Úradu verejného zdravotníctva SR o uzatvorení prevádzok zrušené.

Oprávnenými žiadateľmi pre príspevok na náhradu straty príjmu sú:

- SZČO, ktorá prerušila alebo obmedzila vykonávanie (prevádzkovanie) svojej činnosti a nepozastavila alebo nezrušila oprávnenie na jej vykonávanie (prevádzkovanie) v živnostenskom registri a ktorej nevznikla povinnosť nemocenského a dôchodkového poistenia a pritom nečerpá tzv. odvodové prázdniny, a zároveň od 13. marca 2020 nemá žiaden iný príjem z podnikateľskej, nepodnikateľskej a závislej činnosti.
- Fyzická osoba, ktorá je jediným spoločníkom s. r. o., zároveň je jej konateľom a nie je jej zamestnancom (tzv. jednoosobová s. r. o.), a zároveň od 13. marca 2020 nemá žiaden iný príjem z podnikateľskej, nepodnikateľskej a závislej činnosti.

O príspevok na náhradu straty príjmu zo zárobkovej činnosti môže požiadať SZČO, ktorej nevznikla povinnosť nemocenského a dôchodkového poistenia v zmysle zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v z. n. p. a ktorá nečerpá tzv. odvodové prázdniny, a zároveň od 13. marca 2020 nemá žiaden iný príjem. Za príjem sa na tento účel považuje aj: starobný dôchodok, predčasný starobný dôchodok, invalidný dôchodok, čiastočný invalidný dôchodok, výsluhový dôchodok. Za príjem sa na tento účel nepovažuje napr. materské, rodičovský príspevok, finančný prí-

spevok vyplatený úradom práce za mentoring/tútoring, vdovecký dôchodok, vdovský dôchodok, sirotsky dôchodok, príspevok poskytnutý v rámci tohto opatrenia za prechádzajúci mesiac a pod. Žiadateľom o príspevok môže byť len **SZČO, ktorá začala prevádzkovať svoju činnosť najneskôr k 1. februáru 2020.** Za SZČO pre určenie nároku na túto finančnú pomoc sa považuje fyzická osoba, ktorá:

- prevádzkuje živnosť podľa zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v z. n. p.,
- vykonáva činnosť podľa osobitných predpisov (napr. zákon č. 78/1992 Zb. o daňových poradcov a Slovenskej komore daňových poradcov, zákon č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok), zákon č. 586/2003 Z. z. o advokácii, zákon č. 540/2007 Z. z. o audítoroch, audite a dohľade nad výkonom auditu, zákon č. 185/2015 Z. z. autorský zákon, zákon č. 103/2014 Z. z. o divadelnej činnosti a hudobnej činnosti, zákon č. 40/2015 Z. z. o audiovizii a pod.), vykonáva slobodné povolania, ktoré nie sú upravené osobitnými predpismi, a nie sú ani podnikaním podľa § 2 Obchodného zákonníka, sú slobodným povoláním, t. j. sú činnosťou, na ktorej vykonávanie zákon nevyžaduje žiadne oprávnenie (napr. herec, choreograf, tanečník, hudobník, novinár, sochár, atď., ktorí pri vykonávaní svojej činnosti nie sú v pracovnom pomere, ani v obdobnom pracovnom vzťahu),
- vykonáva poľnohospodársku výrobu vrátane hospodárenia v lesoch a na vodných plochách podľa zákona č. 105/1990 Zb. o súkromnom podnikaní občanov.

O príspevok na náhradu straty príjmu zo zárobkovej činnosti môže požiadať aj SZČO – jednoosobová s. r. o., ktorá od 13. marca 2020 nemá žiaden iný príjem (za príjem sa na tento účel považuje aj starobný dôchodok, predčasný starobný dôchodok, invalidný dôchodok, čiastočný invalidný dôchodok, výsluhový dôchodok, za príjem sa na tento účel nepovažuje napr. materské, rodičovský príspevok, finančný príspevok vyplatený úradom práce za mentoring/tútoring, vdovecký dôchodok, vdovský dôchodok, sirotský dôchodok, príspevok poskytnutý v rámci tohto opatrenia za prechádzajúci mesiac a pod.) a zároveň spĺňa tieto podmienky:

- je jediným spoločníkom v spoločnosti s ručením obmedzeným (tzv. jednoosobová s. r. o.), ktorej za posledné ukončené účtovné obdobie, ktoré skončilo najneskôr 31. decembra 2019 (v prípade, že jej existencia je dlhšia ako jeden kalendárny rok k 31. decembru 2019), **zisk po zdanení nepresiahol sumu 9 600,00 €** (t. j. maximálne dosiahol sumu 9 599,99 €) a zároveň jej **kumulatívny obrat bol minimálne 2 400,00 €**; v prípade jednoosobovej s. r. o., ktorá začala prevádzkovať činnosť v priebehu roka 2019, **zisk po zdanení za počet kalendárnych mesiacov vykonávania činnosti nepresiahol hodnotu 9 600,00 € / 12 (t. j. 800,00 €) krát počet mesiacov existencie a zároveň jej kumulatívny obrat bol minimálne 2 400,00 € / 12 (t. j. 200,00 €) krát počet kalendárnych mesiacov vykonávania činnosti do konca roka 2019**,
- je konateľom v tejto spoločnosti s ručením obmedzeným a nie je zároveň jej zamestnancom,
- nie je spoločníkom v inej s. r. o.

- na účely opatrenia č. 4 sa za tzv. jednoosobovú s. r. o. považuje len taká s. r. o., ktorá nemá žiadnych zamestnancov.

Žiadateľ musí spĺňať podmienky, ku ktorým musí potvrdiť **vyhlásenie** oprávneného žiadateľa v žiadosti č. 7A, ktoré sa vzťahuje na kategóriu **SZČO**. Konkrétne potvrdzuje, že:

- od 13. marca 2020 nemá žiaden iný príjem (z podnikateľskej, nepodnikateľskej a závislej činnosti),
- nie je poberateľom starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku, invalidného dôchodku, čiastočného invalidného dôchodku alebo výsluhového dôchodku,
- nebol k 31. decembru 2019 podnikom v ťažkostiach,
- spĺňa podmienky v zmysle § 70 ods. 7 zákona o službách zamestnanosti, a to tým, že:
 - má splnené daňové povinnosti podľa zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v z. n. p.,
 - má splnené povinnosti odvodu preddavku na poistné na verejné zdravotné poistenie, poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie,
 - neporušil zákaz nelegálneho zamestnávania v období dvoch rokov pred podaním žiadosti o príspevok,
 - nemá voči úradu splatné finančné záväzky,
 - nie je v konkurze, likvidácii, nútenej správe alebo nemá určený splátkový kalendár podľa osobitného predpisu,
 - nemá evidované neuspokojené nároky svojich zamestnancov vyplývajúce z pracovného pomeru,
 - nemá právoplatne uložený trest zákazu prijímať dotácie alebo subvencie alebo trest

zákazu prijímať pomoc a podporu poskytovanú z fondov Európskej únie, ak ide o právnickú osobu,

- nie je voči nemu nárokované vrátenie pomoci na základe predchádzajúceho rozhodnutia Komisie, ktorým bola poskytnutá pomoc označená za nezákonnú a nezlučiteľnú s vnútorným trhom,
- je subjekt, ktorý vznikol a začal prevádzkovať svoju činnosť najneskôr k 1. februáru 2020,
- mu nevznikla povinnosť nemocenského a dôchodkového poistenia v zmysle zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v z. n. p. alebo ktorá nečerpá tzv. odvodové prázdniny.

V žiadosti č. 7B, **SZČO, ktorá je jediným spoločníkom v spoločnosti s ručením obmedzeným a zároveň jej konateľom** (nie jej zamestnancom) – žiadateľ potvrdzuje vyhlásenie oprávneného žiadateľa, že:

- je jediným spoločníkom v spoločnosti s ručením obmedzeným (tzv. jednoosobová s. r. o.), ktorej zisk po zdanení za posledné ukončené účtovné obdobie, ktoré skončilo najneskôr 31. 12. 2019, nepresiahol 9 600 € a zároveň jej kumulatívny obrat bol minimálne 2 400 €; v prípade jednoosobovej s. r. o., ktorá začala prevádzkovať činnosť v priebehu roka 2019, zisk po zdanení za počet kalendárnych mesiacov vykonávania činnosti nepresiahol hodnotu 9 600 € / 12 x počet mesiacov existencie a zároveň jej kumulatívny obrat bol minimálne 2 400 € / 12 x počet kalendárnych mesiacov vykonávania činnosti do konca roka 2019,
- je konateľom v tejto spoločnosti s ručením obmedzeným a nie je zároveň jej zamestnancom,

PROBLÉMY Z PRAXE

- nie je spoločníkom v inej s. r. o.,
- od 13. marca 2020 nemá žiaden iný príjem (z podnikateľskej, nepodnikateľskej a závislej činnosti),
- nie je poberateľom starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku, invalidného dôchodku, čiastočného invalidného dôchodku alebo výsluhového dôchodku,
- nebol k 31. decembru 2019 podnikom v ťažkostiach,
- spĺňa podmienky v zmysle § 70 ods. 7 zákona o službách zamestnanosti, a to tým, že:
 - má splnené daňové povinnosti podľa zákona o dani z príjmov,
 - má splnené povinnosti odvodu preddavku na poistné na verejné zdravotné poistenie, poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie,
 - neporušil zákaz nelegálneho zamestnávania v období dvoch rokov pred podaním žiadosti o príspevok,
 - nemá voči úradu splatné finančné záväzky,
 - nie je v konkurze, likvidácii, nútenej správe alebo nemá určený splátkový kalendár podľa osobitného predpisu,
 - nemá evidované neuspokojené nároky svojich zamestnancov vyplývajúce z pracovného pomeru,
 - nemá právoplatne uložený trest zákazu prijímať dotácie alebo subvencie alebo trest zákazu prijímať pomoc a podporu poskytovanú z fondov Európskej únie, ak ide o právnickú osobu,
- nie je voči nemu nárokovateľné vrátenie pomoci na základe predchádzajúceho rozhodnutia Komisie, ktorým bola poskytnutá pomoc označená

za nezákonnú a nezlučiteľnú s vnútorným trhom.

Od 25. apríla 2020 môže SZČO o príspevok požiadať aj vtedy, ak má povolený splátkový kalendár pre zaplatenie dlžných súm dane, poistných odvodov do Sociálnej poisťovne alebo zdravotnej poisťovne alebo finančných záväzkov voči úradu práce alebo nemá za mesiac február 2020 splnené daňové povinnosti, povinnosti odvodu na poistné na verejné zdravotné poistenie alebo na sociálne poistenie alebo uhradené splatné finančné záväzky voči úradu práce. Podľa informácií uvedených v zverejnených „Pomôckach k vyplňaniu žiadosti A a žiadosti B pre priznanie príspevku“ sa pre čestné vyhlásenie, ktoré žiadateľ v žiadosti podpisuje, považuje za február 2020 za splnený bod 4 písm. a), b) a d) u SZČO a bod 7 písm. a), b) a d) u SZČO – jednoosobovej s. r. o. aj v prípadoch, keď:

- správca dane povolil odklad platenia dane, platenie dane v splátkach alebo platenie daňového nedoplatku v splátkach,
- Sociálna poisťovňa žiadateľovi povolila splátky dlžných súm poistného alebo zdravotná poisťovňa žiadateľovi povolila splátky dlžných súm preddavku na poistné alebo nedoplatku z ročného zúčtovania poistného,
- úrad práce žiadateľovi určil splátky dlžných súm splatných finančných záväzkov.

Všetky skutočnosti, ktoré žiadateľ čestne vyhlásil vo svojej žiadosti, môžu byť predmetom následných kontrol. Potvrdením správnosti a pravdivosti údajov uvedených v žiadosti musí si byť žiadateľ vedomý právnych dôsledkov nepravdivého vyhlásenia o sku-

točnosti uvedených v predchádzajúcich odsekoch, vrátane prípadných trestnoprávnych dôsledkov (§ 221 – Podvod, § 225 – Subvenčný podvod, § 261 – Poškodzovanie finančných záujmov Európskych spoločenstiev Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. v z. n. p.).

Podávanie žiadosti o príspevok na náhradu straty príjmu zo zárobkovej činnosti a následný proces jej spracovania

Žiadateľ predkladá žiadosť na miestne príslušný úrad práce, v ktorého územnom obvode prevádzkuje/prevádzkoval alebo vykonáva/vykonával samostatnú zárobkovú činnosť elektronickou formou (vo výnimočných prípadoch je možné žiadosť predložiť aj poštou alebo osobne na adresu miestne príslušného úradu práce) po vyplnení žiadostí 7A alebo 7B, podľa toho, do ktorej kategórie oprávnených žiadateľov patria, prostredníctvom portálu www.slovensko.sk prostredníctvom elektronickej služby Všeobecná agenda, prostredníctvom elektronickej schránky žiadateľa na adresu úradu práce, v ktorého územnom obvode SZČO prevádzkuje/prevádzkovala alebo vykonáva/vykonávala samostatnú zárobkovú činnosť, alebo prostredníctvom elektronickej pošty (e-mailom) na adresu úradu práce, v ktorého územnom obvode žiadateľ prevádzkuje/prevádzkoval alebo vykonáva/vykonával samostatnú zárobkovú činnosť. Formuláre **Žiadosť o poskytnutie finančného príspevku** (žiadosť_opatrenie_č.4) A aj B, na ich elektronické vyplnenie v súbore MS Excel, sú dostupné na stránke www.pomahameludom.sk. Elektronicky vyplnená žiadosť sa emailom posiela na adresu

PROBLÉMY Z PRAXE

@upsvr.gov.sk, ktorú si žiadateľ vygeneruje podľa miestnej príslušnosti tiež na stránke www.pomahameludom.sk. Do predmetu emailu sa uvádza „*Opatrenie č. 4 – názov žiadateľa – IČO žiadateľa*“. Zamestnanec úradu práce vykoná kontrolu formálnej správnosti žiadosti (overí, či je žiadosť kompletná). V prípade, že je žiadosť neúplná, vyzve **bezodkladne úrad práce** žiadateľa o doplnenie chýbajúcej informácie alebo dokumentácie. Lehota na doplnenie chýbajúcich informácií je **5 pracovných dní** od doručenia výzvy na doplnenie. Príspevok sa poskytuje žiadateľovi bezodkladne na základe **Dohody o poskytnutí finančného príspevku** a poskytuje ho miestne príslušný úrad práce, v ktorého územnom obvode žiadateľ prevádzkuje/prevádzkoval alebo vykonáva/vykonával samostatnú zárobkovú činnosť/činnosť. Žiadateľovi následne úrad práce zasiela informáciu o výške poskytnutého príspevku prostredníctvom *Oznámenia o poskytnutí príspevku*.

Žiadateľ predkladá len jednu žiadosť za opatrenie č. 4. Žiadosť za mesiac marec 2020 bolo potrebné predložiť do 15. mája 2020 žiadateľom, ktorý nemá príjem od 13. marca 2020. Žiadateľ predkladá žiadosť za mesiac apríl alebo máj do konca kalendárneho mesiaca, ktorý nasleduje po kalendárnom mesiaci, za ktorý žiadateľ žiada o poskytnutie príspevku. Ak žiadateľ nemá príjem až od 1. apríla 2020, je potrebné predložiť žiadosť do 31. mája 2020. Ak žiadateľ nemá príjem až od 1. mája 2020, je potrebné predložiť žiadosť do 30. júna 2020. Príspevok sa poskytuje za každý mesiac, v ktorom sú splnené podmienky nároku podľa opatrenia č. 4.

Dotácia na podporu humanitárnej pomoci pre fyzickú osobu

Ide o tzv. „SOS dotáciu“ poskytovanú Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR na základe § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 103/2020 Z. z. o niektorých opatreniach v oblasti dotácií v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19.

Na tento finančný príspevok majú nárok fyzické osoby, ktoré nespádajú do kategórií na priznanie predchádzajúcich typov príspevkov. Oprávnenou osobou na priznanie príspevku je osoba, ktorá z dôvodu krízovej situácie nevykonáva činnosť, z ktorej má bežne príjem, avšak túto činnosť vykonávala pred dňom vyhlásenia krízovej situácie 12. marca 2020. Dotácia sa poskytuje v sume **210,00 €** mesačne pre jedného žiadateľa a za mesiac marec ide o polovičnú sumu **105,00 €**.

Oprávnený žiadateľ je fyzická osoba, ktorá z dôvodu krízovej situácie nevykonáva činnosť, ktorá zakladá nárok na príjem zo závislej činnosti, z podnikania alebo z inej samostatnej zárobkovej činnosti, túto činnosť vykonávala pred dňom vyhlásenia krízovej situácie (12. 3. 2020) a nemá príjem, ktorý je predmetom dane z príjmov fyzickej osoby. Žiadateľ o dotáciu nemôže byť poberateľom žiadnej pomoci zo systémov sociálneho poistenia, štátnej sociálnej podpory alebo sociálnej pomoci (t. j. sú vylúčení poberatelia starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku,

invalidného dôchodku, nemocenskej dávky, dávky v nezamestnanosti, výsluhového dôchodku, invalidného výsluhového dôchodku, dávky nemocenského zabezpečenia alebo obdobnej dávky zo zahraničia, príjemcovia pomoci v hmotnej núdzi, poberatelia rodičovského príspevku alebo príspevku na opatrovanie). Žiadateľ o dotáciu nemôže byť zároveň žiadateľom o poskytnutie finančného príspevku v rámci projektu „PRVÁ POMOC“ financovaného z prostriedkov Operačného programu Ľudské zdroje, ktorý je vyhlásený a realizovaný Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny.

Podmienkou na poskytnutie dotácie je predloženie *Žiadosti o poskytnutie dotácie na podporu humanitárnej pomoci pre fyzickú osobu* podľa § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorá je zverejnená na stránke <https://www.pomahameludom.sk/>.

V žiadosti žiadateľ potvrdzuje aj vyhlásenie, že:

- je fyzickou osobou, ktorá z dôvodu krízovej situácie nevykonáva činnosť, ktorá zakladá nárok na príjem zo závislej činnosti, z podnikania alebo z inej samostatnej zárobkovej činnosti, túto činnosť vykonávala pred dňom vyhlásenia krízovej situácie a nemá príjem podliehajúci dani z príjmov fyzickej osoby;
- nie je poberateľom starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku, invalidného dôchodku, nemocenskej dávky, dávky v nezamestnanosti, výsluhového dôchodku, invalidného výsluhového dôchodku, dávky nemocenského zabezpečenia alebo obdobnej dávky zo zahraničia;

PROBLÉMY Z PRAXE

- nie je príjemcom pomoci v hmotnej núdzi, poberateľom rodičovského príspevku alebo poberateľom príspevku na opatrovanie;
- nie je žiadateľom o poskytnutie finančného príspevku v rámci projektu na podporu udržania pracovných miest vrátane pracovných miest, na ktorých sa vykonáva alebo prevádzkuje samostatná zárobková činnosť, a na podporu udržania zamestnancov v zamestnaní v súvislosti s vyhlásením mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu krízovej situácie a odstránením ich následkov;
- spĺňa podmienky v zmysle § 8a ods. 4 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p., a to tým, že:
 - má vysporiadané finančné vzťahy so štátnym rozpočtom;
 - nie je voči nemu vedený výkon rozhodnutia.

Skutočnosti, ktoré žiadateľ čestne vyhlási a potvrdí svojim podpisom v žiadosti o poskytnutí dotácie, **môžu byť predmetom následných kontrol.** Potvrdením správnosti a pravdivosti údajov uvedených v žiadosti je si žiadateľ vedomý právnych dôsledkov nepravdivého vyhlásenia o skutočnostiach uvedených v predchádzajúcich odsekoch, vrátane prípadných trestnoprávných dôsledkov (§ 221 – Podvod, § 225 – Subvenčný podvod, zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon). Svojím podpisom žiadateľ potvrdzuje, že bol poučený o ochrane osobných údajov a dáva súhlas so spracovaním údajov uvedených v žiadosti v súlade s účelom, na ktorý boli poskytnuté. Žiadateľ tiež podpisom potvrdzuje, že

bol poučený o spôsobe oznámenia schválenia, resp. neschválenia dotácie (na webovom sídle ministerstva), ako i s tým, že akékoľvek nové skutočnosti, ktoré s jeho žiadosťou súvisia a majú vplyv na vyplácanie dotácie, je povinný oznámiť ministerstvu do konca kalendárneho mesiaca, v ktorom zmena nastala.

Podanie žiadosti

Žiadosť sa posiela poštou na adresu Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (výnimočne osobne do podateľne ministerstva), odbor rozpočtu a financovania (Špitálska 4,6,8, 816 43 Bratislava). Zamestnanec ministerstva vykoná kontrolu formálnej správnosti žiadosti (overí, či je žiadosť kompletná v súlade s podmienkami tohto oznámenia). V prípade, že bude žiadosť neúplná, vyzve bezodkladne žiadateľa o doplnenie chýbajúcich údajov. Lehota na doplnenie chýbajúcich dokumentov je 5 pracovných dní od doručenia výzvy na doplnenie.

Schválenie, resp. neschválenie dotácie sa žiadateľovi neoznamuje, táto informácia bude uvedená v zozname zverejnenom ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny na jeho webovom sídle (<https://www.employment.gov.sk/sk/ministerstvo/poskytovanie-dotacii/archiv/2020/schvalene-dotacie-2020.html>). Dotácia sa poskytuje žiadateľovi bezodkladne po jej schválení. Poskytnutie dotácie bude uhradené na účet, ktorý žiadateľ v tvare IBAN uvedie v žiadosti.

Dotácia sa poskytuje za každý mesiac, v ktorom sú splnené podmienky, a to aj vtedy, ak sú tieto podmienky splnené len za časť mesiaca, najmenej však 15 ka-

lendárnych dní (v mesiaci marec 10 kalendárnych dní).

Žiadosť za mesiac marec 2020 (ak boli splnené podmienky na poskytnutie dotácie od 12. marca 2020, resp. neskôr, ale plnenie podmienok trvalo minimálne 10 kalendárnych dní) a apríl (ak podmienky boli splnené od 1. apríla 2020, resp. neskôr, ale minimálne 15 kalendárnych dní) je potrebné predložiť do 15. mája 2020. V prípade, že žiadateľ neoznámí ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny SR do 20. mája 2020 zmenu skutočností, t. j. že opäťovne vykonáva činnosť s nárokom na príjem, ministerstvo má za to, že nárok na dotáciu trvá aj za mesiac máj a dotáciu vyplatí do 15. dňa nasledujúceho mesiaca.

Aktualizácia informácií k 25. máju 2020

K 25. máju 2020 došlo k výraznejšiemu uvoľňovaniu reštriktívnych protiepidemiologických opatrení v Slovenskej republike a viaceré prevádzky mohli otvoriť a pokračovať v podnikateľskej činnosti, aj keď s hygienickými a organizačnými opatreniami a obmedzeniami v súlade s rozhodnutiami vlády SR. V prípadoch, kedy bola žiadosť o väčšinu možných príspevkov (opatrenia 1-3) podaná za mesiac marec – zamestnávateľia a SZČO, ktorí v apríli žiadajú o pomoc v rámci toho istého opatrenia ako za marec, sú povinní zaslať príslušnému úradu práce už iba vyplnený výkaz. Žiadosti o nové podpory a výkazy za apríl môžu byť zasielané najneskôr do 31. mája 2020, za máj do 31. júna 2020, ak to je relevantné. V opatrení č. 4 (pre vybrané skupiny SZČO, ktoré v čase vyhlásenia mimoriadnej situácie nemajú žiaden iný príjem),

ktoré sme v článku analyzovali, sa výkaz nepredkladá. Žiadosť za mesiac marec 2020 bolo potrebné predložiť do 15. mája 2020. Žiadateľ, ktorý predkladá žiadosť za mesiac apríl alebo máj, predkladá žiadosť do konca kalendárneho mesiaca, ktorý nasleduje po kalendárnom mesiaci, za ktorý žiadateľ žiada o poskytnutie príspevku, t. j. do konca mája a júna.

Rovnako sa výkaz nepredkladá v prípade podpory (SOS dotácie) pre občanov, ktorí sa počas pandémie Covid-19 ocitli v krízovej situácii bez príjmu, ktorú sme v príspevku tiež analyzovali.

Ak situácia zakladajúca nárok na túto podporu pokračuje, teda v prípade, že žiadateľ neoznami ministerstvu do 20. mája 2020 zmenu skutočností, t. j. že opätovne vykonáva činnosť s nárokom na príjem, ministerstvo má za to, že nárok na dotáciu trvá aj za mesiac máj a dotáciu vyplatí do 15. dňa nasledujúceho mesiaca. Ak sa v máji situácia zmenila a fyzická osoba opätovne začala vykonávať činnosť s nárokom na príjem, túto skutočnosť je povinná oznámiť zaslaním vyplneného tlačiva „Ukončenie SOS dotácie“ (je dostupné na stiahnutie a vytlačenie na <https://www.pomahameludom.sk/>).

hameludom.sk/) poštou na adresu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR (adresa: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, odbor rozpočtu a financovania, Špitálska 4,6,8, 816 43 Bratislava, prípadne výnimočne osobne do podateľne ministerstva) do 20. mája 2020, príp. aj do 20. júna 2020 v závislosti od vývoja situácie a možnosti splnených podmienok poskytovania tejto podpory aktuálne uverejňovanej na stránke <https://www.pomahameludom.sk/>.

doc. Ing. Mgr. Renáta Pakšiová, PhD.

Zmeny zákona o dani z príjmov na základe noviel s účinnosťou postupne od roku 2020 (4. časť)

Článok pokračuje vysvetlením pravidiel na zamedzenie hybridným nesúlodom podľa § 17i, § 21 ods. 2 písm. o), § 45 ods. 5 a Príloha č. 2 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov (ďalej len „ZDP“).

Situácie, keď napriek tomu, že hybridný nesúlad vznikne, nepovažuje sa za nesúlad, na ktorý sa budú vzťahovať pravidlá uvedené v ods. 5, sú vymedzené v ods. 4. Ide o situáciu, keď:

- jednou zo strán hybridného nesúladu je:
 - daňovník nezaložený alebo nezriadený na podnikanie [§ 12 ods. 3 ZDP] alebo obdobný daňovník v inom štáte, u ktorého je tento príjem oslobodený od dane podľa § 13 ZDP, alebo
 - fyzická osoba, u ktorej tento príjem nie je zdaniteľným príjmom.
- prichádza k platbe podkladového príjmu (výnosu) z pre-

vedeného finančného nástroja, ktorú vykonal obchodník s cennými papiermi a uplatnil ju v daňových výdavkoch, ak súčasne má zároveň aj prijatú platbu zahrnutú do zdaniteľných príjmov súvisiacu s prevedeným finančným nástrojom, ale za predpokladu, ak nejde o štruktúrovanú schému.

Odsek 5 obsahuje pravidlá, ktoré majú za cieľ odstrániť dôsledky vzniknutých hybridných nesúlado- v, t. j. obsahuje pravidlá úpravy základu dane. Ak vzniknutý hybridný nesúlad:

- **Vedie k viacnásobnému odpočtu výdavkov (nákladov) bez viacnásobného zahrnutia príjmov (výnosov)** [hybridný nesúlad podľa ods. 2 písm. a) bod 7 ZDP], potom sa základ dane:
 - primárne zvýši u zriaďovateľa daného subjektu (t. j. v štáte investora) o sumu výdavku (nákladu, straty) uplat-

nenej podľa ZDP na území SR, t. j. primárne sa má tento výdavok (náklad, strata) zamietnuť, resp. neuplatniť ako daňový výdavok alebo zníženie základu dane, nakoľko zriaďovateľ ako závislá osoba na území SR len prevezme tento výdavok (náklad) do svojho základu dane, alebo

- sekundárne zvýši u hybridného subjektu v štáte, v ktorom je tento hybridný subjekt zriadený (tzv. štát zdroja) o sumu výdavku (nákladu, straty) uplatnenej podľa ZDP na území SR, ak hybridnému nesúlodu nezabránil daňovník (investor) z iného štátu, ktorý má majetkovú účasť na daňovníkovi na území SR.

Pri tomto type úpravy základu dane v dôsledku hybridného nesúladu podľa ods. 5 písm. a) sa v ods. 6 umožňuje daňovníko-

PROBLÉMY Z PRAXE

vi, ktorý si upravil základ dane, znížiť základ dane o túto sumu v tom zdaňovacom období, v ktorom príde k zahrnutiu súvisiaceho viacnásobne zahrnutého príjmu (výnosu) do základu dane.

Príklad č. 33 –

viacnásobný odpočet výdavkov bez zahrnutia viacnásobného príjmu (výnosu) do zdaniteľného príjmu:

Spoločnosť A má pobočku B, na ktorej má majetkovú účasť. Spoločnosť aj pobočka sú v dvoch rozdielnych štátoch. Spoločnosť A ako investor si požičala peniaze v banke a tieto peniaze sú priradené pobočke v inom štáte. Úroky z pôžičky od banky sú považované za daňový výdavok v štáte spoločnosti A, ale aj v štáte pobočky B.

Pobočka B dosahuje zdaniteľný príjem, ktorý však nie je zdaniteľným príjmom v štáte spoločnosti A, pretože štát A vyníma príjmy dosahované prostredníctvom zahraničných pobočiek. Vidíme, že vzniká viacnásobný odpočet úrokového nákladu v štáte spoločnosti A, ale aj v štáte pobočky B. Súčasne však v oboch štátoch nedochádza k viacnásobnému zahrnutiu dosiahnutého príjmu do zdaniteľných príjmov. Výsledkom je teda hybridný nesúlad podľa § 17i ods. 2 písm. a) bod 7 ZDP – viacnásobný odpočet výdavkov bez zahrnutia viacnásobného príjmu (výnosu) do zdaniteľného príjmu. Následne je potrebné primárne zamedziť hybridnému nesúladu podľa § 17i ods. 5 písm. a) bod 1 ZDP, t. j. zamietnuť výdavok v štáte spoločnosti A, ktorá má majetkovú účasť na pobočke B v inom štáte. Ak by hybridnému nesúladu nezabránila uplatnením primárneho pravidla spoločnosť v štáte A,

uplatní sa sekundárne pravidlo podľa § 17i ods. 5 písm. a) bod 2 ZDP v štáte zdroja vylúčením výdavku.

• **Vedie k odpočtu výdavkov (nákladov) bez zahrnutia do príjmov (výnosov)** [hybridný nesúlad podľa ods. 2 písm. a) bod 1 až 6], potom sa základ dane:

- primárne zvýši o sumu výdavku (nákladu, straty, zníženia základu dane alebo zvýšenia daňovej straty), alebo
- sekundárne zvýši zahrnutím príjmu medzi zdaniteľné príjmy (napr. neuplatnením oslobodenia) u príjemcu, ak hybridnému nesúladu nezabránil štát, v ktorom sa uplatňoval daňový výdavok.

V odseku 7 je osobitne vymedzená situácia, keď sa pri vzniku nesúladu vedúceho k odpočtu výdavku (nákladu) bez zahrnutia do príjmu (výnosu) neuplatní sekundárne pravidlo, t. j. zahrnutie do príjmu. Ide o situáciu, keď štát, v ktorom sa stála prevádzkareň nachádza jej prítomnosť nerozpoznáva, kým podľa štátu ústredia vzniká v tomto inom štáte stála prevádzkareň. V tomto prípade by mal byť príjem (výnos) zahrnutý do základu dane stálej prevádzkarene alebo štátu ústredia. Štát ústredia tak nemusí urobiť, ak tento príjem nie je možné zahrnúť do základu dane na základe zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia uzatvorenej medzi SR a príslušným zúčastneným štátom, ktorý nie členom Európskej únie.

Príklad č. 34 – hybridný finančný nástroj:

Spoločnosti A, B sú považované za závislé osoby so sídlom v dvoch

rozdielnych štátoch. Spoločnosť A poskytne pôžičku spoločnosti B na základe podriadeného úveru. V štáte B (v štáte dlžníka, výplaty úrokov) je úver považovaný za dlhový nástroj a v štáte A (v štáte veriteľa, prijatia úrokov) je úver považovaný za majetkový nástroj (napr. akcie). Zároveň v zmysle legislatívy považujú úroky v štáte A za oslobodený príjem charakteru dividend.

Podriadený úveru, z ktorého plynú úroky sa na účely § 17i ZDP považuje za hybridný finančný nástroj, lebo pôžička sa v štátoch A, B posudzuje odlišne. Tento odlišný prístup umožňuje spoločnosti B (platiteľ úrokov) znížiť základ dane na základe platby vykonanej podľa tohto finančného nástroja, ale prijaté úroky nie sú v štáte zahrňované do základu dane. Na daňové účely ide teda o hybridný nesúlad podľa § 17i ods. 2 písm. a) bod 1 ZDP – odpočet výdavku (nákladu), t. j. úroku bez zahrnutia do príjmu (výnosu) z dôvodu platby vykonanej na základe finančného nástroja. Následne je potrebné primárne zamedziť hybridnému nesúladu podľa § 17i ods. 5 písm. b) ZDP, t. j. zamietnuť výdavok v štáte B, nakoľko príjem úroku (výnos) nie je zahrnutý do zdaniteľných príjmov v štáte A. Ak by hybridnému nesúladu nezabránila uplatnením primárneho pravidla spoločnosť v štáte A, uplatní sa sekundárne pravidlo podľa § 17i ods. 5 písm. e) ZDP, t. j. oslobodený príjem sa zahrnie do základu dane.

Príklad č. 35 – odklonená platba stálej prevádzkareni:

Spoločnosť A je zriaďovateľom stálej prevádzkarene (SP) v štáte B, pričom obidva štáty A, B považujú túto SP za SP. Spoločnosť A prostredníctvom tejto SP

poskytne úver svojej závislej osobe – spoločnosti C v štáte C.

Úrokový náklad je považovaný za daňový výdavok spoločnosti C v tomto štáte. Na strane prijímateľa úroku, v spoločnosti A v štáte A, nie je úrokový príjem zdaniteľným príjmom ako príjem SP (nezdanenie je možné buď podľa vnútroštátnej legislatívy štátu A alebo podľa zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia medzi štátom A, B. Na strane SP v štáte B ide o príjem priradený ústrediu, t. j. jej zriaďovateľovi v štáte A alebo môže prísť k nezdaneniu úrokového príjmu v dôsledku špecifickej právnej úpravy v štáte B v smere nezdanenia príjmov SP.

Na daňové účely ide teda o hybridný nesúlad podľa § 17i ods. 2 písm. a) bod 3 ZDP – odklonená platba SP, t. j. nesúlad vedúci k odpočtu výdavku (nákladu) a nezahrnutiu príjmu (výnosu) do zdaniteľného príjmu v dôsledku rozdielného prístupu v priradení príjmu (výnosu) medzi ústredím a stálou prevádzkarňou. Následne je potrebné primárne zamedziť hybridnému nesúladu podľa § 17i ods. 5 písm. b) ZDP, t. j. zamietnuť výdavok v štáte spoločnosti C. Ak by hybridnému nesúladu nezabránila uplatnením primárneho pravidla spoločnosť v štáte C, uplatní sa sekundárne pravidlo podľa § 17i ods. 5

písm. e) ZDP, t. j. úrokový príjem sa zahrnie do základu dane v štáte spoločnosti A.

Príklad č. 36 – platba

považovaná za realizovanú:

Spoločnosť A so sídlom v štáte A poskytuje služby nezávislej spoločnosti B v štáte B prostredníctvom SP umiestnenej v štáte B. Služby sú poskytované na základe nehmotného majetku, ktorý vlastní spoločnosť A so sídlom v štáte A (odplata je následne charakteru licenčných poplatkov).

Štát B, v ktorom je umiestnená SP zriaďovateľa zo štátu A, na základe princípu nezávislého vzťahu vykáže platbu SP voči ústrediu – spoločnosti A ako výdavok za použitie nehmotného majetku. Táto domnelá platba (považovaná za realizovanú) ale nie je v štáte spoločnosti A (zriaďovateľ SP) považovaná za zdaniteľný príjem, pretože podľa legislatívy štátu A je vlastníctvo nehmotného majetku priradené SP v štáte B.

Na druhej strane nie je príjem za služby, ktorý prijala SP v štáte B, považovaný za zdaniteľný príjem v štáte A, nakoľko ide o príjem SP. Na daňové účely ide teda o hybridný nesúlad podľa § 17i ods. 2 písm. a) bod 6 ZDP – platba považovaná za realizovanú, t. j. nesúlad vedúci k odpočtu výdavku (nákladu) a nezahrnutiu príjmu

(výnosu) do zdaniteľného príjmu v dôsledku pomyslenej platby realizovanej stálou prevádzkarňou ústrediu (alebo aj opačne) a nezahrnutím tohto príjmu do zdaniteľného príjmu ústredia (stálej prevádzkarne. Následne je potrebné primárne zamedziť hybridnému nesúladu podľa § 17i ods. 5 písm. b) ZDP, t. j. zamietnuť výdavok v štáte B, v ktorom je umiestnená SP. Ak by hybridnému nesúladu nezabránila uplatnením primárneho pravidla SP v štáte B, uplatní sa sekundárne pravidlo podľa § 17i ods. 5 písm. e) ZDP, t. j. príjem za službu sa zahrnie do základu dane v štáte A, t. j. v štáte zriaďovateľa SP.

- **K vloženému hybridnému nesúladu** [hybridný nesúlad podľa ods. 2 písm. b) ZDP], potom sa základ dane zvýši o sumu výdavku (nákladu, straty) v rozsahu, v akom vedie k tomuto hybridnému nesúladu, ak vloženému hybridnému nesúladu nezabránilo subjekty, medzi ktorými hybridný nesúlad vznikol, alebo iné závislé osoby.
- **Vznikol v dôsledku dvojitej rezidencie**, potom sa základ dane zvýši o sumu výdavku (nákladu, straty) v rozsahu, v akom je možné ho viacnásobne odpočítať voči príjmu (výnosu), ktorý nie je viacnásobne zahrnutým príjmom.

Zhrnutie typov hybridných nesúlado v primárnej a sekundárnej úpravy základu dane uvádza tabuľka:

Hybridný nesúlad		Výsledok hybridného nesúlada	Zvýšenie základu dane (§ 17i ods. 5)	
Typ	§ 17i ods. 2		Primárne pravidlo	Sekundárne pravidlo
Hybridný finančný nástroj	písm. a) bod 1	Odpočet bez zahrnutia	vylúčenie výdavku [písm. b)]	zahrnutie príjmu [písm. e)]
Hybridný subjekt	písm. a) bod 2	Odpočet bez zahrnutia	vylúčenie výdavku [písm. b)]	zahrnutie príjmu [písm. e)]

PROBLÉMY Z PRAXE

Hybridný nesúlad		Výsledok hybridného nesúladu	Zvýšenie základu dane (§ 17i ods. 5)	
Typ	§ 17i ods. 2		Primárne pravidlo	Sekundárne pravidlo
Odklonená platba	písm. a) bod 3	Odpočet bez zahrnutia	vylúčenie výdavku [písm. b)]	zahrnutie príjmu [písm. e)]
Nerozpoznaná SP	písm. a) bod 4	Odpočet bez zahrnutia	vylúčenie výdavku [písm. b)]	zahrnutie príjmu [písm. e)]
Nezohľadnená platba	písm. a) bod 5	Odpočet bez zahrnutia	vylúčenie výdavku [písm. b)]	zahrnutie príjmu [písm. e)]
Platba považovaná za realizovanú	písm. a) bod 6	Odpočet bez zahrnutia	vylúčenie výdavku [písm. b)]	zahrnutie príjmu [písm. e)]
Viacnásobný odpočet výdavku bez zahrnutia viacnásobného príjmu do zdaniteľného príjmu	písm. a) bod 7	Viacnásobný odpočet	vylúčenie výdavku [písm. a bod 1)]	zahrnutie príjmu [písm. a) bod 2)]
Vložený nesúlad	2 písm. b)	Odpočet bez zahrnutia / viacnásobný odpočet	vylúčenie výdavku [písm. c)]	vylúčenie výdavku / zahrnutie príjmu [písm. a) bod 1 a 2 / písm. e)]

Ods. 8 vo väzbe na definíciu hybridného nesúladu v ods. 2 a riešenia hybridných nesúladov podľa ods. 5 následne definuje, kedy sa príjem (výnos) nepovažuje za zahrnutý do zdaniteľných príjmov (výnosov), resp. v akom rozsahu sa považuje za zahrnutý. Ide o situácie, keď:

- Príjem u príjemcu nepodlieha dani z príjmov (nie je predmetom dane) alebo obdobnej dane v zahraničí, alebo je od dane oslobodený, a to v rozsahu oslobodenia [ods. 8 písm. a), b)].
- Príjem u príjemcu je zaradený do inej kategórie príjmov (výnosov) a preto sa naň v dôsledku hybridného nesúladu uplatňuje sadzba dane z príjmov iná ako sadzba dane z príjmov uplatňovaná na takéto dosiahnuté príjmy (výnosy) [ods. 8 písm. c)]. Je to napr. situácia, kedy je prijatý príjem v dôsledku hybridného nesúladu posúdený ako dividenda zdaňovaná sadzbou dane 15 %, ale tento príjem mal byť zdanený

ako úrokový výnos, na ktorý sa uplatňuje sadzba dane 19 %. V tomto prípade sa považuje za nezahrnutý do príjmov (výnosov) v rozsahu, v akom nie je zdanený sadzbou dane 19 %. Ak je príjem zdanený pri zdroji zrážkou, na účely odseku 8 sa považuje za zahrnutý do príjmu len vtedy, ak je zahrnutý do zdaniteľných príjmov v štáte príjemcu.

- Je možné na príjem uplatniť zápočet dane, vrátenie dane, a to aj prostredníctvom fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorá má majetkovú účasť na závislej osobe, okrem vymedzených situácií, alebo inú úľavu na dani okrem úľav na dani podľa § 30a a § 30b ZDP, ak ide o hybridný nesúlad podľa ods. 2 písm. a) bod 1, pričom za nezahrnutý sa príjem považuje v rozsahu výslednej nezdanej sumy [ods. 8 písm. d)].
- Je možné u príjemcu príjmu (výnosu) k nemu priradiť výdavok (náklad) alebo iné zníže-

nie základu dane, ktoré sa považuje u tohto daňovníka za realizované, a súčasne tento výdavok (náklad) sa nevykáže ako príjem (výnos), ani sa nezahrnie do základu dane u iného daňovníka, pričom za nezahrnutý sa považuje v rozsahu výslednej nezdanej sumy [ods. 8 písm. e)].

- U daňovníka podľa ods. 1 uplatnenie výdavku (nákladu) vedie k zníženiu základu dane a u príjemcu sa tento príjem (výnos) nezohľadňuje, pričom za nezahrnutý sa považuje v rozsahu výslednej nezdanej sumy [ods. 8 písm. f)].
- Plyní subjektu bez právnej subjektivity a u konečného príjemcu príjmu nie je zahrnutý do základu dane podľa písm. a) až e) [ods. 8 písm. g)].

V ods. 9 sa špecifikuje, že v prípade subjektov kolektívneho investovania bez právnej subjektivity sa posúdenie závislosti odvíja od

závislosti podielníka k podielovému fondu.

V súvislosti s hybridnými nesúladiami a osobitne s hybridným prevodom sa upravuje možnosť započítania dane zaplatenej v zahraničí, a to v § 45 ods. 5 ZDP. Súčasné znenie ZDP umožňuje zápočet pomerom príjmov plynúcich zo zdrojov v zahraničí oproti celkovému základu dane. Pri hybridnom prevode dochádza k viacnásobnému uplatneniu tej istej zrazenej dane viacerými závislými osobami. V tomto prípade umožňuje smernica ATAD 2 započítať túto daň zaplatenú v zahraničí iba vo výške pripadajúcej na čistý príjem (výnos) dosiahnutý z danej operácie. Z uvedeného dôvodu je preto potrebné vypočítať zápočet dane zaplatenej v zahraničí na daňovú povinnosť v SR samostatne pre danú operáciu.

Zvýšenie hranice pre platenie preddavkov a zmena výpočtu poslednej známej daňovej povinnosti [§ 42 ods. 2 a 3, § 42 ods. 6 a 8 ZDP]

Pri platení preddavkov na daň z príjmov osoby sa:

- Zvyšuje hranica pre povinnosť platenia preddavkov zo sumy 2 500 € na sumu 5 000 € (hranica pre platenie mesačných preddavkov sa nemení). Daňovník, ktorého daň za predchádzajúce zdaňovacie obdobie je rovná alebo nižšia ako 5 000 €, nebude mať rovnako ako u fyzických osôb povinnosť platiť v príslušnom zdaňovacom období preddavky na daň z príjmov.
- Zjednodušuje výpočet dane za predchádzajúce zdaňovacie obdobie, od ktorej závisí povinnosť platenia preddavkov, pričom táto sa bude znižovať už

len o úľavu na dani, bez zohľadnenia zápočtu dane zaplatenej v zahraničí a dane vyberanej zrážkou odpočítavanej ako preddavok [§ 42 ods. 6 ZDP]. Znamená to, že pri výpočte dane za predchádzajúce zdaňovacie obdobie na účely stanovenia výšky platených preddavkov na daň (r. 1110 daňového priznania) sa základ dane uvedený na r. 500 daňového priznania prenášobí sadzbou dane uvedenou v r. 550 a táto suma sa následne prípadne zníži len o hodnotu úľavy na dani uvedenej na r. 610.

Výpočet dane za predchádzajúce zdaňovacie obdobie na účely stanovenia výšky platených preddavkov:

základ dane (r. 500 daňového priznania) x sadzba dane (r. 550) – úľava na dani (r. 610)

- Zjednocuje lehota na vyrovnanie preddavkov na daň platených do lehoty na podanie daňového priznania novovzniknutého daňovníka s ostatnými daňovníkmi. Vyrovnanie rozdielu na preddavkoch zaplatených do lehoty na podanie daňového priznania bez ohľadu na skutočnosť, či ide o novovzniknutého daňovníka alebo iného daňovníka je stanovená do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po lehote na podanie daňového priznania [§ 42 ods. 8].

Príklad č. 37:

Spoločnosť vykázala za zdaňovacie obdobie od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2019 celkové výnosy vo výške 97 596 €.

Pri podaní daňového priznania v lehote do 31. 3. 2020 spoločnosť na vykázaný základ dane uplatní

sadzbu dane 21 %, nakoľko podľa prechodného ustanovenia sa sadzba dane 15 % pre toho daňovníka, ktorý vykáže za zdaňovacie obdobie celkové výnosy neprevyšujúce sumu 100 000 €, použije prvýkrát počnúc zdaňovacím obdobím, ktoré začne najsôr 1. 1. 2020. V zdaňovacom období od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2019 spoločnosť na základe výšky dane za zdaňovacie obdobie 2018 platiť štvrtročné preddavky vo výške 2 500 €. Pri prepočte preddavkov platených do lehoty na podanie daňového priznania za zdaňovacie obdobie 2019 spoločnosť nebude používať sadzbu dane 15 % podľa § 15 písm. b) ZDP v znení účinnom od 1. 1. 2020, ale vzhľadom na § 42 ods. 6 a 7 ZDP v znení účinnom od 1. 1. 2020 sadzbu dane uvedenú v daňovom priznaní podanom za zdaňovacie obdobie pred bezprostredne predchádzajúcim zdaňovacím obdobím, t. j. sadzbu dane 21 % platnú v zdaňovacom období 2018. V daňovom priznaní za zdaňovacie obdobie 2018 spoločnosť vykázala na r. 710 Zápočet dane zaplatenej v zahraničí vo výške 2 500 € a na r. 1030 Daň vyberanú zrážkou považovanú za preddavok na daň vo výške 685 €. Vzhľadom na zmenu vo výpočte preddavkov platených do lehoty na podanie daňového priznania podľa § 42 ods. 6 ZDP, spoločnosť, aj keď nemusí urobiť prepočet vzhľadom na zavedenie zníženej sadzby dane 15 %, musí tento prepočet vykonať bez zníženia o zápočet dane zaplatenej v zahraničí a dane vyberanej podľa § 43 odpočítavanej ako preddavok na daň.

Zhrnutie úprav dotýkajúcich sa výpočtu preddavkov po zmenách prijatých v § 42 ods. 2, 6 a 7 ZDP je uvedené v tabuľke:

PROBLÉMY Z PRAXE

Preddavky na ZO	Výpočet dane na účely preddavkov	
	platených do lehoty na podanie DP	platených po lehote na podanie DP
2020	[ZD z r. 500 DP (2018) x sadzba dane z r. 2018 (21 %)] – úľava na dani z r. 610 (DP 2018) – nutnosť prepočtu preddavkov bez zohľadnenia zápočtu dane zaplatenej v zahraničí a dane vybranej podľa § 43 odpočítavanej ako preddavok na daň	[ZD z r. 500 DP (2019) x sadzba dane z r. 2019 (21 %)] – úľava na dani z r. 610 (DP 2019) – pri výpočte dane za predchádzajúce zdaňovacie obdobie (2019) sa už nezohľadní zápočet dane zaplatenej v zahraničí a daň vybraná podľa § 43 odpočítavaná ako preddavok na daň
2021	[ZD z r. 500 DP (2019) x sadzba dane z r. 2019 (21 %)] – úľava na dani z r. 610 (DP 2019)	[ZD z r. 500 DP (2020) x sadzba dane z r. 2020 (21 %, 15 %)] – úľava na dani z r. 610 (DP 2020) – nutnosť prepočtu preddavkov pri použití sadzby dane uvedenej v daňovom priznaní za ZO 2020
2022	[ZD z r. 500 DP (2020) x sadzba dane z r. 2020 (21 %, 15 %)] – úľava na dani z r. 610 (DP 2020)	[ZD z r. 500 DP (2021) x sadzba dane z r. 2021 (21 %, 15 %)] – úľava na dani z r. 610 (DP 2021) – nutnosť prepočtu preddavkov pri použití sadzby dane uvedenej v daňovom priznaní za ZO 2021

Legenda: ZO – zdaňovacie obdobie, ZD – základ dane, DP – daňové priznanie.

SPOLOČNÉ ZMENY

Zavedenie osobitnej skupiny mikrodaňovníkov a daňové zvýhodnenia tejto skupiny daňovníkov (účinnosť od 1. 1. 2021)

Zavedenie skupiny mikrodaňovníka (§ 2 písm. w), § 52zzb ods. 1 ZDP]

V základných pojmoch sa v § 2 dopĺňa písmeno w), v ktorom je definovaný mikrodaňovník. Rozhodnou skutočnosťou pre získanie statusu mikrodaňovníka je dosiahnutie príjmov (výnosov) za zdaňovacie obdobie max. do hranice povinnej registrácie za platiteľa DPH podľa § 4 ods. 1 zákona č. 222/2004 Z. z. o DPH v z. n. p., čo je suma 49 790 €. Skutočnosť, či je daňovník platiteľom alebo neplatiteľom DPH, nie je rozhodujúca.

Mikrodaňovníkom sa bude rozumiť daňovník:

- fyzická osoba (FO) s príjmi (výnosmi) podľa § 6 ods. 1 a 2 ZDP za zdaňovacie obdobie alebo
- právnická osoba (PO) s príjmi (výnosmi) za zdaňovacie obdobie

najviac 49 790 € (suma rozhodná podľa § 4 ods. 1 rozhodná pre registráciu za platiteľa DPH).

Overenie, či daňovník za príslušné zdaňovacie obdobie získa štatút mikrodaňovníka, a tým možnosť využívať stanovené výhody zo zdanenia, sa vykoná ku koncu každého zdaňovacieho obdobia, pričom nie je stanovená možnosť alebo povinnosť, že tento štatút mikrodaňovníka bude daňovník môcť alebo musieť využívať aj v nasledujúcich zdaňovacích obdobiach bez ohľadu na prípadné prekročenie hranice príjmov (výnosov) 49 790 €. Znamená to, že ak v jednom zdaňovacom období daňovník neprekročí hranicu príjmov (výnosov) 49 790 € a získa preto status mikrodaňovníka, v bezprostredne nasledujúcom zdaňovacom období, ak túto hranicu príjmov (výnosov) prekročí, stráca tento status mikrodaňovníka.

🔗 Príklad č. 38:

Daňovník, ktorý je obchodnou spoločnosťou a platiteľom DPH, dosiahol za zdaňovacie obdobie 2021 celkové výnosy vo výške 45 280 €.

Nakoľko výška dosiahnutých výnosov 45 280 € je nižšia, ako je suma stanovená pre účely registrácie na DPH (v súčasnosti 49 790 €), ziskava spoločnosť status mikrodaňovníka podľa § 2 písm. w) ZDP a bude môcť pri výpočte základu dane využiť vybrané výhody určené pre skupinu mikrodaňovníkov. Ak spoločnosť v nasledujúcom zdaňovacom období 2022 dosiahne celkové výnosy vo výške 55 690 €, t. j. viac ako 49 790 €, stratí status mikrodaňovníka, a pri výpočte základu dane za zdaňovacie obdobie 2022 bude postupovať ako ostatní daňovníci.

Súčasne je negatívne vymedzené, že mikrodaňovníkom nie je daňovník:

- Ktorý je závislou osobou a realizuje kontrolovanú transakciu za zdaňovacie obdobie – účelom je zamedziť špekulatívnym presunom fakturácie príjmov (výnosov) medzi závislými (prepojenými) osobami práve za účelom optimalizácie výšky príjmov (výnosov) a tým získania statusu mikrodaňovníka s možným využívaním výhod zo zdanenia.

Príklad č. 39:

S. r. o. dosiahla za zdaňovacie obdobie 2021 celkové výnosy 45 280 €. Jediným spoločníkom spoločnosti je iná tuzemská s. r. o., ktorej vyfakturovala ročný prenájom obchodných priestorov vo výške 12 000 €.

Nakoľko s. r. o. realizovala so svojou závislou (materskou) spoločnosťou kontrolovanú transakciu [§ 2 písm. ab)], aj keď jej celkové výnosy (45 280 €) neprekročili sumu 49 790 €, nemá nárok získať status mikrodaňovníka a uplatňovať výhody pri zisťovaní základu prináležiace tejto skupine daňovníkov.

- Na ktorého bol vyhlásený konkurz, vstúpil do likvidácie alebo mu bol povolený splátkový kalendár – daňovník v niektorom z uvedených režimov, aj keď neprekročí stanovenú výšku príjmov (výnosov) 49 790 €, nebude môcť uplatňovať výhody zo zdanenia určené pre mikrodaňovníka a jeho režim zdanenia sa bude riadiť ustanoveniami ZDP určenými pre konkurz, likvidáciu alebo režim splátkového kalendára.
- Ktorého zdaňovacie obdobie je kratšie ako 12 po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov, okrem daňovník, ktorý má kratšie zdaňovacie obdobie z dôvodu úmrtia – týmto sa zamedzuje špekulatívnemu skracovaniu zdaňovacieho obdobia napr. prechodom na hospodársky rok u PO za účelom neprekročenia stanovenej výšky príjmov (výnosov) a tým čerpanie výhod zo zdanenia určených pre mikrodaňovníka.

Príklad č. 40:

S. r. o. so zdaňovacím obdobím kalendárny rok 2021 zmenila od 1. 5. 2021 svoje zdaňovacie obdo-

bie na hospodársky rok. V súlade s § 41 ods. 10 ZDP, ak daňovník mení zdaňovacie obdobie z kalendárneho roka na hospodársky rok, je povinný podať daňové priznanie za zdaňovacie obdobie ukončené predchádzajúcim dňom zmeny zdaňovacieho obdobia.

Znamená to, že s. r. o. musí podať daňové priznanie v lehote podľa § 49 ods. 2 ZDP za zdaňovacie obdobie od 1. 1. 2021 do 30. 4. 2021, t. j. za zdaňovacie obdobie trvajúce 4 mesiace. Ak aj za toto zdaňovacie obdobie neprekročia celkové výnosy sumu 49 790 €, nebude môcť spoločnosť postupovať pri zisťovaní základu dane ako mikrodaňovník, nakoľko jej zdaňovacie obdobie je kratšie ako 12 po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov.

Cieľom špeciálnych zvýhodnení pre mikrodaňovníka oproti ostatným daňovníkom sleduje je zjednodušenie výpočtu základu dane.

Daňové zvýhodnenia pre mikrodaňovníkov

Pre mikrodaňovníkov sú oproti ostatným daňovníkom zavedené s účinnosťou od 1. 1. 2021 tieto daňové zvýhodnenia:

Lubovoľná doba odpisovania hmotného majetku [§ 26 ods. 13, § 17 ods. 31, § 22 ods. 9, § 25 ods. 3, § 52 zzb ods. 3].

Mikrodaňovník môže odpisy:

- hmotného majetku zaradeného do odpisových skupín 0 až 4, t. j. okrem budov zaradených do odpisových skupín 5 a 6, a okrem osobného automobilu zatriedeného do kódu Klasifikácie produktov 29.10.2 so vstupnou cenou 48 000 € a viac,
- pri inom majetku uvedenom v § 22 ods. 6 písm. e) ZDP (tech-

nické zhodnotenie plne odpísaného hmotného majetku vyššie ako 1 700 €

uplatňovať počas stanovenej doby odpisovania pre príslušnú odpisovú skupinu v ľubovoľnej (daňovníkom určenej) výške. Samozrejme, odpisy možno uplatňovať najviac do výšky vstupnej ceny podľa § 25 ods. 1 ZDP. Povinnosťou mikrodaňovníka pri uplatňovaní vlastného rozvrhnutia výšky odpisov je zachovanie držby majetku. Tento spôsob odpisovania sa použije na hmotný majetok zaradený do užívania (PO) alebo do obchodného majetku v súvislosti s dosahovaním príjmov podľa § 6 ods. 1 a 2 (FO) v zdaňovacím období, v ktorom bol daňovník považovaný za mikrodaňovníka. Znamená to, že v odpisovaní hmotného majetku v ľubovoľnej výške spôsobom podľa § 26 ods. 13 ZDP môže daňovník pokračovať aj v prípade, ak v nasledujúcich zdaňovacích obdobiach, nasledujúcich po zdaňovacím období, v ktorom bol mikrodaňovníkom a zaradil hmotný majetok do užívania, už nebude mikrodaňovníkom.

Príklad č. 41:

Spoločnosť obstarala v marci 2021 kúpou osobný automobil v hodnote 28 000 €, ktoré aj v marci 2021 zaradila do majetku. V akej výške si v roku 2021 spoločnosť môže uplatniť daňové odpisy z uvedného motorového vozidla, ak celkové výnosy spoločnosti za zdaňovacie obdobie:

a) presiahnu sumu 49 790 €?

Osobné automobily zaradené do kódu klasifikácie produkcie 29.10.2 sa odpisujú v OS 1 s dobou odpisovania 4 roky. V prvom roku odpisovania daňovník uplatní iba pomernú časť z ročného odpisu v závislosti od počtu mesiacov, počnúc mesiacom

PROBLÉMY Z PRAXE

jeho zaradenia do užívania do konca tohto zdaňovacieho obdobia. V 1. roku odpisovania (v roku 2021) uplatní odpis automobilu v sume 5 834 € (10/12).

b) nepresiahnu sumu 49 790 €

Spoločnosť na základe dosiahnutých celkových výnosov nižších ako 49 790 € získa status mikrodaňovníka s možnosťou využitia daňového zvýhodnenia vo forme uplatňovania odpisov v ľubovoľnej výške. Spoločnosť sa môže rozhodnúť uplatniť daňový odpis vo výške podľa svojej úvahy, napr. aj v plnej jednorazovej výške. Spoločnosť sa bude predovšetkým rozhodovať s ohľadom na optimalizáciu svojej daňovej povinnosti na základe dosiahnutého základu dane.

Príklad č. 42:

Za zdaňovacie obdobie 2021 nepresiahli celkové výnosy spoločnosti sumu 49 790 € a preto pri odpisovaní osobného automobilu zaradeného do užívania v roku 2021 vo vstupnej cene 10 000 € využila možnosť ľubovoľných odpisov, a uplatnila odpis vo výške polovice vstupnej ceny osobného automobilu, t. j. 5 000 €. Zostatková cena osobného automobilu k 31. 12. 2021 tak bola vo výške 5 000 € (10 000 – 5 000). V nasledujúcom zdaňovacom období 2021 dosiahla spoločnosť celkové výnosy 84 000 €, t. j. hodnotu presahujúcu sumu 49 790 €.

Spoločnosť tak za zdaňovacie obdobie 2022 nezíska status mikrodaňovníka. Aj napriek skutočnosti, že spoločnosť za rok 2022 nemá nárok na status mikrodaňovníka, môže pokračovať v odpisovaní osobného automobilu zaradeného do užívania v zdaňovacom období 2021 (v zdaňovacom období, keď spoločnosť mala sta-

tus mikrodaňovníka) v ľubovoľnej výške. Takýto postup vyplýva z § 26 ods. 3 písm. a) ZDP, podľa ktorého spôsob odpisovania v ľubovoľnej výške u mikrodaňovníka použije daňovník, ktorým je právnická osoba, na hmotný majetok zaradený do užívania v zdaňovacom období, v ktorom bol daňovník považovaný za mikrodaňovníka (2021). Obdobné platí podľa § 26 ods. 13 písm. b) ZDP aj u FO na hmotný majetok zaradený do obchodného majetku v súvislosti s dosahovaním príjmov podľa § 6 ods. 1 a 2 ZDP.

Príklad č. 43:

Za zdaňovacie obdobie 2021 nepresiahli celkové výnosy spoločnosti sumu 49 790 €, a preto pri odpisovaní hmotného majetku zaradeného do užívania v roku 2021 môže využiť odpisy v ľubovoľnej výške. Spoločnosť eviduje vo svojom majetku obrábací stroj (OS 2, doba odpisovania 6 rokov) plne odpísaný v roku 2020, t. j. v nulovej zostatkovej cene. V roku 2021 spoločnosť vykonala na tomto plne odpísanom stroji technické zhodnotenie vo výške 3 000 €.

Vykonané technické zhodnotenie vo vstupnej cene 3 000 € sa považuje za iný majetok podľa § 22 ods. 6 písm. e) ZDP a odpisuje sa v rovnakej odpisovej skupine, v akej je zaradený hmotný majetok, na ktorom bolo vykonané. Nakoľko spoločnosť na základe výšky dosiahnutých celkových výnosov získala za zdaňovacie obdobie 2021 štatút mikrodaňovníka, má možnosť uplatňovať odpisy z vykonaného technického zhodnotenia v ľubovoľnej výške. Tento postup vyplýva z § 26 ods. 13 ZDP.

Zavedenie osobitného režimu odpisovania u mikrodaňovníka si

vyžiadalo úpravu aj ďalších ustanovení ZDP týkajúcich sa odpisovania, ak z doplneného ustanovenia § 22 ods. 9 ZDP v znení účinnom od 1. januára 2021 vyplýva, že mikrodaňovník, ktorý bude uplatňovať odpisovanie v ním zvolenej výške podľa § 26 ods. 13 ZDP pri vymedzenom hmotnom majetku, nemôže uplatniť prerušenie odpisovania tohto hmotného majetku.

Príklad č. 44:

Za zdaňovacie obdobie 2021 nepresiahli celkové výnosy spoločnosti sumu 49 790 € a preto pri odpisovaní osobného automobilu zaradeného do užívania v roku 2021 vo vstupnej cene 10 000 € využila možnosť ľubovoľných odpisov, a uplatnila odpis vo výške polovice vstupnej ceny osobného automobilu, t. j. 5 000 €. Zostatková cena osobného automobilu k 31. 12. 2021 tak bola vo výške 5 000 € (10 000 – 5 000).

V nasledujúcom zdaňovacom období 2022 nemá spoločnosť podľa § 22 ods. 9 ZDP v znení účinnom od 1. januára 2021 možnosť uplatniť prerušenie odpisovania. Spoločnosť za zdaňovacie obdobie 2022 môže uplatniť odpis aj v nulovej výške, neznamená to však, že ide automaticky o prerušenie odpisovania, ktoré podľa § 22 ods. 9 predlžuje celkovú dobu odpisovania. Zo znenia § 26 ods. 13 ZDP vyplýva, že mikrodaňovník odpíše hmotný majetok v ním určenej výške (do výšky vstupnej ceny) počas doby odpisovania podľa § 26 ods. 1 a 5 ZDP. Ak spoločnosť za zdaňovacie obdobie 2022 neuplatní odpis, neznamená to, že automaticky uplatnila prerušenie odpisovania, ale hmotný majetok musí doodpisovať počas zostávajúcich zdaňovacích období 2023 a 2024.

V prípade, ak pred uplynutím doby odpisovania platnej pre príslušnú odpisovú skupinu príde k vyradeniu hmotného majetku, pri ktorom boli uplatňované odpisy podľa § 26 ods. 13 ZDP, daňovník musí podľa § 17 ods. 31 ZDP zvýšiť základ dane o kladný rozdiel medzi už uplatnenými odpismi podľa § 26 ods. 13 ZDP a odpismi vyčíslenými spôsobom podľa § 27, t. j. medzi odpismi, ktoré by uplatňoval rovnomerným alebo zrýchleným spôsobom, čím príde k vráteniu daňovej výhody spočívajúcej v uplatňovaní odpisov v ľubovoľnej výške, ak príde k predčasnému vyradeniu predmetného hmotného majetku.

Príklad č. 45:

Spoločnosť obstarala v marci 2021 kúpou osobný automobil v hodnote 28 000 €, ktoré aj v marci 2021 zaradila do majetku. Celkové výnosy spoločnosti za zdaňovacie obdobie 2021 nepresiahli sumu 49 790 € a preto spoločnosť pri odpisovaní osobného automobilu ako mikrodaňovník využila možnosť ľubovoľných odpisov. Spoločnosť uplatnila odpis vo výške 40 % vstupnej ceny, t. j. 11 200 € a zostatková cena osobného automobilu k 31. 12. 2021 bola vo výške 16 800 € (28 000 – 11 200). V nasledujúcom zdaňovacom období 2022 spoločnosť osobný automobil predala v júli, čím prišlo k jeho vyradeniu pred uplynutím doby odpisovania podľa § 26 ods. 1 ZDP.

Spoločnosť je podľa § 17 ods. 31 povinná zvýšiť základ dane o kladný rozdiel medzi už uplatnenými odpismi podľa § 26 ods. 13 ZDP (11 200 €) a odpismi vyčíslenými podľa § 27 ZDP. Ak by spoločnosť odpisovala osobný automobil rovnomerným spô-

sobom podľa § 27 ZDP, v prvom roku odpisovania by uplatnila iba pomernú časť z ročného odpisu v závislosti od počtu mesiacov, počnúc mesiacom jeho zaradenia do užívania do konca tohto zdaňovacieho obdobia. V 1. roku odpisovania (v roku 2021) by uplatnila odpis osobného automobilu v sume 5 834 € (10/12). O rozdiel medzi uplatnenými odpismi v ľubovoľnej výške u mikrodaňovníka a odpismi uplatňovanými v rovnomernej výške podľa § 27 ZDP je spoločnosť povinná za rok 2022 zvýšiť základ dane. Ide teda o zvýšenie základu dane o sumu 5 366 € (11 200 – 5 834).

Z prechodného ustanovenia § 52zzb ods. 3 ZDP vyplýva, že tieto pravidlá odpisovania hmotného majetku v ľubovoľnej výške sa použijú na hmotný majetok nadobudnutý najskôr 1. januára 2021. Ak by daňovník splnil za zdaňovacie obdobie 2021 podmienky na získanie statusu mikrodaňovníka, v odpisovaní hmotného majetku zaradeného do užívania do 31. decembra 2020 bude pokračovať spôsobom podľa § 27 alebo § 28 ZDP.

Osobitný systém odpočtu daňovej straty u mikrodaňovníka

[§ 30 ods. 1 písm. a), § 52zzb ods. 5]

Zo znenia § 30 ods. 1 ZDP vyplýva, že od 1. 1. 2020 prichádza k zmene v spôsobe uplatňovania odpočtu daňovej straty. Mikrodaňovník, rovnako ako ostatní daňovníci, bude môcť odpočítavať daňovú stratu nerovnomerne počas najviac piatich bezprostredne po sebe nasledujúcich zdaňovacích období, ale nevzťahuje sa na neho obmedzenie, že odpočet je možné uplatniť najviac do výšky 50 % základu dane. Znamená to, že mikrodaňovník môže uplatňovať odpočet daňovej straty do výšky v daňovom priznaní vyká-

zaného základu dane. Tento spôsobom uplatňovania odpočtu daňovej straty sa podľa prechodného ustanovenia § 52zzb ods. 5 použije na daňové straty vykázané za zdaňovacie obdobia, ktoré začínajú najskôr 1. januára 2021 a ak sa v príslušnom zdaňovacom období považuje za mikrodaňovníka. Znamená to, že ak aj daňová strata bola vykázaná za zdaňovacie obdobie, za ktoré daňovník nebol mikrodaňovníkom, ak k jej odpočtu príde v zdaňovacom období, v ktorom daňovník je mikrodaňovníkom, môže ju odpočítavať spôsobom podľa § 30 ods. 1 písm. a) ZDP, t. j. bez limitácie do stavenej výšky základu dane.

Príklad č. 46:

Za zdaňovacie obdobie 2021 nepresiahli celkové výnosy spoločnosti sumu 49 790 € a spoločnosť na základe toho získala štatút mikrodaňovníka. Spoločnosť vykázala za toto zdaňovacie obdobie 2021 základ dane 1 200 €. Za predchádzajúce zdaňovacie obdobie 2020 spoločnosť vykázala daňovú stratu 800 €.

Nakoľko ide o daňovú stratu za zdaňovacie obdobie, ktoré začalo najskôr 1. januára 2020, spoločnosť môže pri jej odpočte postupovať podľa § 30 ods. 1 písm. a) ZDP v znení účinnom od 1. januára 2020 a odpočítavať daňovú stratu v plnej výške 800 €. Ak spoločnosť odpočíta v zdaňovacom období 2021 plnú výšku daňovej straty dosiahnutej v zdaňovacom období 2020, v zdaňovacom období 2022 už nebude mať nárok na odpočet daňovej straty vykázanej za zdaňovacie obdobie 2020.

Príklad č. 47:

Za zdaňovacie obdobie 2021 nepresiahli celkové výnosy spoločnosti sumu 49 790 € a spoloč-

PROBLÉMY Z PRAXE

nosť na základe toho získala štatút mikrodaňovníka. Spoločnosť vykázala za toto zdaňovacie obdobie 2021 základ dane 1 200 €. Za predchádzajúce zdaňovacie obdobie 2020 spoločnosť vykázala daňovú stratu 1 800 €.

Nakoľko ide o daňovú stratu za zdaňovacie obdobie, ktoré začalo najskôr 1. januára 2020, spoločnosť môže pri jej odpočte postupovať podľa § 30 ods. 1 písm. a) ZDP v znení účinnom od 1. januára 2020 a odpočítať daňovú stratu do výšky dosiahnutého základu dane 1 200 €. Zostatok daňovej straty po prvom roku odpočítavania je tak 600 € (1 800 – 1 200). Predpokladajme, že za zdaňovacie obdobie 2022 presiahnu celkové výnosy spoločnosti sumu 49 790 € a spoločnosť stratí štatút mikrodaňovníka. Ak za zdaňovacie obdobie 2022 spoločnosť vykáže základ dane, bude pri odpočítavaní daňovej straty za zdaňovacie obdobie 2020 postupovať spôsobom podľa § 30 ods. 1 písm. b) ZDP a bude môcť pokračovať v odpočte daňovej straty najviac do výšky 50 % základu dane.

Tvorba daňovo uznanej opravnej položky k nepremľčaným pohľadávkam v súlade s účtovnou tvorbou opravnej položky [§ 20 ods. 2 písm. h), § 20 ods. 15, § 20 ods. 23, § 52zzb ods. 4]

Mikrodaňovníkovi sa umožňuje výhodnejšie uplatňovanie daňovo uznaných opravných položiek (ďalej len „OP“) k nepremľčaným a do zdaniteľných príjmov zahrnutým pohľadávkam. Mikrodaňovník nebude opravné položky uplatňovať do daňových výdavkov podľa § 20 ods. 14 ZDP, t. j. do výšky stanoveného % v závislosti od doby, ktoré uplynula od splatnosti pohľadávky, ale tieto

môže zahrnúť do daňových výdavkov v takej výške, v akej bol zaúčtovaný, t. j. účtovné opravné položky bude môcť mikrodaňovník považovať súčasne za daňový výdavok. Mikrodaňovník nebude musieť upravovať základ dane o rozdiel medzi účtovnými a daňovými opravnými položkami. Obdobné platí aj pri tvorbe opravnej položky k rizikovému príslušenstvu pohľadávky, samozrejme, ktoré bolo zahrnuté do zdaniteľných príjmov.

Príklad č. 48:

Za zdaňovacie obdobie 2021 nepresiahli celkové výnosy spoločnosti sumu 49 790 € a spoločnosť na základe toho získala štatút mikrodaňovníka. Spoločnosť eviduje pohľadávku v menovitej hodnote 1 600 €, splatnú 12. 8. 2021 ku ktorej v účtovníctve z dôvodu rizikovosti jej splatenia vytvorila k 31. 12. 2021 OP vo výške 100 %.

Ak pohľadávka splnila podmienky uvedené v § 20 ods. 2 písm. h) a § 20 ods. 23 ZDP v znení účinnom od 1. januára 2021 (pohľadávka, ktorá bola zahrnutá do zdaniteľných príjmov, a to v zdaňovacom období, v ktorom mala spoločnosť štatút mikrodaňovníka, je nepremľčaná, riziková, ocenená v menovitej hodnote), možno u mikrodaňovníka uznať za daňový výdavok OP vo výške zaúčtovanej OP, t. j. aj vo výške 100 % jej menovitej hodnoty alebo neuhradenej časti bez príslušenstva. V tomto prípade je u mikrodaňovníka daňovým výdavkom OP k pohľadávke v menovitej hodnote v celej výške 100 %. Tvorba OP k pohľadávkam sa účtuje účtovným zápisom 547/391, zúčtovanie – vyradenie OP 391/311, čiastočný zánik 391/547.

Podľa prechodného ustanovenia § 52zzb ods. 4 ZDP sa pravidlá zahrňovania opravných položiek k rizikovým pohľadávkam do daňových výdavkov v súlade s účtovníctvom použijú na opravnú položku k pohľadávke a príslušenstvu zahrnutým do zdaniteľných príjmov v zdaňovacom období, v ktorom bol daňovník mikrodaňovníkom.

Príklad č. 49:

Za zdaňovacie obdobie 2021 nepresiahli celkové výnosy spoločnosti sumu 49 790 € a spoločnosť na základe toho získala štatút mikrodaňovníka. Spoločnosť eviduje pohľadávku v menovitej hodnote 1 600 €, splatnú 12. 8. 2020, ku ktorej v účtovníctve z dôvodu rizikovosti jej splatenia vytvorila k 31. 12. 2021 OP vo výške 100 %.

V danom prípade ide síce o OP k pohľadávke, ktorá bola zahrnutá do zdaniteľných príjmov, je nepremľčaná, existuje pri nej riziko úplného alebo čiastočného nezaplatenia, ale na to, aby bola zaúčtovaná výška OP súčasne uznaná za daňový výdavok, nie je splnená podmienka, že ide o OP k pohľadávke zahrnutej do zdaniteľných príjmov v zdaňovacom období, v ktorom bola spoločnosť mikrodaňovníkom (2020, pričom ustanovenia týkajúce sa zdaňovania mikrodaňovníka sú v ZDP účinné počnúc rokom 2021).

Príklad č. 50:

Za zdaňovacie obdobie 2021 nepresiahli celkové výnosy spoločnosti sumu 49 790 € a spoločnosť na základe toho získala štatút mikrodaňovníka. Spoločnosť eviduje pohľadávku v menovitej hodnote 1 600 €, splatnú 12. 8. 2021 ku ktorej v účtovníctve z dôvodu

rizikovosti jej splatenia vytvorila k 31. 12. 2021 OP vo výške 40 %.

Ak pohľadávka splnila podmienky uvedené v § 20 ods. 2 písm. h) a § 20 ods. 23 ZDP v znení účinnom od 1. januára 2021 (pohľadávka, ktorá bola zahrnutá do zdaniteľných príjmov, a to v zdaňovacom období, v ktorom mala spoločnosť štatút mikrodaňovníka, je nepremlčaná, riziková, oceňovaná v menovitej hodnote), možno u mikrodaňovníka uznať za daňový výdavok OP vo výške zaúčtovanej OP, t. j. aj vo výške 40 % jej menovitej hodnoty alebo neuhradenej časti bez príslušenstva. V tomto prípade je u mikrodaňovníka daňovým výdavkom OP k pohľadávke vo výške 40 % jej menovitej hodnoty.

V nasledujúcom zdaňovacom období 2022 presiahnu celkové výnosy spoločnosti sumu 49 790 € a preto spoločnosť nezíska štatút mikrodaňovníka. Pohľadávka, ku ktorej bola v zdaňovacom období 2021 zaúčtovaná OP vo výške 40 % jej menovitej hodnoty je aj v zdaňovacom období 2022 stále nezaplatená a spoločnosť sa rozhodla zaúčtovať v účtovníctve k tejto pohľadávke OP vo výške 60 % jej menovitej hodnoty, čím sa zohľadní riziko jej nezaplatenia v plnej výške menovitej hodnoty.

Nakoľko podľa ust. § 52zzb ods. 4 ZDP platí, že pravidlá zahrňovania OP k rizikovým pohľadávkam do daňových výdavkov u mikrodaňovníka sa použijú na OP k pohľadávke zahrnutej do zdaniteľných príjmov v zdaňovacom období, v ktorom bol daňovník mikrodaňovníkom, môže spoločnosť aj v zdaňovacom období 2022 (keď nie je mikrodaňovníkom) zahrnúť OP k tejto pohľadávke do DV vo výške, v akej je OP zaúčtovaná.

Uplatňovanie daňových odpisov z hmotného majetku poskytnutého na prenájom zaradeného v odpisových skupinách 0 až 4 [§ 19 ods. 3 písm. a), § 52zzb ods. 3]

Na rozdiel od ostatných daňovníkov, sa pre mikrodaňovníka rozširujú možnosti zjednodušenia výpočtu základu dane aj o zrušenie limitácie odpisov hmotného majetku zaradeného v odpisových skupinách 0 až 4 poskytnutého na prenájom do výšky dosiahnutých príjmov z prenájmu. Mikrodaňovník tak môže uplatňovať odpisy z hmotného majetku zaradeného v odpisových skupinách 0 až 4 poskytnutého na prenájom v plnej ním zvolenej výške, bez ohľadu na výšku dosiahnutých príjmov (výnosov) z prenájmu. Podľa prechodného ustanovenia § 52zzb ods. 3 sa u mikrodaňovníka nebudú limitovať odpisy hmotného majetku zaradeného v odpisových skupinách 0 až 4 do výšky príjmov z prenájmu pri hmotnom majetku nadobudnutom najskeôr 1. januára 2021. Znamená to, že ak daňovník bude za zdaňovacie obdobie 2021 mikrodaňovníkom a bude uplatňovať odpisy z hmotného majetku nadobudnutého pred týmto zdaňovacím obdobím, bude ešte musieť, ak pôjde o majetok poskytnutý na prenájom, limitovať odpisy výškou dosiahnutých príjmov.

Príklad č. 51:

Za zdaňovacie obdobie 2021 nepresiahli celkové výnosy spoločnosti sumu 49 790 € a spoločnosť na základe toho získala štatút mikrodaňovníka. Spoločnosť obstarala motorové vozidlo v hodnote 12 000 €, ktoré prenajíma, pričom príjem z prenájmu bude za rok vo výške 2 000 €.

Vzhľadom na ustanovenie § 19 ods. 3 písm. a) ZDP v znení účinnom od 1. 1. 2021 nemusí spoločnosť v postavení mikrodaňovníka limitovať odpisy v ňou zvolenej výške pri prenajatom hmotnom majetku do výšky príjmov (výnosov) z prenájmu, t. j. len do výšky 2 000 €. Podľa prechodného ustanovenia § 52zzb ods. 3 ZDP platí tento postup pri hmotnom majetku nadobudnutom najskeôr 1. januára 2021. Odpisy z osobného automobilu aj napriek tomu, že ide o vozidlo poskytnuté na prenájom, sú daňovým výdavkom vo výške určenej daňovníkom podľa § 26 ods. 13 ZDP.

Rozšírenie základného pojmu „vklad“ na účely ZDP [§ 2 písm. ac)]

V § 2 písm. ac) ZDP bol od 1. 1. 2018 zavedený nový základný pojem „vklad“. S účinnosťou od 1. 1. 2020 sa § 2 písm. ac) dopĺňa, že za vklad sa považuje aj:

- Akcionárom splatený príplatok do rezervného fondu, ktorý je povinná spoločnosť vytvoriť pri založení spoločnosti podľa § 217 Obchodného zákonníka, ako aj ďalšie príplatky splatené priamo daňovníkom do rezervného fondu, ktoré mu vyplývajú zo spoločenskej zmluvy alebo Obchodného zákonníka. Obdobné platí aj u spoločníka s. r. o., ktorý vkladá vklad do rezervného fondu podľa § 67 Obchodného zákonníka, resp. člena družstva, ktorý vkladá vklad do nedeliteľného fondu družstva podľa § 235 Obchodného zákonníka. Za vklad sa nepovažuje zvýšenie rezervného fondu resp. nedeliteľného fondu družstva z nerozdelených ziskov, ktoré nie sú daňovým výdavkom podľa § 21 ods. 2 písm. d) zákona o dani z príjmov.

PROBLÉMY Z PRAXE

- Emisné ážio splatené daňovníkom. Ak je emisný kurz akcie vyšší ako jej menovitá hodnota, suma prevyšujúca menovitú hodnotu akcie je emisné ážio.

Zhrnutie pojmu „vklad“ podľa § 2 písm. ac) ZDP uvádza nasledujúca tabuľka:

VKLAD na účely ZDP	§ 2 písm. ac)	Zložka VI	Vecná náplň pojmu „vklad“
	bod 1	Základné imanie (ú. 411)	• peňažný vklad a nepeňažný vklad do základného imania, • zvýšenie základného imania na základe rozhodnutia valného zhromaždenia zo zisku po zdanení vykázaného za zdaňovacie obdobie, za ktoré dividendy nebola predmetom dane (splatený vklad),
	bod 2	Kapitálový fond z príspevkov (ú. 413)	• príspevok do kapitálového fondu z príspevkov obchodnej spoločnosti splatený daňovníkom
	bod 3	Rezervný fond (ú. 421)	• povinný príplatok do rezervného fondu, nedeliteľného fondu družstva splatený akcionárom, spoločníkom alebo členom družstva
		Emisné ážio (ú. 412)	• emisné ážio splatené akcionárom

Ďalšie spresnenie pojmu „vklad“ tak:

- umožní na účely ZDP postupovať obdobne ako pri nepeňažnom vklade do základného imania, aj pri nepeňažnom príspevku do kapitálového fondu a nepeňažnom vklade do rezervného fondu, t. j. u daňovníka – spoločníka (akcionára), ktorým je:
 - fyzická osoba – sa bude primerane postupovať podľa § 8 ods. 2 ZDP, keď súčasťou základu dane bude aj rozdiel medzi vyššou hodnotou nepeňažného príspevku do kapitálového fondu započítanou na vklad a hodnotou

tanou na vklad a hodnotou vkladného majetku,

- právnická osoba – sa bude primerane postupovať podľa § 17b ZDP, keď vkladateľ nepeňažného príspevku do kapitálového fondu výsledok hospodárenia neupraví o rozdiel medzi hodnotou nepeňažného vkladu započítanou na vklad spoločníka a hodnotou nepeňažného vkladu v účtovníctve, ak sa rozhodne tento rozdiel zahrnúť jednorazovo do základu dane, a to v zdaňovacom období splatenia nepeňažného vkladu (vrátane nepeňažného

ho príspevku do kapitálového fondu).

- má vplyv na uplatnenie daňového výdavku pri predaji obchodného podielu (akcií) prostredníctvom aplikácie vstupnej ceny finančného majetku podľa § 25a ZDP, keď za vstupnú cenu finančného majetku sa považuje hodnota splateného peňažného vkladu (§ 2ac) písm. f)] alebo hodnota nepeňažného vkladu započítaná na vklad spoločníka (§ 2ac) písm. c)].

(pokračovanie uverejníme v nasledujúcom čísle)

Ing. Peter Horniaček,
Ing. Viera Mezeiová

NAŠA PORADŇA

Otázky a odpovede

SPOTREBNÝ MATERIÁL ZAKÚPENÝ CEZ E-SHOP

Slovenská spoločnosť, platiteľ DPH, kúpila spotrebný materiál cez slovenský e-shop. Pri objednávke kupujúci zabudol

uviesť IČ DPH. Prevádzkovateľom uvedeného e-shopu je zahraničná osoba registrovaná na Slovensku, IČ DPH SK412.... Má slovenská spoločnosť, platiteľ DPH, právo na odpočítanie DPH, ak nie je na faktúre uve-

dené jej IČ DPH? Ak sa doplní do faktúry IČ DPH, je v danom prípade prenos DPH, alebo bude správne vystavená faktúra, keď nebude uvedený prenos a v tom prípade si slovenská spoločnosť odpočíta DPH?

Na účely zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v z. n. p. (ďalej len „zákon o DPH“) predmetom dane je dodanie tovaru za protihodnotu v tuzemsku uskutočnené zdaniteľnou osobou, ktorá koná v postavení zdaniteľnej osoby. Nie je podstatné to, či sa tovar objednáva cez e-shop alebo inou formou a nie je taktiež dôležité, či dodávateľ tovaru má e-shopovú stránku registrovanú v SR alebo v inom štáte.

Pri dodaní tovaru v tuzemsku platí daň dodávateľ tovaru alebo daňová povinnosť môže byť prenesená na príjemcu tovaru.

Podľa § 69 ods. 1 zákona o DPH platiteľ, ktorý dodáva tovar v tuzemsku, je povinný platiť daň, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 69 ods. 2 písm. b) zdaniteľná osoba, ktorá má sídlo, miesto podnikania, prevádzkareň alebo bydlisko v tuzemsku, je povinná platiť daň pri tovare, ktorý tejto zdaniteľnej osobe dodala zahraničná osoba z iného členského štátu alebo zahraničná osoba z tretieho štátu, ak miesto dodania tovaru je v tuzemsku – prenos daňovej povinnosti.

Na tento účel zahraničnou osobou je zdaniteľná osoba, ktorá nemá v tuzemsku sídlo, miesto podnikania, prevádzkareň, bydlisko alebo sa v tuzemsku obvykle nezdržiava.

O zahraničnú osobu ide aj vtedy, ak je táto spoločnosť v SR registrovaná podľa § 5, príp. § 6 zákona o DPH. Zo znenia otázky možno vyvodíť, že ide o tento prípad. Z toho dôvodu na odberateľa tovaru, t. j. na slovenskú spoločnosť (zdaniteľnú osobu) je prenesená daňová povinnosť, a to bez ohľa-

du na skutočnosť, či pri objednaní tovaru uviedla alebo neuviedla svoje IČ pre DPH. Táto povinnosť je na tuzemskú spoločnosť prenesená aj vtedy, ak vo faktúre nebude uvedená slovná informácia „prenos daňovej povinnosti“ ako aj vtedy, ak dodávateľ vo faktúre uviedol základ dane a daň.

Právo odpočítať daň z tovaru vzniká platiteľovi v deň, kedy pri tomto tovare vznikla daňová povinnosť.

Tuzemská spoločnosť môže odpočítať od dane, ktorú je povinná platiť, daň z tovarov, ak ich použije na dodávky tovarov a služieb ako platiteľ. Podľa § 49 ods. 2 písm. b) zákona o DPH platiteľ môže odpočítať daň, ak je daň ním uplatnená z tovarov a služieb, pri ktorých je povinný platiť daň podľa § 69 ods. 2.

Právo na odpočítanie dane môže platiteľ uplatniť, ak pri odpočítaní dane podľa § 49 ods. 2 písm. b) zákona o DPH je daň uvedená v záznamoch podľa § 70. To znamená, že tuzemská spoločnosť môže uplatniť odpočítanie dane aj za predpokladu, že na faktúre nie je uvedené jej IČ pre DPH.

Ing. Marián Drozd

ZMLUVA O PREVZATÍ DLHU

Zmluvou o prevzatí dlhou sa dohodli veriteľ, pôvodný dlžník a preberajúci dlžník o prevzatí dlhu z pôvodného dlžníka na preberajúceho dlžníka podľa § 531 Občianskeho zákonníka a nasl., pričom v zmluve neuviedli splatnosť dlhu. Ako správne postupovať pri účtovaní o tejto zmluve:

- *u veriteľa, keď nie je uvedený dátum splatnosti dlhu? Môže sa akceptovať pôvodná splatnosť ako bola u pôvodného dlžníka?*

- *u pôvodného dlžníka?*
- *u preberajúceho dlžníka?*

Prílohu zmluvy tvorí kniha pohľadávok, kde je uvedený dátum splatnosti. Zmluva o prevzatí dlhu sa uzatvorila 18. 11. 2019, ale dlh po splatnosti je už dlhšie ako 360 resp. 720 dní. Môže veriteľ v tomto prípade vytvoriť opravnú položku k pohľadávke, ak v zmluve o prevzatí dlhu nie je dátum splatnosti a zmluva sa uzatvorila 18. 11. 2019?

Ak bol dlh prevzatý účinne, t. j. v súlade s ustanovením § 531 Občianskeho zákonníka, pôvodný dlžník už nemá voči veriteľovi povinnosť plniť a povinnosť splniť pohľadávku vrátane prísľušnosti prechádza na nového dlžníka. Veriteľ sa preto môže domáhať uspokojenia pohľadávky len od nového dlžníka. Obsah záväzku sa však prevzatím dlhu nemení.

V takomto prípade veriteľ v účtovníctve iba v analytickej evidencii zaznamená zmenu v osobe dlžníka (vo výnosoch či v nákladoch sa nič nezmení). Ak nový dlžník uhradí prevzatý dlh na účet veriteľa, z pohľadu veriteľa dôjde k riadnemu zániku pôvodnej pohľadávky.

Účtovná jednotka (veriteľ) tvorí opravnú položku k pohľadávke vždy, ak je riziko, že dlžník ju nezaplatí. Na daňové účely sa lehota splatnosti 360 resp. 720 dní posudzuje u veriteľa tak, ako by nedošlo k prevzatí dlhu, t. j. prevzatím dlhu sa nemení pôvodná splatnosť pohľadávky.

Účtovanie u pôvodného dlžníka a nového (preberajúceho) dlžníka závisí od konkrétneho prípadu v súvislosti s uzavretou zmluvou o prevzatí dlhu.

NAŠA PORADŇA

Príklad

Spoločnosť A neplatiteľ DPH má na sklade tovar, ktorý predáva svojim odberateľom. Nemá však uhradený záväzok na účte 321 (500 €) voči svojmu dodávateľovi – spoločnosti C. So súhlasom spoločnosti C sa dohodla so spoločnosťou B, že jej predmetný tovar

predá za 500 € s tým, že spoločnosť B uhradí za ňu záväzok spoločnosti C vo výške 500 €.

To znamená, že u spoločnosti A touto zmluvou zaniká záväzok (500 €) voči spoločnosti C, ale zároveň nevzniká ani pohľadávka voči spoločnosti B, teda spoločnosť A vykoná zápis 321 / 604.

Spoločnosťou B síce kúpila tovar od spoločnosti A, ale v zmysle zmluvy o prevzatí dlhu jej vznikol záväzok voči spoločnosti C, čo zaúčtuje bežným zápisom, t. j. 131 / 321 a úhradu spoločnosti C zápisom 321 / 221.

Ing. Marián Drozd

SERVIS PODNIKATEĽOM

Kalendár daňových a odvodových povinností

Dátum	Povinnosť
20. 7. 2020 (pondelok)	Podanie daňového priznania k DPH za 2. kalendárny štvrťrok 2020 pre subjekty registrované do osobitnej úpravy Mini One Stop Shop (MOSS) a splatnosť tejto dane, pričom za deň platby sa považuje deň, keď bola platba pripísaná na účet daňového úradu. Podanie žiadosti o registráciu pre DPH zdaniteľnou osobou, ktorá má sídlo, miesto podnikania alebo prevádzkareň v tuzemsku (príp. má bydlisko alebo sa obvykle zdržiava v tuzemsku) a ktorej obrat k 30. 6. 2020 za najviac 12 predchádzajúcich po sebe nasledujúcich mesiacov dosiahol sumu 49 790 €.
27. 7. 2020 (pondelok)	Podanie daňového priznania k DPH a kontrolného výkazu za mesiac jún 2020 pre platiteľov DPH s mesačným zdaňovacím obdobím a splatnosť tejto dane. Podanie daňového priznania k DPH a kontrolného výkazu za 2. kalendárny štvrťrok 2020 pre platiteľov DPH so štvrťročným zdaňovacím obdobím a splatnosť tejto dane. Podanie daňového priznania k DPH za mesiac jún 2020 pre osoby, ktoré nie sú platiteľmi DPH, ale vznikla im povinnosť platiť DPH podľa § 69 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v z. n. p. a splatnosť tejto dane. Podanie súhrnného výkazu za mesiac jún 2020 platiteľmi DPH, ak v tomto mesiaci realizovali obchod podľa § 80 ods. 1 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v z. n. p. a majú povinnosť podať súhrnný výkaz mesačne. Podanie súhrnného výkazu za 2. kalendárny štvrťrok 2020 platiteľmi DPH, ak v tomto štvrťroku realizovali zdaniteľný obchod podľa § 80 ods. 1 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v z. n. p. a nemajú povinnosť podať súhrnný výkaz mesačne. Podanie súhrnného výkazu za 2. kalendárny štvrťrok 2020 zdaniteľnou osobou registrovanou pre DPH podľa § 7 alebo § 7a zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v z. n. p., ak v tomto štvrťroku dodala službu s miestom dodania v inom členskom štáte osobe povinnej platiť DPH. Povinnosť platiteľa DPH oznámiť zmenu zdaňovacieho obdobia z kalendárneho mesiaca na kalendárny štvrťrok, ak sa tak rozhodne a k 30. 6. 2020 splnil podmienky podľa § 77 ods. 2 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v z. n. p. Podanie daňového priznania k spotrebným daniam z minerálneho oleja, z tabakových výrobkov, z alkoholických nápojov, z elektriny, uhlia a zemného plynu za mesiac jún 2020 a splatnosť týchto daní.
31. 7. 2020 (piatok)	Splatnosť mesačného preddavku na daň z príjmov FO, ak posledná známa daňová povinnosť daňovníka presiahla 16 600 €, a to vo výške 1/12 poslednej známej daňovej povinnosti.

SERVIS PODNIKATEĽOM

Dátum	Povinnosť
31. 7. 2020 (piatok)	Splatnosť mesačného preddavku na daň z príjmov PO, ak daň za predchádzajúce zdaňovacie obdobie daňovníka presiahla 16 600 €, a to vo výške 1/12 dane za predchádzajúce zdaňovacie obdobie.
	Splatnosť mesačného preddavku na daň z motorových vozidiel daňovníka, ktorého predpokladaná daň u jedného správcu dane presiahla 8 300 €, a to vo výške 1/12 predpokladanej dane.
	Predloženie prehľadu o zrazených a odvedených preddavkoch na daň z príjmov zo závislej činnosti, ktoré zamestnancom vyplatil zamestnávateľ, o zamestnaneckej prémii a o daňovom bonuse za mesiac jún 2020.
	Prevod finančných prostriedkov na analytický účet sociálneho fondu alebo na osobitný bankový účet sociálneho fondu, ak nie je dohodnutý deň výplaty mzdy alebo platu.
	Splatnosť poistného na sociálne poistenie a preddavku na verejné zdravotné poistenie odvádzaných za zamestnanca a zamestnávateľa z príjmov za mesiac jún 2020, ak nie je u zamestnávateľa určený deň výplaty.
	Podanie oznámenia o začatí uplatňovania osobitnej úpravy DPH na základe prijatia platby za dodanie tovaru alebo služby, ktorú platiteľ DPH uplatňuje od 1. júla 2020.
5. 8. 2020 (streda)	Podanie oznámenia o skončení uplatňovania osobitnej úpravy DPH na základe prijatia platby za dodanie tovaru alebo služby, uplatňovanie ktorej platiteľ DPH skončil zo zákonných dôvodov v mesiaci júl 2020.
10. 8. 2020 (pondelok)	Splatnosť preddavku na verejné zdravotné poistenie SZČO a samoplatiteľov za mesiac júl 2020.
	Splatnosť poistného na sociálne poistenie povinne poistenými SZČO a dobrovoľne poistenými fyzickými osobami za mesiac júl 2020.
	Splatnosť poistného na sociálne poistenie za zamestnancov s nepravidelným príjmom, za zamestnancov s príjmom plynúcim z neplatne skončeného pracovného vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi a v prípade vyplatenia príjmu zo závislej činnosti po zániku povinného sociálneho poistenia zamestnanca, ak boli tieto príjmy vyplatené v mesiaci júl 2020.
	Vykázanie celkovej výšky vyplatených dividend a výšky preddavku na poistné z vyplatených dividend za mesiac júl 2020 príslušnej zdravotnej poisťovni platiteľom dividendy so sídlom na území SR a splatnosť preddavku.

Termíny v kalendári sú uvádzané podľa aktuálne platnej legislatívy, no vplyvom prijímania mimoriadnych opatrení schvaľovaných v súvislosti s aktuálnou pandemiou, môžu byť niektoré povinnosti v tomto čase splnené v predĺženej lehote.

Ing. Veronika Solíková, PhD., Účtovná jednotka, s. r. o.

Vydáva: Wolters Kluwer SR s. r. o., Mlynské nivy 48, 821 09 Bratislava, tel.: (02) 58 10 20 10, fax: (02) 58 10 20 18; IČO: 31348262.

Šéfredaktorka: Ing. Klára Rábel Glosíková; **Odborná redaktorka:** Martina Uhrinová.

Redakčná rada: Ing. Ondrej Baláž, Ing. Richard Farkaš, PhD., Ing. Daniel Jánoš, Ing. Emília Rybárová, prof. Ing. Anna Schultzová, PhD.

Predplatné a distribúcia: Katarína Dragulová, tel.: (02) 58 10 20 31; **e-mail:** casopisy@wolterskluwer.sk; **Internet:** www.wolterskluwer.sk.

Adresa redakcie: Mlynské nivy 48, 821 09 Bratislava, tel.: (02) 58 10 20 16, e-mail: dane@wolterskluwer.com, ucto@wolterskluwer.com.

Nevyžiadané rukopisy nevraciam. Pre tlač a akékoľvek šírenie je povolené len so súhlasom redakcie. Akékoľvek názory, vyjadrenia, odpovede alebo stanoviská (ďalej len „odborné autorské dielo“) uvádzané v príspevkoch časopisu sú výhradne autorskými dielami, ktoré obsahujú názory autorov, preto ich nemožno považovať za poskytovanie právneho alebo daňového poradenstva. Za obsah odborného autorského diela zodpovedá autor. Odborné autorské diela sa poskytujú ako informatívne a právne nezáväznú. Odborné autorské diela sú určené výlučne pre interné potreby čitateľov, a spoločnosť Wolters Kluwer SR s. r. o. nenesie zodpovednosť za prípadnú škodu alebo ujmu akéhokoľvek charakteru vzniknutú čitateľom, ak budú postupovať podľa obsahu odborných autorských diel.

Objednávky predplatného automaticky predlžujeme na ďalší rok. Prípadné zrušenie odberu uskutočnite písomne vždy v mesiaci október. Celoročné predplatné je 119 € vrátane DPH, poštovného, balného a online verzie na www.daneauctovnictvo.sk.

Sadzba: Forma, s. r. o., Bratislava; **Tlač:** Stredná odborná škola polygrafická, Bratislava, www.polygraficka.sk. **Návrh a úprava obálky:** www.sueweb.sk. Zadané do tlače: 29. 5. 2020.

EV 1065/08

© Wolters Kluwer SR s. r. o., 2020

ISSN 1335-7034 (tlačené vydanie) a **ISSN 1338-175X** (online)

Časopis je dostupný aj v systéme ASPI.